

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56
Imaneq 33, 6.-7. etage
Postboks 20
3900 Nuuk

Telefon +299 321511
Telefax +299 322711
www.deloitte.dk

**NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT
(GRØNLANDS SELVSTYRE)**

**2015-imi ukiumut naatsorsuutit kukku-
nersiorneqarnerannit nalunaarusiaq**

Imarisai

	<u>Qupp.</u>
1. Ukiumut naatsorsuutit	1074
2. Kukkuersiuiermik ingerlanneqartumik eqikkaalluni naliliineq	1074
3. Ukiumut naatsorsuutitut kukkuersiuiermiit oqaaseqaatit	1076
3.1 Ukiumi kukkuersiuiermiit oqaaseqaatit	1077
3.2 Siornatigut kukkuersiuiermi oqaaseqaatinik malinnaatitsilluni suliaqarneq	1078
3.3 2014-imi naatsorsuutitut tunngatillugu Kukkuersiuiermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaanik malinnaatitsilluni suliaqarnissaq	1086
4. Pissutsit nalinginnaasut	1086
4.1 Nalornissutaasinnaasunut tunngasut	1088
4.2 Nakkutilliissutit	1089
4.3 IT-mik atuineq IT-millu nakkutilliineq nalinginnaasoq	1095
5. Ukiumut naatsorsuutitut kukkuersiuieneq	1097
5.1 Ukiumut naatsorsuutit - piumasagaataasut	1097
5.2 Ukiumut naatsorsuutit - Nalunaarusiaq	1098
5.3 Ukiumut naatsorsuutit – pisortat uppersaanerat	1098
5.4 Ukiumut naatsorsuutit – naatsorsuusereriaaseq atorneqartoq	1098
5.5 Ukiumut naatsorsuutit – IST-miittut	1099
5.6 Ukiumut naatsorsuutit - oqimaaqatigiissitsinermiittut	1108
5.7 Ukiumi naatsorsuutit – pisussaaffinngorsinnaasut pisussaaffiillu	1118
6. Inatsisinik misissueqqissaarluni kukkuersiuieneq	1119
6.1 Sulianik ingerlatsinermit inatsisit, sullissineq suliassanillu naammassinnittarneq	1120
6.2 Aqutsinermit inatsisit malittarisassallu	1124
7. Suliamik ingerlatsinermit kukkuersiuieneq	1127
7.1 Suliamik ingerlatsinermit kukkuersiuiermik misissuineq ataavartoq	1127
7.2 Suliamik ingerlatsinermit kukkuersiuiilluni misissuinerit anginerusut	1151
8. Suliffeqarfinnik kukkuersiuiermut oqaaseqaatit	1151
9. Paasissutissat allat	1152
9.1 Pisortat uppersaanerat ukiumilu naatsorsuutit kukkunerit iluarsineqarsimanngitsut	1152
9.2 Suliat allat	1152
10. Kukkuersiuiernerup siunertaa, ingerlannera, annertussusia akisussaaffinillu agguataarineq	1153

Deloitte 1073

11. Uppernarsaaneq 1153

Ilanngussaq 1 1154

Ilanngussaq 2 1156

Ukiumut naatsorsuutini kukkurersiuinermi nalunaarusiaq

1. Ukiumut naatsorsuutit

Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit Naalakkersuisut ukiumut naatsorsuutaannik kukkurersiuinerput naammassivarput.

Ukiumut naatsorsuutini kukkurersiuinitsinni pineqarput quppernerit 1-imiit 62-imut, taakkunanilu kisitsisit pingaarnerusut imatut takutitsipput:

	2014 <u>mio.kr.</u>	2014 <u>mio.kr.</u>
Ingerlatsinermit angusat	(250)	(144)
Ingerlatsineq – sanaartorneq & taarsigassarsiat (IST-mi angusat)	(188)	154
Aningaasarsiuutigalugu taarsigassarsisitsisarnermi iluarsisani angusat (IS-angusat)	(137)	222
Pigisat	8.817	8.495
Oqimaaqatigiissitsinermit konto	(5.894)	(5.566)

Ungaluutit isumaqarput sinneqartoorutit kiisalu oqimaaqatigiissitsinermit kontomi ajunngitsumik angusaqarsimaneq

2. Kukkurersiuinermik ingerlanneqartumik eqikkaalluni naliliineq

Kukkurersiuinitsinnik inaarutaasumik suliaqarnitta malitsigisaanik ukiumut naatsorsuutit imatut uppernarsaaffigaagut:

Uppernarsaanitta imarisaanut sunniuteqartussaannngitsumik erseqqissaatigissavarput ukiumut naatsorsuutini suliaqat siulliit ataasiakkaatigut iluarsiiiffigalugit kukkurersioratsigit. Uppernarsaanerput kinguliini allassimasutut Nunatta Karsiata ukiumut naatsorsuutaani naqitami takuneqarsinnaasussaavoq.

”Kukkurersiuuisup kinaassusersiortuunngitsup uppernarsaanera

Inatsisartunut

Nunatta Karsiata ukiumut naatsorsuutaanik 1. januar – 31. december 2015-imut tunngasunik kukkurersiuinerput naammassivarput, tassungalu ilaapput pisortat uppernarsaanerat, nalunaarusiata, naatsorsuusioriaaseq atorneqartoq, angusat, oqimaaqatigiissitsineq, aningaasanik tigoriaannarnik naatsorsuineq, ilanngussat kiisalu pisussaaffinngorsinnaasunik misissuinerit immikkullu uppernarsaatit ilanngussanik naatsorsuutini nassuiaatit. Ukiumut naatsorsuutit suliarineqarput Nammi-

nersornerullutik Oqartussat naatsorsuutaannik suliaqartarneq assigisaalu pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu.

Ukiumut naatsorsuutitut Naalackersuisut akisussaaffiat

Naalackersuisut akisussaaffigaat ukiumut naatsorsuutit eqqortumik takutitsisunik suliaqarnissaq, imaappoq pingaarususigut kukkunernik amigaatinillu ilaqanngitsunik, Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuutaannik suliaqartarneq assigisaalu pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu suliarineqarsimasunik aammataaq taakkununga ilanngullugit nammineq nakkutilliinermut akisussaaffeqarneq, tamanna Naalackersuisut isumaat naapertorlugu pisariaqarmat ukiumut naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiinermik ilaqartussaannngimmata, tamanna unneqqaserlunnernik kukkunermilluunniit pissuteqaraluarpat taamatullu naatsorsuusioriaatsip atorineqartup siunertamut tulluartaunissaa aamma naatsorsuutit missingersiunermut tunngatillugu, pissutsinut atuuttunik tunngaveqarluni naapertuuttumik ingerlanneqarsimassalluni.

Kukkunersiuisup akisussaaffia

Uagut akisussaaffigaarput kukkunersiuiunitsinni ukiumut naatsorsuutit eqikkaalluni nalileerup qanoq ittuuneranik takutitsinissarput. Kukkunersiuiinerput ingerlapparput kukkunersiuisarnermi najoqqutassat nunat tamat akornanni atuuttut malillugit taamatullu Kalaallit Nunaanni kukkunersiuisarnermut inatsisiliornermi piumasaqaataasut malillugit. Tamatuma piumasaraa ileqqussatut piumasaqaatinik malinninnissarput kiisalu kukkunersiuiinerput pilersaarusiorneqarlunilu ingerlanneqassasoq sapinngisamik qulakkeerneqarsimalluni ukiumut naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiinertaqanngitsuunissaat.

Kukkunersiunermut ilaapput kukkunersiulluni iliuutsit ukiumut naatsorsuutit kisitsisit paasissutissallu uppernarsaatitaqarnissaat anguniarlugu suliaasut. Periutsit toqqarneqartut kukkunersiuisussap naliliinera aallaavigalugu toqqagaapput, tassunga ilanngullugit aarlerinarsinnaasunut tunngatillugu ukiumut naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissinngissamik naliliineq, paasissutissiinerlunneq unneqqaserlunnikkut piarinaatsoornikkulluunniit saqqummiunneqaraluarpat. Aarlerinarsinnaasunik naliliinermi kukkunersiuisup nammineq nakkutilliissutit misissuisarpoq, ukiumut naatsorsuutit eqqortumik takutitsisut suliarinnissaannut naleqquttut nalilersortarlugit. Tassani siunertaavoq kukkunersiueriaatsit atorineqartussat pissutsinut atuuttunut naapertuuttumik ilusilerneqarsimanersut misissuiffiginissaat, anguniarneqaranili nammineq nakkutilliinerup atorsinnaasusianik naliliinissaq. Aammataaq kukkunersiuiinerup siunertaraa naatsorsuusioriaatsip Naalackersuisunit toqqarneqarsimasup tulluarsagaaneranik naliliineq, Naalackersuisut naatsorsuutitigut nalilersuinerat naapertuunnersoq kiisalu ukiumut naatsorsuutit saqqummiunneqartut ataatsimut isigagalugit naliliineq.

Isumaqarpugut kukkunersiuiinermi angusat uppernassusiat naammaginartoq inerniliinissamullu tunngavissiilluni.

Kukkunersiuineq nangaassuteqarnissamut tunngavissiinnngilaq.

Inernilineq

Isumaqarpugut ukiumut naatsorsuutit 1. januar – 31. december 2016-imut tunngasut pingaarnerusuni tamani eqqortumik takutitsisut, pingaarutilitsigut kukkunertaqanngitsumik amigaateqaratillu taamalu Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuutaannik assigisaanillu suliaqartarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu suliaallutik.

Kukkunersiuinermik paasinninnissaq pillugu ilassutitut paasissutissat

Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuutaannik suliaqartarnej pillugu Inatsisartut inatsisaanni piunasaqaatit naapertorlugit Namminersorlutik Oqartussat ilannguppaat 2015-imut tunngatillugu missingersuutit akuerineqarsimasut, ukiumi naatsorsuusiortarnermi 2015-imi naatsorsuutiniq assigisaanillu suliaqarnermi kisitsisinik naleqqiussisoqarsinnaaqullugu. Kisitsisit naleqqiussassat pineqartut kukkunersiuigaanngillat.”

3. Ukiumut naatsorsuutininut kukkunersiuinermi oqaaseqaatit

Siuliani taaneqareersutut Nunatta Karsiata 2015-imi naatsorsuutai nangaassutitaqanngitsumik uppernarsaaffigaagut, missingersuutiniq kukkunersiorneqarsimanningsunik ilassutitut paasissutissiinertalergit.

Tamanna ima paasisariaqarpoq Nunatta Karsiata naatsorsuutai ataatsimut isigalugit eqqortumik takusutissiisut, Nunatta Karsianik naatsorsuusiortarnermi tunngavissat eqqarsaatigalugit – taakkuninnga uuttuutissatut aalajangersaasimaneq ukiumut naatsorsuutiniq pingaarutilitsigut ilanngussassat suunissaannik naatsorsuutiniq atuartussap naliliinissaa tunngavigalugu.

Aallaqqaasiutigalugu innersuussutigissavarput Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuusiortarnermut suleriaasaanni pitsanngorsaasarnissaq ataavartumik pisartussaammat – pingaartumik suleriaatsinik eqaallisaaneq eqqarsaatigalugu. Tamatumunnga assersuutitut taaneqarsinnaavoq uppernarsaatitut ilanngussanik tamanik digitalinngorsaaneq kiisalu akissarsialerineri nuussanik sukumiinerusumik sammisaqarnerulernissaq.

Immikkoortumi tulliuttumi takuneqarsinnaasutut ukiumi siulianituulli immikkoortuni arlaqartuni aqut-sinikkut sukasaasoqarnissaa pisariaqarpoq, taamatullu immikkoortut ilaanni naatsorsuutini kukkunerit pingaarutillit minnerusut nassaarisimavagut.

Pingaartumik nassaarfigaagut ilassutissanik annertuunik inissitsiterinerit nalaanni – tassunga ilanngullugit inissitsitereqqinnerni malinnaatitsillunilu inissitsiterineri – aarlerinartoqarmat tamatuma takutimmagu missingersuutiniq malinnaatitsilluni suliaqartarnerit ataavartut pitsaasumik suliarineqartarsimanninneri, ukiumut angusatut taggissat eqqoqqissaartuunissaannut akornutaasinnaasumik.

3.1 Ukiumi kukknersiunermit oqaaseqaatit

Nr.	Kukknersiunermit oqaaseqaat	Pineqartoq
2015-1	Ukiumut naatsorsuutit inaarsaanermit kukknersiunermit atortussat	3.1.1

3.1.1 Ukiumut naatsorsuutit inaarsaanermit kukknersiunermit atatillugu atortussat

Tunngaviatigut naliliivugut ukiumut naatsorsuutit saqqummiinissamut atatillugu uppersaatit atuummassuteqartut suliaqartarneq pitsanngorsarniarlugu anguniagaqartoq.

Taamaakkaluorli kukknersiunitta aallartinnerani paasivarput ukiumut nalunaarusiamik suliaqartarnerup pitsaassusaanik qulakkeerninniarneq aammaarluni ukioq manna pisimangitsoq:

- Tamanna pivoq naak Namminersortit Oqartussat ukiumut nalunaarusiorlutik aallartinnerat aatsaat ukiup naatsorsuorsiorfiusup naaneraniit qaammatit pingasut sinnerlugit ingerlareersullu pigaluartoq
- Kukknersiunissap qaqugu pinissaa qangali isumaqatigiissutaareeraluartoq
- Sulinissamut pilersaarutit uppersaatit piumasaqaatitallit assigisaalu nassunneqareersimapput.

Atortussat tiguneqartut immikkoortuni tamaniunngitsoq suliarineqarsimapput aamma/imaluunniit tamakkiisumik pitsaassutsimikkut qulakkeerneqarsimanatik – isumaqarpugullu kingumut 2015-imi ataavartumik pitsaassutsimik qulakkeerninnissamik anguniagaqarneq/naatsorsuutit atortussanik nakkutilliineq Namminersortit Oqartussat suliffeqarfittut angissusaa eqqarsaatigalugu naammattumik anguneqarsimangitsoq.

Maluginiarparpulli 2015-imi missingersuutit malinnaatitsilluni ataavartumik suliaqartarneq sulinitigineqarnerusimasooq siornatigumut naleqqiullugu tamatumalu kinguneranik ataavartumik nalunaarusiortarnerup pitsaassusaanik pitsanngoriartitsisoqarsimalluni.

Taamaattorli aamma ukioq manna kukknersiunittinni nukissanik atuinersariaqarsimavugut ilutigisaanillu sulinitinni kinguaattoorpugut, tamatigut pisariaqartarsimammat uppersaatissanik aamma/ imaluunniit uppersaatissanut ilassutissanik pissarsiniartarsimanerput pissutigalugu, naak isumaqatigiissutaareersimagaluartoq killiffiusumik kukknersiunissap aallartinnerani tamakku pigineqareernissaat. Tassunga ilannguttariaqarpoq pisariaqarsimammat atortussat isumaqatigiissutaareersut arlaleriarluta eqqaasitsissutigisariaqarsimagatsigit.

Taamaattumik inassutigissavarput siunissami ukioq kaajallallugu pilersarusiortoqartalernissaa, suliasat taakkulu naammassereersimaffissai aalajangersariikkamik pilersarusiugaassallutik, naatsorsuuse-riffimmi ataavartumik (qaammammoortumik) pitsaassuseq qulakkeerniarlugu misissuisoqartassasoq,

taamaaliornikkut malinnaatitsilluni suliaqartarnek ataavartumik tunngavissinneqassammat taamalu ukiumut nalunaarusiortarnerup suliassartaa oqilisaaffigineqarlunilu pitsaassutsimigut qulakkeerneqartarniassammat.

3.2 Siornatigut kukkunerisuinermi oqaaseqaatinik malinnaatitsilluni suliaqarnek

Siornatigut kukkunerisuinermi oqaaseqaataasimasunik misissuivugut Naalackersuisullu Kukkunerisuinermit nalunaarusiamut 8. maj 2015-imeersumut oqaaseqataat misissuiffigalutigit taamalu misissuiffigaluguttaq Kukkunerisuinermit Ataatsimiititaliap Inatsisartut 2013-imi Nunap Karsiata naatsorsuutaanik akuersinissamik aalajangiussaat.

Nr.	Kukkunerisuinermi oqaaseqaat	Pineqartoq	Killiffik
2013-01	Sulinermi periutsinut najoqqutassanik allassimasunik suliaqartoqarnissaa anguniarlugu malittarisassanik sukaterinissaq	3.2.1	Ammavoq
2013-03	Nuussinermit malittarisassat najoqqutassaannik, aalajangersaanermi tunngavissanik naatsorsuusereriaatsimilu ator-neqartumi angusanik allaaserisaqartarnermi pitsanngorsaansaat	3.2.2 5.4	Ammavoq
2013-04	Namineq nakkutilliinermit atatillugu akissarsiat tamakkii-sut allattorsimaffiinik suliaqartarnerup pingaarutaanik erseqqissaansaat	3.2.3 5.5.4	Ammavoq
2013-05	Aningaasaqarnermit systemip Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfiup akornanni nalunaarusianik nikinganersuisarnerup annertunerusumik sammineqarlernissaa	3.2.4 5.5.4	Matussaaq
2013-07	Ukiup ingerlanerani taarsigassarsianik ataavartumik malinnaatitsilluni suliaqartarnek nikinganersuisarnerlu	3.2.5 5.6.5	Ammavoq
2013-08	Pilersuisunut akiitsut nikinganersiorlugit ataavartumik suliaqartarnerup nukittorsarneqarnerunissaa	3.2.6 5.6.10	Ammavoq
2013-09	Aningaasaliissutaasunik nakkutilliinermi malittarisassanik sukaterinissaq – tassunga ilanngullugu pissutigalugu atuinerussuteqarnissamut tunngavissamik pisarialimmik pissarsini-artoqarsimannginnersoq	3.2.7 6.2.1	Ammavoq
2013-10	Pequtinik nalunaarsuisarnermit malittarisassanik tullu-arsaanissamik eqqarsaateqarsinnaaneq	3.2.8 7.1.10	Ammavoq
2014-01	Sanaartornermit Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaa-teqarfimmut tunngatillugu nalunaarsuinerup naammaginangitsumik malinnaatitsilluni suliarineqarsimanera, tassunga ilanngullugu missingersuutininik malinnaatitsilluni suliaqarnermit tunngasuni, sulianik naammassisaniq nalunaarsuinerit kiisalu kukkusumik inissitsiterisimanerit.	3.2.9 5.6.11 7.1.6	Ammavoq

Takussutissiami immikkoortut piiarneqartarumaarput naammassisutut nalunaarutigineqartarnerat ilutigalugu.

3.2.1 Sulinermi periutsinut najoqqutassanik allassimasunik malittarisassatinik sukaterinissaq (2013-1)

2013-imi kukkunersuineramik nalunaarusiami qupperneq 947-imi imatut allappugut:

”Immikkoortortat naatsorsuutininik suliaqartartut tamarmik suliffeqarfimminni naatsorsuusiornermut ilitersuusiussapput ukiut tamakkiallugit martsip naanerani Nammineq Kukkunersuuisartunut ilitersuusiamik nutartikkamik nassiussisassallutik. Naatsorsuusiornermut ilitersuummi immikkoortoq pingaarutilik tassaassaaq takussutissiaq, tassani allassimassallutik sulisut kikkut isertitanik aningaasartuutinillu suliaqartuunersut atsiorsinnaatitaanersullu.

Naliliinerput naapertorlugu suleriaaseq pineqartoq naammaginartumik ingerlavoq.

Ataasiakkaaqarporli – pingaartumik aaqqissuussaannermit tunngatillugu allannguuteqarfiusuni – paasineqarpoq piffissap ilaani immikkoortortat naatsorsuuserinermit ilitersuutininik peqaratik ingerlasut”.

Ukioq manna kukkunersuuinitsinni paasivarput pissutsit ukiuni siuliini pissutsinut naleqqiullugit pingaarutilitsigut allannguuteqarfiusimannigitsut tamannalu pissutigalugu oqaaseqaaterput aalajangi-usimavarput.

3.2.2 Naatsorsuuserinermit periutsit atorineqartut iluanni nuussinermut malittarisassat najoqqutassaannik, aalajangersaanermi tunngavissanik naatsorsuusereriaatsimilu atorineqartumik angusanik allaaserisaqartarnermit pitsannorsaannissat (2013-3)

2013-imi kukkunersuineramik nalunaarusiami qupperneq 953-imi imatut allappugut:

”Namminersorlutik Oqartussat ukiumut naatsorsuutaat pingaarnerusutigut naatsorsuuserinermit tunngavissat aningaasartuuteqarfiusut malillugit suliarineqassapput.

Tamanna imatut paasisariaqarpoq isertitat aningaasartuutillu aallaaviatigut ukiumut naatsorsuuserifiusumut tunngatinneqartussaasut, akiligassaq isertitamut aningaasartuummullu tunngavissisooq tunniunneqassalluni (pissarsiaqarnissamut tunngavissaq).

Tunngavissiaq immikkoortortani ataasiakkaani malinneqanngilaq, assersuutigalugu akileraarutinit akitsuutinillu isertitani (akileraarutitut nalunaarutigineqartunit nalimmassaanermit iluarsisanit angusat) kiisalu piimasaqaatini annertuuni suliassat inaarutaasumik naatsorsorneqarneranni ilanngunneqarsinnaanngitsuni (nuussat).

Suliffeqarfiit namminersortut pineqartillugit (suliamik ilinniarfinni) taakku suliamik ingerlatsinermit tapiissutitut (aningaasartuut) Aningaasanut Inatsimmi kontomut ilanngunneqartarput Aningaasanullu Inatsimmi kontini allani isertitatut ilanngunneqartarlutik. Aningaasartuutit isertitallu Ingerlatsinermit aningaasaliissutitut tunniunneqartarput. Taakku peerneqarneq ajorput taamaattumillu Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni tamakkiisuni aningaasartuutinut isertitanullu annertusaataasarput, naak taamaattoqavinnigikkaluartoq.

Aningaasanut inatsimmi kontini arlalinni (pingaartumik suliamik ilinniarfinnut tunngatillugu) nuussinissamat periarfissaqarpoq taakkuninngalu aqutsineq pisarpoq sinneqartoorutit/amigartoorutillu ilinniarfiit naatsorsuutaanni ilanngullugit. Taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat tamakkiisut sunnigaasarput, naaka ukiumi naatsorsuusiorfiusumi pineqartumi isertitat/aningaasartuutit piunnigikkaluartut.

Patajaallisaanermi naatsorsuutit suliarineqartarput suliffeqarfiit namminersortutat taamaallaat aningaasaliissutit akilerallakkallu aqutigalugit ingerlatsisussaapput – selskabit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut periuserisartagaannut assingusumik.

Namminersorlutik Oqartussat ukiumut naatsorsuutini angusanik marluusut takutitsisarput:

- **IST-mi angusat** – isertitat, ingerlatsinermi aningaasartuutit, sanaartornermi aningaasartuutit taarsigassarsisitsisarnermilu nikingassutit katinneri. IST-mi angusat siunertaraat isertitatigut aningaasartuutitigullu aningaasaliissutinut sinaakkutissanik qulakkeerinninnissaq kiisalu taarsigassarsisitsisarnermut tunngatillugu akiligassat isertut anisullu.
- **IS-mi angusatt** – tassaapput IST-mi angusat iluarsartuunneqareerneranni inerniliusaaq taarsigassarsisitsisarnermilu toqqakkani nikingassutit (uterfitsineq pereeraangat). Taarsigassarsinerup suunera najoqutaasarpoq IST-mi angusani iluarsartuussinermut taanna IS-mi angusanut ingerlateqqinneqassappat ingerlateqqinneqassanngippalluunniit. Naliliineq pisarpoq taarsigassarsiap erniaqarnera aalajangisuutillugu aammalu taarsigassarsianik uterfitsinissap naatsorsuutigineqarsinnaanera, assersuutigalugu atuisut akiliutaasigut akilersuisitsinikkut (assersuutigalugu imermik nukissiorfeqarnermi.)

Inassutigissavarput nuussinermut malittarisassat patajaallisaanermullu tunngavissat kiisalu angusani oqariartaatsit assigiinngitsut naatsorsuuseriaatsip atorpeqartup iluani pitsaanerusumik najoqutassiuunneqassasut, taamaaliornikkut naatsorsuutininik atuartussaq periarfissinneqassammat tamatuminna paasinninnissamat, tamanna kissaataasimappat.

Aammattaaq misissuiffigaarput ukiumut naatsorsuutit naatsorsuuserieriaatsip atorpeqartup iluani allassimasut malillugit suliaasimanersut tamannalu oqaaseqaateqarnissamat tunngavissinngilaq.” Ukioq manna kukkunerisuinitsinni paasivarput pissutsit ukiumut siuliinut naleqqiullugit allanngu-uteqarfiusimannngitsut, tamannalu pissutigalugu oqaaseqaaterput aalajangiusimavarput.

3.2.3 Nammineq nakkutilliinermut atatillugu akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiinik suliaqartarnerup pingaarutaanik erseqqissaanissaq (2013-4)

2013-imi kukkunerisuinermik nalunaarusiami qupperneq 955-imi imatut allappugut:

” Tassunga atatillugu immikkoortunut avataaniittunut pulaarnitsinni akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiannik nakkutilliineq pissusissamisut ingerlanersoq misissuiffigaarput. Tamaaliorneq nakkutilli-

ineruvoq pingaarutilik, qulakkeerniarlugu akissarsianik kukkusunik tunniussisoqartannginnissaa. Akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiannik misissuisarneq assigiinngisitaartumik peqqissaaruneqartarpoq inassutigissavarpullu nakkutilliinerup pingaaruteqarnerata immikkoortunit ataasiakkaanit malinneqarnissaata sukateriffigineqartariaqarnera.”

Ukioq manna kukkuneruiniitsinni paasivarput pissutsit ukiumut siuliinut naleqqiullugit allannguteqarfiusimannigtsut, tamannalu pissutigalugu oqaaseqaaterput aalajangiusimavarput. Taamatuttaaq kukkuneruiniitsinni paasivarput akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffii nassiunneqareeraangata utertitsisarneq malinnaatitsilluni suliarineqartarsimannigtsuq, inassutigissavarpullu tamatuminna nakkutilliinerup pilersinneqarnissaa.

3.2.4 Aningaasaqarnermut systemip Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfiup akornanni nalunaarusianik nikinganersuisarnerup annertunerusumik sammineqalernissaa (2013-5)

2013-imi kukkuneruiniermik nalunaarusiami qupperneq 955-imi imatut allappugut:

”Ukiup naaneranut atatillugu suliaqarnitsinnut misissorparput aningaasaqarnermut systemip, akissarsialeriffiup Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfimmu nalunaarusiortarnerup iluani nikinganersuisoqartarneruq. Nikinganersuiunermut ajoqutaavoq akissarsialeriffimmi aningaasaqarnermullu systemimi kontit akornanni assigiimmik paasinninnissamut ataqatigiissarisimannigineq. 2013-imi nikinganersuiunermut takutippaa assigiinngissutit 3 mio.kr.-it missaanniittut, suuneri paasineqarsimanatik. Inassutigissavarpup systemit pineqartut marluusut akornanni ataqatigiissitsinissaq pisariaqartoq pilersinniarlugu suliniuteqartoqassasoq.”

Ukioq manna kukkuneruiniitsinni paasivarput maanna sulissutigineqartoq akissarsiat tamakkiisut nikinganersioqarnissat, akissarsialeriffimmit tunniussat Sulinal aqutugalugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmu nalunaarutigineqartartunut naleqqersuullugit – akissarsiallu aningaasaqarnermut systemimit naatsorsuuserinermut ilanngunneqarsimasut taamalu ukiumut naatsorsuutinut ilaasut.

Siornatigut oqaaseqaaterput naammassineqarsimasutut nalilerparput.

3.2.5 Ukiup ingerlanerani taarsigassarsianik malinnaatitsilluni suliaqartarneq kiisalu nikinganersuisarneq (2013-7)

2013-imi kukkuneruiniunermut nalunaarusiami qupperneq 959-imi imatut allappugut:

”Taarsigassarsisitsisarnermut tunngasunik naatsorsuisimaneq misissuiffigaarput taakkualu nalingi Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermut tunngavissai malillugit suliaanersut misissorlutigit. Tamatuma saniatigut misiligummik tigusilluta taarsigassarsinermi uppersaataasut misissorpagut.”

Namminersorlutik Oqartussat Aningaasanut Inatsisimmi konto 89.72.12 malillugu erniaqanngitsunik ilanngaataasussaannngitsunillu taarsigassarsisitsisinnaavoq – pingaartumik – Illuut A/S-imut. Tamannali aatsaat aalajangersarneqavittarpoq akiitsoqarnermik uppersaat suliarineqaraangat, tassani takuneqarsinnaasussaammat taarsigassarsiat erniaqanngitsunik ilanngaataasussaannngitsunillu tunniunneqassappata piumasagaatit naammassineqarsimanersut.

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuusiornermut tunngavissai malillugit taarsigassarsiat taamaattut 0 kr.-nik naliligaapput. Suliani pineqartuni malinnaatitsilluni sulineq tassalu taarsigassarsiat erniaqaratilluk ilanngaataasussaannngitsuunersut imaluunniit akerlianik aalajangersaasoqarsimanersoq ukiup ingerlanerani naammaginatumik suliarineqartarsimangilaq tamatumalu kingunerisaanik ukiumut naatsorsuutiniq suliaqarnermut atatillugu taarsigassarsianik misissuisoqarnerata kingorna nalilersuilluni iluarsissuteqarnerit annertoorsuit pisimallutik.

Inassutigissavarput ukiup ingerlanerani iluarsissutit qanimut malinaatitsilluni suliarineqartarnissaat taamaalilluni siunissami naatsorsuutiniq suliaqarnermut atatillugu iluarsissutiniq suliaqartarnissaq pinngitsoortinneqartarniassammat.”

Ukiup ingerlanerani immikkoortumi suliassat sukateriffineqarsimapput ukiulli naanerani suliassanik isumannaarsuinerup takutipaa suliassat tassunga tunngasut iluarsaattariaqartut suli piusut.

Taamaattumik kukkusersuunitsinni siusinnerusukkut oqaaseqaaterput suli aalajangiusimavarput.

3.2.6 Pilersuisunut akiitsut nikinganersiorlugit ataavartumik suliaqartarnerup nukit-torsarneqarnerunissaa (2013-8)

2013-imi kukkusersuinermut nalunaarusiami qupperneq 963-imi imatut allappugut:

”Ukiumut naatsorsuutit suliarineqarnerannut atatillugu paasivarput suliassat ataasiakkaat suli ammasut pilersuisup kontoani akiligassaq 31. december Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaani naatsorsuuserinermut ilanngunneqarsimanani.

Pasitsaanneqarsinnaavoq akiligassat eqqortumik piffissalersugaasimanginneri – tamannalu pisutaalluni ukiumut naatsorsuutini saqqummiunneqartussani akiligassat amigaataasut. Naliliinerpulli naapertorlugu tamanna ukiumut naatsorsuutit tamakkiisut eqqortumik takutitsinerannut sunniuteqartussaannngilaq.

Inassutigissavarput akiligassalinnik nikinganersuilluni suliaqartoqassasoq – taamalu akilerallagaasinnaasut suli ammasut paasiniarneqarlutik – siunissamilu taakkuninnga iluarsaassineq sukannererusumik ingerlanneqalissasoq.”

Ukiup ingerlanerani immikkoortumi sulineq nukittorsaaffigineqarsimavoq ukiulli ingerlanerani kukkuneruunitta ukiullu naanerani sulianik ingerlatsinerup takutippai akiligassalinnik nikinganersuunis-saq suli pisariaqartoq.

Siusinnerusukkut kukkuneruinermi oqaaseqaaterput suli aalajangiusimavarput.

3.2.7 Aningaasaliissutaasunik nakkutilliinermi malittarisassanik sukaterinissaq (2013-9)

2013-imi kukkuneruinermit nalunaarusiami qupperneq 967-imi imatut allappugut:

”Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaannik Inatsimmi allassimavoq aningaasaliissutitaqann-gitsunik akiligassanik isertitanillu peqartoqassanngitsoq. Aningaasaliiffigineqartussaapput ingerlatsi-nermut aningaasaliissutit, aningaasaliissutit inatsimmik aallaaveqartut, tapiissutinut aningaasaliis-sutit, sanaartornermut aningaasaliissutit isertitassanullu aningaasaliissutit. Allatut pisoqarsimatinna-gu aningaasaliissutit tunniunneqartussaapput ilanngaaitit peereerlugit aningaasaliissutit – imaap-poq isertitaqarnerussutit ingerlaannartumik aningaasartuuteqarneruffiusunut nuuginnarneqarsin-naanngillat.

Naatsorsuuserinermut malittarisassani immikkoortoq 7.3 naapertorlugu naatsorsuutini nassuiaatita-qartussaapput atuisimanagerup tamakkiisup 2 pct. sinnerpagu imaluunniit aningaasaliissutaasut 200.000 kr.-t sinnerneqarpata.

Naalakkersuisoqarfiup nalunaarutigisussaavaa nikingassutaasut sulianut ingerlanneqarsimasunut naleqqiullugit sumik pissuteqarnerut – sunalu pissutigalugu nikingassutaasunut aningaasaliissutis-sanik matussutaasussanik pissarsiniartoqarsimannginnersoq.”

Naliliinerput naapertorlugu naatsorsuutinut nassuiaatit siornatigumut naleqqiullutik pitsaanerupput nassuiaatilli naammattumik suliarineqarsimanissaat suli amigaateqarput – tassunga ilanngullugit sulia-nut tunngasut, atorfiit inuttassarsineqarsimanngitsut kinguneri ilaalu ilanngullugit.

Ukioq manna aammaarluni tunngavilersuutini takuneqarsinnaanngilaq suna pillugu nikingassutaasunut aningaasaliissutinik qinnuteqartoqarsimannginnersoq. Pingaarnerusutigut aningaasaliissutinik sippuil-luni atuisimaneq – ilassutitut aningaasaliissutinik qinnuteqartoqarsimannginnerata kinguneranik- pis-suteqarsinnaavoq eqqoqqissaartumik suliaqarsimannginnermik aamma aningaasanik aqutsinerup iluani piffissaagallartillugu sillimmartitaarsimannginnermik, aningaasaliissutaasunik sippuilluni atuisus-sanngornermut atatillugu iliuusissanik suliaqarsinnaannginnermik aamma/imaluunniit suliaqarusus-suseqannginnermik imaluunniit ukiup naanerani immikkut ittunik pisoqarsimaneramik taamalu ajornarsimalluni piffissaagallartillugu qanoq pisoqarsinnaaneranut sillimmartitaarnissaq ajornarsimal-luni, ilassutitut aningaasaliissutinik qinnuteqarnissaq pisinnaanani.

Arlalinnit kissaataavoq malittarisassatigut iluarsissuteqarnissaq, erseqqissarlugu qaqugorpiaq aningaasaliissutit nikingassutaasa matussutissaannut qinnuteqarnissamut akornutaasunik nassuiaateqarnissaq suna pissutigalugu ajornarsimanersoq. Tamanna eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

Pitsanngorsaasoqarsimagaluartoq oqaaseqaaterput ukioq manna sulia aalajangiusimavarput.

3.2.8 Pequtinik nalunaarsuisarnermut malittarisassanik tulluarsaanissamik eqqarsaatigineqarsinnaaneq (2013-10)

2013-imi kukkunersuinermit nalunaarsuami qupperneq 968-imi imatut allappugut:

”Namminersorlutik Oqartussani nalillit annertoorujussuit ukiumut naatsorsuutini ilaanngillat, aqutsinermulli tunngasut eqqarsaatigalugit nalunaarsorneqarsimasullutik.

Naatsorsuusiornermut malittarisassani allaqqavoq immikkoortortat ataasiakkaat pequtinik nalunaarsuiffimmik peqartussaasut. Ajornangilaq pequtinik assinnngorlugit uppersaateqartinnissaat.

Tassunga nukissat annertuut atorpeqartarput – pingaartumik ingerlatsinermut immikkoortortani (atuarfinni, paaqqinnittarfinni ulloq unnuarluni ingerlanneqartuni napparsimaveqarfimmilu). Ilutigartilugu akornakusoorsinnaavoq pigisat sumiinnerinik nakkutilliinissaq pequtit taamaattut init assigiinnigisut akornanni nooqatattaarneqartarmata.

Isumaqarpugut tassannga aqutsineq pitsanngorsarneqarsinnaasoq nalunaarsuinermit pigisat qanoq naleqartiginerat sammineruleraanni (assersuutigalugu pigisat ataasiakkaat pisiarineqarnerminni nalingat 50 imaluunniit 100.000 kr.-nit sinnerpatigit) kiisalu pigisat nammineq atugassat (assersuutigalugu tv, assiliissut it-millu atortut).

Inassutigissavarput malittarisassat mannakkut atuuttut naliliiffigineqaaqqissasut immaqalu iluarsiiiffigineqarlutik”.

Ukioq manna kukkunersuuinitsinni paasivarput pissutsit ukiunut siuliinut naleqqiullugit allannguteqarsimanngisut taamaattumillu oqaaseqaaterput sulia aalajangiusimavarput.

3.2.9 Ukiup ingerlanerani Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaateqarfimmumut tunngatillugu nalunaarsuinerup naammaginangitsumik malinnaatitsilluni suliarineqarsimanera (2014-1)

2014-imi kukkunersuuinitsinnut nalunaarusiami oqaatigaarput aningaasat allattorsimaffiisa inernerata suliallu allattorsimaffiisa inernerata akornanni ataavartumik nikinganersuuinissaq pisimanngitsoq. 2015-imi aamma taamatut nikinganersuuinissaq pisimanngilaq.

Manna tikillugu Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfiup ataani Sanaartornermut Immikkoortortaqaarfiup aningaasaliissutit atuinerlu suliani ataasiakkaani kisitsilerinermi najoqqutassat atorlugit nalunaarsuineq ingerlassimavaa periuseq time-saginic nalunaarsuineq Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut systemianiittoq atornagu.

Taamatut aaqqiissuteqarnissap toqqarneqarneranut pissutaavoq periutsip timesaginit nalunaarsuineq atorlugu nalunaarusiornissaq ajornakusoortinneqarsimammat.

2015-ip naanerani 2016-illu aallartinnerani Sanaartornermut Immikkoortortaqaarfik ikiorserparput nalunaarusiornissamut atortussanic suliaqarnerani, aningaasaqarnermut systemimi suliat ataasiakkaat qanoq aningaasalersorneqarsimanerat atuinerlu erseqqissiniassammat.

Taamatut suliaqarnerup takutippaa aningaasaqarnermut systemimi inissitserinerit arlaqartut suliat suunerinit atassusiligaasimangitsut taamaattumillu systemip iluani sulianut attavilerneqarsinnaangitsut. (Pingaartumik 2010 tikillugu). 2015-ip naanera tikillugu assigiinngissutaasoq 18,7 mio. kr.-it missaasa nalinginit annertussuseqarpoq.

Suliap aammattaaq takutippaa suliani ataasiakkaani arlaqartuni aningaasaqarnermut systemip iluani atuinerit aningaasaliissutitigullu iluarsinerit qularnartortaqaartut, kisitsilerinermi najoqqutassat Sanaartornermut Immikkoortortaqaarfimmit atorneqartut aningaasaliissutit atuinerillu ataavartumik nakutigineqarnerannut tunngaviusut sanaartornermillu nassuiaatit ukiumoortut akornanni nikingasuteqartoqarluni.

Suliani ataasiakkaani ataavartumik missingersuutinic malinnaatitsilluni suliaqarneq tamatigoortumik pisarsimangimmat timesaginit systemi atorlugu, taamaallaalli kisitsilerinermi najoqqutassaq atorlugu immikkut suliat nalunaarsorneqartarsimmata, assigiinngissutit pineqartut kiisalu suliani ataasiakkaani aningaasaliissutini atuinerlu nalunaarsukkat kukkunillit paasineqarsimangillat ataavartumillu iluarsineqartarsimanatik.

Aammattaaq maluginiarneqarpoq sanaartornermut nalunaarusiat 2014-imut 2015-imullu tunngasut kukkunersiunermit nalunaarusiornitta nalaani suli suliarineqarsimangimmata.

Taamaattumik 2016-imi ukiumut naatsorsuutit kukkunersiulerutsigit immikkoortut taakku malinnaatitsilluta suliaqarfiginiarpagut aalajangiusimavarpullu siusinnerusukkat tamanna pillugu kukkunersiunitsinni oqaaseqaatitta siuliani oqaaseqaatigut ilanngullugit atuutiinnarnissaa.

3.3 2014-imi naatsorsuutinit tunngatillugu Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaanik malinnaatitsilluni suliaqarnissaq

2014-imi Nunatta Karsiata naatsorsuutai pillugit kukkuersiunermit nalunaarusiatsinnut tunngatillugu Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap kukkuersiunermit oqaaseqaataasunut Naalackersuisut akissutaat pissarsiarisimavaat.

Akissutit pissarsiarineqarsimasut misissorpagut taamatullu aamma misissorlutigu Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap 2014-imi Nunatta Karsiata naatsorsuutai pillugit isumaliutissiissutaa.

Suliniutaasussat arlaqartut Naalackersuisut akissuteqaataanni taaneqartut tamakkiisumik atuutsinneqalersimanersut naliliiffiginissaannut suli siusippallaarpoq taamatullu taakku kissaatigineqartutut kinguneqarsimanersut.

Immikkoortumi ukiut siuliini kukkuersiunermit oqaaseqaatit malinnaatitsilluni suliarineqarsimanerit tunngasumi immikkoortut arlaqartut siornatigut pisimasut arlaqartut suli ammaannarput tamatumalu ilaatigut ersersippaa suliniutissatut aalajangersakkat erseqqissumik kinguneqartinnissaannut sivilisusinnaasoq.

2016-imi ukiumut naatsorsuutinit suliaqarnissatsinnut atatillugu malinnaatitsilluta suliarissavarput pissutsit uparuarneqarsimasut iliuuseqarfigineqarsimanersut – tamatumalu qanoq kinguneqarsimane.

4. Pissutsit nalinginnaasut

Kukkuersiuneq ingerlanneqarpoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserisoqarfia assigisaalu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 23, 3. november 1994-imeersoq naapertorlugu § 5 aamma § 6 malillugit Namminersorlutik Oqartussat 2014-imi ukiumut naatsorsuutaannik kukkuersiuneq.

Kukkuersiuneq manna tikillugu ingerlanneqarpoq Kukkuersiunermit pitsaasumik ileqqoqarnissaq malillugu tassungalu ilaapput ukiumut naatsorsuutinit kukkuersiuneq kiisalu naatsorsuutinit suliaqarnermit pilersaarusiornissaq inatsisit malittarisassallu sapinngisamik malillugit.

Tamatuma saniatigut Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap aqutsisoqarfimmi kukkuersiulluni misissuinissamik aallartitsisinnaavoq.

Kukkuersiunermit Ataatsimiititaliap isumaqatigiissuteqarfigaarput 2015-imiit aallartittumik siunissami aallartisarneqassasoq kukkuersiuneq Pisortat suliaannik kukkuersiunermit ileqqussatut tunngavissanik aallaaveqarnerusoq suliffeqarfinni aningaasaliissutinit aqutaqartuni aallaaveqartumik immikkut ittunut tunngatinneqartartumik tassanilu siunertaanngilaq aningaasaliissutigineqartunik aningaasarsiornissamik pilersitsinissaq.

Pisortat suliaannik kukkunersiuinermi ileqqussarititaasut tunngavigalugit sulinermi kukkunersiuisup inatsisit malittarisassallu malillugit misissuineq ingerlannerusarpaa ilutigalugulu aqutsisoqarfinnik kukkunersiuineq ataavartumik ingerlattarlugu, tassunga ilaanagerusarlutik uppernarsaatinik misissuineq, Namminersorlutik Oqartussani naalackersuinikkut aalajangersaat sipaartumik, angusaqarfiusumik kingunilimillu ingerlanneqarnissaat kiisalu aqutsinermi aalajangersakkanik pilersitsisimanissaq tamakkununga ikortartuutaasussanik.

Taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussani kukkunersiuinerup aaqqissuusaanera tulluarsarneqassaaq kukkunersiuinermi tunngavissat naalagaaffinni nunanilu avannarlerni pisortaqarfinni allani atuuttutunut.

Kukkunersiuisutut naalagaaffimmit akuerisaasutut malittussaavagut kukkunersiuinermi maleruqqusat nalinginnaasut, nunat tamat akornanni atuuttut. Nunat tamat akornanni atuupputtaaq aalajangersakkat INTOSAI-nik taaneqartartut Naalagaaffimmik kukkunersiuinermut tunngasut. Kukkunersiuinermi maleruqqusat nalinginnaasut kukkunersiuisunut naalagaaffimmit akuerisaasunut atuuttut saniatigut siunissami tunaartaarput – sapinngisamik – INTOSAI-mik maleruagassanik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kukkunersiuiffigineranni malittarnissaat.

Aammattaq sulissutigaarput Danmarkimi, Islandimi Savalimmiunilu naalagaaffinnik kukkunersiuisartut ataavartumik ataatsimeeqatigisalernissaat taamaaliornermut siunertaalluni pisortat ingerlataanni sulissinerup assigiissarneqarnerulernissaa.

Torersaarnissaq pillugu oqaatigissavarput Nunatta Karsiata ukiumut naatsorsuutaanik uppersaaneq ingerlanneqartarmat inatsit atuuttoq malillugu, kukkunersiunermilli nalunaarusiami matumani nalunaarusiornitsinnut ilaammata inatsisiliornermik malinnittussaaneq tunngavigalugu kukkunersiuneq kiisalu ataavartumik aqutsinermik kukkunersiuisarnissaq.

Kukkunersiunermik uppersaasarneq tulluarsarneqarumaarpoq Missingersuusiortarnermut inatsit nutaaq malillugu Pisortat suliaannik kukkunersiunermi ileqqussarititaasunut tamannalu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ingerlataannik kukkunersiuisarnermut tunngaviusaaq.

Aamma ilanngussaq 2-mi nassuiaatigaarput kukkunersiunerup siunertaa, ingerlanneqarnera, annertussusia kiisalu Namminersorlutik Oqartussat uagullu akunnitsinni akisussaaffimmik immikkoortitsisimaneq.

4.1 Nalornissutaasinnaasunut tunngasut

Kukkunersiuneq pilersaarusiorneqarlunilu ingerlanneqartarpoq nalornissutaasinnaasunik peqqissaartumik naliliineq tunngavigalugu, tassani pingaarnerutinneqartarlutik ukiumut nalunaarusiamut tunngasut, Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutitut nalunaarusiortarnermullu systemii kiisalu sulinermi periutsit allat pingaarutilitsigut kukkuluttorfiusinnaanerusut.

Taamatulli naliliiffigineqartarpoq pilersaarusiornermi inatsisinik malittarisassanillu unioqutitsiffiusinnaasut, naatsorsuusiortarnermut ilaasussat, tassunga ilanngullugit aningaasaliissutissatut nalunaarutigineqarsimasut malinneqarsimanerusut, Naalakkersuisut Inatsisartullu aalajangigaat allat, inatsisit maleruqaqusallu allat kiisalu isumaqatigiissutaasimasut periutsillu atorneqartut nalinginnaasut.

Aammattaaq naliliiffigineqartarpoq naalakkersuinikkut aalajangiunneqarsimasut aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu isumannaatsumik ingerlanerisa nalorninartorsiorfigineqarsinnaaneri.

Kukkunersiuneq pilersaarusiorneqarlunilu ingerlanneqartarpoq Namminersorlutik Oqartussat naalakkersuisoqarfiini, aqutsisoqarfiini suliffeqarfiutaanilu nalornissutaasinnaasunik peqqissaartumik naliliineq tunngavigalugu pingaarnerutinneqartarluni ukiumi naatsorsuutitut Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutitut nalunaarusiortarnermullu systemiisa ilaat kiisalu sulinermi periutsit allat pingaarutilitsigut kukkuluttorfiusinnaanerusut.

Tamatuma kingunerisaanik kukkunersiunerup annertunersaa immikkoortunut qitiusunut pulaarluni ingerlanneqartarpoq, taakkuusarpullu Namminersorlutik Oqartussat immikkoortortaak akimorlugit arlalitsigut sullissisuusut, tassunga ilanngullugit ASA (Naatsorsuutit) aamma ASA (Akissarsiat), Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik Digitaliseriinerimullu Aqutsisoqarfik. Taakkua saniatigut aallaaviatigut naalakkersuisoqarfiit tamarmik ukiut tamaasa pulaarneqartarput, taamalu immikkoortortaqarfiit Nam-

minersorlutik Oqartussat ataaniittut ingerlatsinermit naatsorsuutini kukkunerisukkanik tunniussisusaatitaasut (suliamik ilinniarfiit suliffeqarfiillu imminnut aquttut) aamma ukiut tamaasa pulaarneqartarput.

Immikkoortortat allat tullerriaariniq malillugu pulaarneqartarput tamannalu aqqissuunneqartarpoq Namminersorlutik Oqartussat Kukkunerisuisarfiat ataqatigiissaareqatigalugu.

Kukkunerisuiq ingerlanneqarqeq ajorpoq ilanngussanik nuussanillu tamanik misissuilluni ingerlanneqartarlunili misiligutinik tiguisarluni uppersaatiniq misissuinikkut imaluunniit allatut iliorluni naatsorsuuseriniq uppersarneqartarluni ukiumullu naatsorsuutit eqqortumik suliaasimanersut paasiarneqartarluni. Tassunga atatillugu illup iluani nakkutilliissutit ukiumut naatsorsuutiniq kukkunerisuiq atattillugu pisariaqarsorigaangatsigu misissuiffigisarpagut.

Taamatulli inatsisiliornermut tulliarumik kukkunerisuiq ingerlattarparput aqutsinermillu kukkunerisuisarluta tullerriaarinissamat pilersaarut malillugu taamalu ukiuni arlallit ingerlaneranni immikkoortut pingaarutillit kukkunerisiorneqartarput, ukiut tamakkiannikkaluarlugit.

4.2 Nakkutilliissutit

Immikkoortut qorsummik qalipaattillit tassaapput kukkunerisuiq immikkut sammeneqartut.

4.2.1 Nakkutilliissutit pisortanillu salliutit

Nakkutilliisoqarnerup takutittarpaa pisortat aqutsinermi ingerlaturanut eqeersimaarnerat, tassunga ilannullugit aqutsinermi suliaasaniq pingaarnersuisarqeq kiisalu taakkununga eqeersimaartuuneq.

Kukkunerisuiq tunngaviasarpoq illup iluani nakkutillinermit systeminik aqqissuussilluarsimanissamik tutsuviginartumillu naatsorsuuserisimanissamik naatsorsuuteqarqeq. Tamatuma ilagaa nakkutilliisoqarnerup pingaarnersutigit kiisalu aqqissuussaaniq sinaakkutaasunut aqutsinermut nakkutillinermit systemit ingerlalluatuunissaat aamma suliaasqarfinni ataasiakkaani illup iluani nakkutilliissutit allasimanissaat atuuttussanngortinneqarsimanissaallu taamaalillutillu pingaarutillitigut kukkussutaasinnaasunik akuersaarneqarsinnaasumik nalorninartunik annikillisaasuunissaat.

Taamatut tunngavissiineq ukiut siuliinisut Namminersorlutik Oqartussani immikkoortortat ilaanni naammattumik atuussimangilaq tamannalu pissutigalugu kukkunersuineq naatsorsuutigisamit anner-tunerusimavoq, tunngavissat naammassineqarsimasuuppata allatut takutitsisussaagaluarluni.

4.2.2 Nalornissutaasinnaasunik naliliineq

Maannakkuugallartoq Namminersorlutik Oqartussani aqutsinerup piliaanik annaasaqaatit aamma imaluunniit kukkunerit pingaarutilit amigaatillu piaarinani piaaraluniluunniit iliuusaasimasut nalorninartorsioertitsisinnaanerit pillugu aaqqissuussaasumik peqqissaartumillu iliuusissanik eqqarsaa-teqartoqanngilaq.

Naliliinerpulli naapertorlugu tamakkuninnga eqqarsarnek suliffeqarfissuup iluani qitiusumi pinngori-artuaarpoq taamatulli eqqarsaatersuuteqarnerit tamatigit uppersaatissaqartinneqarnek ajorput.

Peqquserliornerit pillugit pisortanik oqaloqateqarnerit

Kukkunersuinita pilersarusiorneranut atatillugu Aningaasaqarnermut Sulisoqarnerullu Aqutsisoqar-fimmi pisortanut apeqqutigaagut peqquserliortoqarsimasinnaaneranut tunngasut.

Pisortat ilisimatippaatigut naliliinertik naapertorlugu peqquserliorsinnaanermik pissuteqartunik nalorninartuusinnaasunik immikkut maluginiagaqarsimanatik Namminersorlutillu Oqartussat nakkutilli-nerat ingerlalluortoq taamalu ukiumut naatsorsuutini pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiisin-naaneq misissorneqarsimasoq, tassunga ilanngullugit kukkusumik paasissutissiinerit peqquserliorner-mit pissuteqartut. Pisortat aammattaaq ilisimatitsissutigaat peqquserliorsimanernik imaluunniit pingaarutilitsigut peqquserliortoqarsimaneranik pasitsaassinermik pissuteqartumik misissuinernik ingerlatsisoqanngitsaq.

Isumaliutigisariaqarpoq nalornissutaasinnaasunik misissuisarnerup sukumiinerusumik pisalernissaa taamaaliornikkut nalornissutaasinnaasut aaqqissuussamik peqqissaartumillu misissuiffigineqarsin-naanngoqqullugit. Taamaaliornikkut uppersaatini pitsaanusumik pissarsisoqarsinnaavoq, pisortat naliliinerannut ikorfartuutaasinnaasunik.

Oqaatigissavarput kukkunersuinitinni ukiumut nalunaarusiami kukkunernik peqquserliorsimanernik pissuteqartunik paasisaqarsimanginnatta.

4.2.3 Nakkutilliinermi suliat pisortallu nakkutilliinerat

Pisortat akisussaaffigaat immikkoortortaqarfinni tamani suliffeqarfinnilu tamani sulinermi periutsini aaqqissuullugaasunik atuuttussanngortitaanerminnilu ingerlalluortunik peqarnissaq kiisalu nammineq nakkutilliinerit nalunaarusiornermik eqqortumik takutitsinissamut ukiumullu naatsorsuutini saqqum-iussinissamut ikorfartuutaasunik aammalu peqquserliortoqarsinnaaneramik pinngitsoertitsisussanik peqarnissaa.

Kukkunersiunitsinni tunngaviginiartussaavarput sulinermi periutsit taamaattut namminerlu nakkutilliissutit pilersinneqarsimallutillu malinneqarsimanissaat kukkunersiunitsinnullu pingaartuuvoq pissut-sit taamaannerannik uppersaasinnaanissarput.

4.2.4 Paasissutissiineq, attaveqatigiinneq sulinermilu periutsit najoqqutassaat assigisalu

Ataatsimut isigalugu naliliivugut Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaanni nakkutilliisoqarneq pilersinneqarsimasoq taamalu naatsorsuuserineq pisunut malinnaasoq eqqortumillu takutitsisoq ikorfartuutaasoq, nalunaarusiornissamut Namminersorlutillu Oqartussat ukiumut naatsorsuutaannik saqqummersitsinissamut tunngavissiilluni.

Sulinerмили periutsit namminerlu nakkutilliissutit suliffeqarfiit ilaannit tamatigut atorneqartarsimanngillat. Ataavartumik nikinganersuiarneq kontillu attuumassuteqartut nassuiaataat tamatigut suliarineqarneq ajorput taamaattumillu pitsaassutsimik qulakkeerinninniaraluarnermi nalunaarusiornermut ataavartumut ajoqusiisarlutik. Tamanna aamma nikinganersiuneq malinnaatitsillunilu sulineq eqqarsaatigalugit suliaasaqarnerulersitsivoq, ukiumut naatsorsuutini saqqummersitsinissami nikinganersiunerit nassuiaatillu aallaaviatigut naatsorsuutiniq suliaqarnermut ilaammata.

Aammattaaq paasivarput ilassutiniq suliaqarnermik ingerlatsinermi allatut inissitsiterinerit inissitsite-reqqinnerillu annertuut aningaasarpassuarnik naleqartut pisartut, tamatumalu takutippaa ukiup ingerlanerani malinnaatitsilluni sulinerit naammaginartumik ingerlasarsimannginneri.

Tamatuma malitsigisaanik ataavartumik nalunaarusiortarneq tamatumalu tunngavissai qularnartoqalersarput, aningaasaliissutitigut qanoq ingerlanissaq aalajangiinissallu eqqarsaatigalugit.

Naatsorsuutiniq najoqqutassaq

Naatsorsuutiniq najoqqutassami Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserivianni sulinermit najoqqutassanik atuisunullu ilitsersuutiniq atuuttunik imaqarpoq. Kukkunersiunitsinnut atatillugu misiligutiniq tiguisarluta mississuiffigisarpagut suliffeqarfiit Naatsorsuutiniq najoqqutassani aalajangersakkanik malinninersut. Tassunga tunngatillugu oqaaseqaatit immikkoortumi tulliuuttumi naatsorsuutiniq ilanngussat ataasiakkaat pineqalerpata takuneqarsinnaapput.

Sinaakutassatut atugassarititaavoq naalakkersuisoqarfiit aaqqissuussaanerisa ataavartumik allanngortarnerat. Allannguutit taamaattut kontomik pilersaarusiortarnermut atatillugu kukkunernik amigaatinillu pilersitsinnaaneri annertunerusarput – tassunga ilanngullugu systeminiq illup iluani piusunut tunngasuni, missingersuutiniq nussuinemi, naatsorsuutiniq ilitsersuutiniq assigisaanilu.

Ilitsersuutiniq suliaqartoqarsimavoq, tassunga ilanngullugit ingerlatsinissamut pilersaarutit taakkulu amigaateqannginnissaanut allattorsimaffiit, atortussalli taakku suliffeqarfinni ataasiakkaani ilisimaneqanngitsutut ipput. Taamaattumik Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmit

eqqarsaatigisariaqarpoq suliassa qarfiit allannguiffigineqaraangata inunnut attuumassuteqartunut ataveqartarnissaq ilisimatitsissutigalugit ilitsersuutit atortussat pigineqarneri.

Naatsorsuutininut ilitsersuutit

Suliffeqarfiit naatsorsuutininut ingerlataqartut tamarmik suliffimminni naatsorsuutininut ilitsersuusior-tussaapput taannalu ukiut tamaasa martsip naanerani nutartitaalluni Namminerimi Kukkunersiuiner-mut nassiunneqartartussaavoq. Naatsorsuutininut ilitsersuummi pingaaruteqartoq tassaavoq sulisuni kikkut isertitanik aningaasartuutininu suliqaarsinnaallutillu atsiorsinnaatitaanersut allattorsimanissaat.

Naliliinerput naapertorlugu taamatut suleriaaseqarneq naammaginar-tumik ingerlavoq.

Pisumi ataatsimi – aaqqissuussaanerup allannguuteqarneranut tunngasumi – paasivarput suliffeqarfiit ingerlasimasut piffissap ilaani naatsorsuutininut ilitsersuummik peqanngikkaluarlutik.

Sulinerimi periutsinut najoqqutassat allassimasut namminerlu nakkutilliisoqarneq

Immikkoortortani arlalinni najoqqutassiukkanik naatsorsuutininut ilitsersuutininu sulinerimi periutsinut najoqqutassat allassimasut uppersaataitallit piusussaapput. Taakku piunasaqaataanerisa saniatigut pingaartuuvoq sulianik naammassinnittarnerup kiisalu aqutsinerimi sulisut nikinneranni ataqatigiissaa-raluni assigiissaarinerup sulisinnaassutsillu qulakkeerneqarnissaanut.

Sulinerimi periutsinut najoqqutassat allassimasut ilaatigut suliarineqartarsimangillat.

Inassutigissavarput qitiusumit malittarisassanik pineqartunik sukaterisoqarnissaa.

Naatsorsuuseriffiup qitiusumit ingerlanneqalernerat

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuseriffii arlaqartut ASA-mi (Naatsorsuutit) kattunneqarsimap-put, tassanilu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutai allat sullinneqartarput. ASA-p (Naatsor-suutit) suliffeqarfiillu ataasiakkaat akornanni suliata agguataagaanissaat aalajangersagaavoq isu-maqatigiissutinut nalinginnaasut assigiinngitsunut marlunnut avitaapput taakkulu suleqatigiinnissaan-put aalajangiisuusarpoq Namminersorlutik Oqartussat akiligassanut systemiat IRIS ator-neqarner-soq ator-neqannginersorluunniit.

ASA-p (Naatsorsuutit) aamma suliffeqarfiit qitiusut tamarmik misigisarpaat suliassanik naammassin-ninniartarneq kissaatigineqartut ingerlajuaannanngitsoq. Ajornakusoorporli – kukkunersiuineq inger-lanneqartoq tunuliaqutigalugu – erseqqissumik oqaatigissallugu tamanna pissuteqarner-soq suliffeqar-fiit iliuusissanik naammassinninneq ajorsimanerat tamannami ASA-mit (Naatsorsuutit) piunasaqaa-taamat – imaluunniit ASA (Naatsorsuutit) iliuusissat eqqarsaatigalugit uummarinanilu isuman-naatsuunera killeqarner-soq.

Naliliinerput naapertorlugu ASA-p (Naatsorsuutit) suliffeqarfiillu akornanni suleqatigiinnissaq ataa-vartumik pitsanngortikkiaartuarneqarpoq isumaqatigiissutaasimasut iluanni sinaakutissanik suli-aqarnerimi misilittagaqarneruleriartuarneq ilutigalugu. Eqqarsaatigineqarsinnaavorli suleqatigiinnis-

samik isumaqatigiissutiniq ataatsimut naliliisoqarnissaa siunertaralugu erseqqissaataasinnaasunik pi-sariaqartitsisinnaanerup naliliiffigineqarnissaa.

Akissarsialeriffiup qitiusumit ingerlanneqarnera

Namminersorlutik Oqartussat akissarsialeriffiat ASA-mi (Akissarsiat) kattunneqarsimavoq tassanilu isumagineqartarput atorfinittunik soraartunillu sullissinerit kiisalu akissarsianik ataavartumik tunni-ussisarnerit.

Immikkoortortami tassani qitiusumik sullissiviup Namminersorlutillu Oqartussat akornanni suleqatigi-inneq unamminartortaqaqpoq aamma – minnerunngitsumik immikkoortuni isumaqatigiissutit typet aqutsisoqarfimmi isumaqatigiissutinit piusunit allaanerugaangata. Immikkoortumi tassanissaaq akissusaaffiup akissarsialeriffimmiinnera imaluunniit suliffeqarfiit nalunaarutigisartagaanneersuuneranik pissuteqarnersut erseqqissumik oqaatigiuminaatsuupput.

ASA-p (Akissarsiat) suliffeqarfiillu qitiusut akornanni isumaqatigiissutissaaq maanna suliarineqarpoq isumaqarpugullu tamanna suleqatiginnermut iluaqutaassasoq, immikkoortumut pineqartumut pingaaruteqarmat suliat ingerlaneranni illuatungeriit suliassanik qanorpiaq agguataarinissartik ilisimasaqarnissaat.

Pissarsiassanik pissarsiniartarnerup qitiusumit ingerlanneqarnera

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ataani Pisortanut akiitsunik akiliisitsiniartarnermi pissarsiassat akiligassanngorsimasut akilersinniarneqartarput. Pisortanut akiitsunik akiliisitsiniartarfiup akilersinniarparpai – Namminersorlutik Oqartussanut pissarsiassatut akiligassanngorsimasut saniatigut – kommunenut, Nukissiorfinnut, INI-mut pisortaqaqfinnullu allanut pissarsiassat akiligassanngorsimasut.

Isumaqarpugut 2015-imi suliassap pineqartup isumagineqarnerani ineriartorneq pitsaasumik ingerlasimasoq.

Namminermut Kukkunersiuisarfik

Namminersorlutik Oqartussat pilersinnikuaat Namminermut Kukkunersiuisarfik, aaqqissuussaanermigut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup ataaniittoq.

Namminersorlutik Oqartussat nammineq kukkunersiuisartuisa ilaatigut makkua akisussaaffigaat:

- Suliffeqarfiit naatsorsuutitut ilitsersuutaannik katersuinissaa akuersinissarlu
- Suliffeqarfiit pequtitut allattorsimaffiinik katersineq misissuinerlu
- Killiffimmik kontini suliffeqarfiit nikinganersiuisarnerannit katersuinissaaq pitsaassusaannillu isuman-naarinissaaq – ukiup ingerlanerani aammalu ukiumut naatsorsuutit suliarneqarnerannut atatillugu
- Suliffeqarfiit ataasiakkaat Namminersorlutik Oqartussat pigisaat kukkunersiuiiffigalugit pulaarnissaat – tassungalu ilanngullugit aningaasanik tigorianaannarnik aqutsinerat, aningaasartuutitut toqqakkanut uppersaartit kiisalu akissarsiat toqqakkanik misissuinerit

- Qulequtaq aalajangersarneqarsimasoq pillugu sukumiinerusumik misissuinerit allat ingerlanneqar-nissaat

Namminermut Kukkuineriuisarfiup 2015-imi pulaarnerit arlaqartut ingerlassimavai. Pulaarnermut nalunaarusianik misissuivugut pulaakkanilu marluusuni oqaaseqaatinut pingaarutilinnut tunngasut uppersaatinik misissuilluta.

Akulikitsunik pisarpoq Namminermut Kukkuinersiuisarfiup suliffeqarfinnut sulinermi atortussanik piniarnermi arlaleriarlutik eqqaasitsisariaqartarnerat tamannalu suliamik ingerlatsinermit kigaalaaqutaasarpog. Suliffeqarfiit Namminermut Kukkuinersiuisarfimmut atortussanik tunioraanerat aperineqarnermi ingerlaannaq isumagineqartartuuppat sulinermit iluaqutaassagaluqaag.

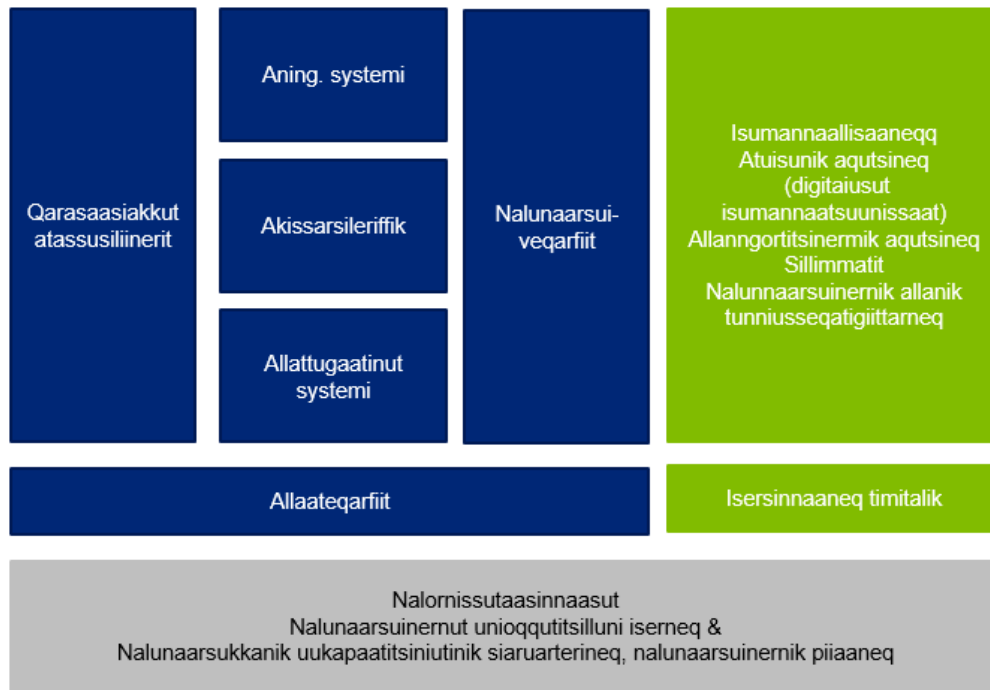
4.2.5 Alapernaarsuineq

Alapernaarsuinerit aaqjissuulluakkamik aamma/imaluunniit suliarineqartarnerisut malinnaatitsilluni suliarineqarneq ajorput.

Tassunga assersuutitut taaneqarsinnaapput ilanngussat digitaliusut akiligassanut akuerineqartussanut uppersaataasut, akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiannut utertitsinerit suliarineqartarneri nikinganersuigassallu pitsaassusaannik qulakkeerinnittarnerit inummit ataatsimik ingerlanneqartarmata.

Naliliinerpulli naapertorlugu Aningaasaqarnermit Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmik tamanna pillugu oqaloqateqarnerit kingunerannik tamatuma pingaarutaa sammineqarnerulersimavoq.

4.3 IT-mik atuineq IT-millu nakkutilliineq nalinginnaasq

Immikkoortut qorsummik qalipaattillit tassaapput kukkunersiuinermi immikkut sammeneqarsimasut.

2015-imi malinnaatitsilluta suliaaraagut Namminersorlutik Oqartussat IT-mik atuinerannik kiisalu IT-mik nakkutilliissutaasa nalinginnaasut ikiorserneqarnissaannik inassutigineqartut kukkunersiuinermi oqaaseqaateqarfigineqarnerisa kingunerannik qanoq ikiorserneqarsimanerat.

Kukkunersiuinitta kinguneranik naliliivugut IT-mik nakkutilliissutit nalinginnaasut 2015-imi sulii siu-nertamut tulluurtumik iliuuseqarfigineqarsimangitsut nakkutilliinerlu immikkoortuni tamani naam-maginantumik ingerlanneqarsimangitsoq.

Pingaartunik makkuninnga inassuteqassaagut:

- Namminersorlutik Oqartussani IT-qarnerup iluani nalornissutaasinnaasut pillugit pingaarnerusutigut pisortanillu akuerineqarsimasussamik suliaqartoqartariaqarpoq siunertaralugu IT-qarnerup isumannaatsuunissaata aalajangersarneqarnissaa, pisortat kissaatigisaattut. IT-qarnerup iluani nalornissutaasinnaasut misissuiffigineqarnerat tunuliaqutaralugu it-mik isumannaallisaa-nermut politikki isummerfigineqarqittariaqarpoq pisortanillu akuerineqarluni.
- AD-mi MRAkissarsianilu aqutsinermi isersinnaatitaaffiligaasut akornanni (annertusisamik) iluarsaassisoqartariaqarpoq isersinnaatitaasullu tamarmik (aamma siunnersortit avataaneersut) akuerineqaaqarsimasussaasariaqarput uppersarneqarsimasussaallutillu
- Isernissamut akuerisissutit isumannaatsuunissaat XAL-mi MRAkissarsianilu pitsangorsartari-aqarput

- IRIS-imi MRAkissarsiani e-Akilararutinilu ataatsimoortumik atuisinnaatitaanermik atuineq killilertariaqarpoq
- XAL-mik, IRIS-mik, MRAkissarsianik aamma e-Akilararutinik ineriartortitsisut sulianut isersinnaatitaanninnerat isumannaallisartariaqarpoq. Tamanna ajornarpat isersinnaaneq nakkutigineqalertariaqarpoq.

Sanngiiffiit ilaatigut kingunerisarpaat inuit amerlavallaartut systeminut nalunaarsuutinullu pingaarutilinnut isersinnaatitaaneri, tassunga ilanngullugit pisiniarsinnaanernut, akissarsianut naatsorsuuserinermullu systemit – kiisalu nakkutilliisunit malugineqaratik taakkuninnga iluarsisinnaanernut.

4.3.1 ERP-systemimik pisinissaq atortussanngortitsinissarlu

Kommunet suleqatigalugit ERP-systemimik nutaamik pisinissaq atortussanngortitsinissarlu sulisutigineqarpoq.

Atortussanngortitsinissap 2017-2019-ip ingerlanerani pinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Aningaasaanut aammalu ERP-systeminik nutaamik atortussanngortitsinerup kingunerigajuttarpaa naatsorsuuserinermi kukkunissap amigaateqalernissallu annertusinera – taamalu ukiumut naatsorsuutitut ataavartumik nalunaarusiornissamut saqqummiinissamullu sunniuteqartunik.

Taamaattumik pingaartorujussuuvoq atortussanngortitsinerup ingerlanerani nukissanik pisariaqartineqartunik immikkoortitsinissaq, tassunga ilanngullugit assersuutigalugu systeminut allanut attaviliinerit nutaat pilersinneqarnissaat, nalunaarsuutit oqaluttuassartaannik pigisanik isumannaallisaneq – pingaartumik kontomut pilersaarut nutaaq pineqartillugu, ilusilersueqqinnerit kiisalu sulinermi periutisunik nutaanik najoqqutassiornerni namminerlu nakkutilliinermi aammalu systemimut nutaamut atuisussanik ilinniartitsinissaq eqqarsaatigalugu.

5. Ukiumut naatsorsuutinin kukkuneruineq

Ukiumut naatsorsuutinin kukkuneruinerup takutittussaavaa ukiumut naatsorsuutit ukiumi aningaasarsiornerup qanoq ingerlasimaneranik eqqortumik takussutissaqartitsineq kiisalu ukiup naatsorsu-usiorfiusup naanerani killiffiusoq qanoq isikkoqarneris - taakkulu naatsorsuusiortarnermi tunngavissat malillugit suliaasimanersut.

5.1 Ukiumut naatsorsuutit - piumasagaataasut

Ukiumut naatsorsuutit pissarsiarineqartut makkuninnga imaqarput:

- Atuartussamut ilitersuutit
- Akuersinerit
- Pisortat uppersaanerat
- Naalakkersuisoqarfiit nalunaarusiaat
- Kukkuneruuisut uppersaanerat
- Angusat
- Angusat suunerinik immikkoortiterisimanerit
- Ukiuni kingullerni pingasuni angusat
- Killiffik
- Aningaasanik tigoriaannarnik naatsorsuisimanerit
- Ilanngussat
- Pisussaaffinngorsinnaasut
- Naatsorsuusereriaaseq atorneqartoq

- Ilanngussanut takussutissiaq – tassunga ilanngullugit angusanut killiffimmullu allakkiat ilanngus-sat

Namminersorlutik Oqartussat ukiumut naatsorsuutaasa qanoq inissitsitersimanissaannik piunasaqaateqanngilaq. Naatsorsuutinulli ilitersuummi imatut allassimasoqarpoq: ”Naatsorsuutitut nassuiaatit suliarineqarnissaannut malittarisassat”.

Namminersorlutik Oqartussat akileraarutit atorlugit pisortat suliffeqarfiutaattut inissisimaneera innersuussutigalugu – kiisalu kalaallit inuiaqatigiit aningaasaqarniarnerannut annertoorujussuarmik pingaaruteqartuunera eqqarsaatigalugu – isumaqarpugut eqqarsaatigisariaqartoq naatsorsuutit qanoq inissitsitigaasariaqarnernik piunasaqaateqartoqartariaqartoq, tassunga ilanngullugit naatsorsuutit naatsorsuutitut tunngasut sordiaat ilaasariaqarnersut qanorlu taakkua inissitsitigaassanersut.

2014-imi ukiumut naatsorsuutit immikkoortuni arlalinni tulluarsagaallutillu annertusagaapput, tamannalu isumarput malillugu naatsorsuutit paasissutissiinerunermut nukittorsataavoq, tassunga ilanngullugit paasissutissat naatsorsuutit atuartussamut paasinarsagaaneri.

5.2 Ukiumut naatsorsuutit - Nalunaarusiaq

2014-imut nalunaarusiaq misissorparput tassungalu pingaarutilinnik oqaaseqaatissaqanngilagut.

5.3 Ukiumut naatsorsuutit – pisortat uppersaanaerat

Maluginiarparput naatsorsuutit pisortanit atsiorneqarlutik uppersarneqarsimasut. Taassuminnga misissuivugut oqaaseqaatitaqanngitsumik.

5.4 Ukiumut naatsorsuutit – naatsorsuusereriaaseq atorqartoq

Namminersorlutik Oqartussat ukiumut naatsorsuutaat suliarineqartarput aningaasartuutit pingaarnersunut naatsorsuuserinermi tunngavissat atorlugit.

Tamanna isumaqarpoq isertitat akiligassallu aallaaviatigut ukiumut naatsorsuuseriorfiusumut tunngasussasut, tassani takuneqarsinnaasussaallutik isertitat akiligassalluunniit tunniunneqartut tassunga tunngasuuneri (pissarsiassaqaartitaanermut tunngavissaq).

Tunngavissarli pingarneq immikkoortuni ataasiakkaani soorlu akileraarutit isertitani akitsuutinilu atorqarneq ajorpoq (akileraarutissat nalunaarutigineqartartut akileraarutitut tunngasut suliarineqarnerisa inerneranni iluarsissuteqarfiusarput) kiisalu piunasaqaatit annertuuni killiffippiamik naatsorsuuserinermi kisinneqarsinnaannngitsuni (inissikkallakkani).

Suliffeqarfinni namminersortitani (suliamik ilinniarfinni) tamakku suliaasaqarfinnut tapiissutitut (aningaasartuutitut) Aningaasanut Inatsimmut kontomi takuneqarsinnaasarput Aningaasanullu Inatsisip kontiini allani isertitatut takuneqarsinnaasarlutik. Aningaasartuutit isertitallu Ingerlatsinermi anin-

gaasaliissutiniittarput. Taakku peerneqarneq ajorput taamalu Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni ataatsimoortuni aningaasartuuteqarneruffiusutut isertitaqarneruffiusutullu takutitsisarput, naak piviusoq taamaanngikkaluarteq.

Aningaasanut inatsisip kontiini arlalinni (pingaartumik suliamik ilinniarfinnut tunngasuni) nuussinisoqarsinnaavoq, tamannalu suliarineqartarpoq sinneqartoorutit amigartoorutillu ilinniarfiit naatsorsuutaannut inissitsiterlugit. Taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni tamakkiisuni tamakku sunniteqartarput, naak ukiumi naatsorsuusiortiusumi atuuttumi isertitat/akiligassat piviusuunngikkaluartut.

Isumannaallisaalluni naatsorsuutit imatut sanarfineqarsimapput suliffeqarfiit imminnut aquttut taamaallaat aningaasaliissutinit akiligassat akilerallakkalluunniit atorlugit akilersuisinneqartarlutik – soorlu selskabinut Namminersorlutik Oqartussanit pigisanut atuuttut assipajaavi atorlugit.

Namminersorlutik Oqartussat ukiumut naatsorsuutaanni angusat marluk takuneqarsinnaapput:

- **IST-mi angusat** – isertitat, ingerlatsinermi aningaasartuutit, sanaartornermi aningaasartuutit taarsigassarsisitsisarnermilu illuartitat katinneri. IST-mi angusat siunertaraat isertitatigut aningaasartuutitigullu aningaasaliissutinut sinaakkutissanik qulakkeerinninnissaq kiisalu taarsigassarsisitsisarnermut tunngatillugu akiligassat isertut anisullu.
- **IS-mi angusat** – tassaapput IST-mi angusat iluarsartuunneqareerneranni inernerusoq taarsigassarsisitsisarnermilu toqqakkani illuartitat (utertitsineq pereeraangat). *Taarsigassarsinerup suunera najoqqaasarpoq IST-mi angusani iluarsartuussinermit taanna IS-mi angusanut ingerlateqqinneqassappat ingerlateqqinneqassanngippalluunniit. Naliliineq pisarpoq taarsigassarsiap erniaqarnera aalajangisuutillugu aammalu taarsigassarsianik utertitsinissap naatsorsuutigineqarsinnaanera, assersuutigalugu atuisut akiliutaasigut akilersuisitsinikkut (assersuutigalugu imermik nukissiorfeqarnermi.)*

Inassutigissavarput nuussinermut malittarisassat isummannaallisaanermilu tunngavissat aammalu angusani oqariartaatsit assigiinngitsut naatsorsuuserinermi atorneqartumi pitsaanerusumik allaasineqassasut, taamaalilluni naatsorsuutit atuartussap kissaatigissappagu paasinarsaaffiusumik.

Aammattaq misissorparpaut ukiumut naatsorsuutit naatsorsuuseriornermut ileqqut allassimasut malillugit suliaanersut tamannalu oqaaseqaateqarnissamut tunngavissiinngilaq.

5.5 Ukiumut naatsorsuutit – IST-miittut

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnerannik aqutsinermi Aningaasanut inatsisip aaqqissuusaanera tunngaviusarpoq taassumalu aaqqissuusaanera suliassat ataasiakkaat aallaavigalugit aningaasaliissutinik aqutsinermit tunngasuuneruvoq.

Kukkunersiuinermut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiini isertitaat aningaasartuutaallu assigiinngitsut suminngaaneeraluarpataluunniit taakku tunngaviginiartarpagut. Tassunga tunngavilersuut pingaarnersuq tassaavoq aqutsinermik ingerlatsinermi isertitat aningaasartuutillu ataasiakkaat, akiliutit akiligassallu suunerisa kiisalu pissarsiassat akiligassallu suunerisa tunngaviusarneri.

Kukkunersiuinermut ilanngullugu misissuiffigisarpaput pineqartut Aningaasanut inatsimmi kontinut attuumassuteqartunut inissitsiterneqarsimanersut.

Tulliuttuni allaaserineqassaaq pingaarnersutigit immikkoortuni ataasiakkaani kukkunersiuisimaneq. Kukkunersiuinermi iliuutsit aalajangersimasut immikkoortortani ataasiakkaani suliarineqarsimasut nassuiaatigineqassanngillat.

5.5.1 Akileraarutit akitsuutillu, 1.980 mio.kr.

Akileraarutinit isertitat akitsuutillu Akileraartarnermik Aqutsisoqarfimmik aqunneqarput.

Immikkoortut qorsummik qalipaattillit tassaapput kukkunersiuinermi immikkut sammeneqartut.

Misissuiffigaarput aningaasanut systemip E-akileraarutillu akornanni nikinganersiuisoqarsimanersuq taamalu aamma piniarsimallutigit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akileraarutini piffissalersuisi-maneranit nalunaarusiat Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermut tunngavissaat malillugit suliaasimanersut.

Sulisitsisutukiuni kingullerni digitalimik nalunaarusiorsinnaalersimaneerisa kingunerannik akileraaruti-nik nalunaarsuisarneq sukkatsissimavoq, taamalu akileraarutinit isertitat ukiumut akileraarfiusussamut tunngasut nalunaarsorneqarsinnaanngorsimallutik.

Ineriartorneq imatut takussutissiarineqarsinnaavoq:

(1.000 kr.)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uk.naanera I (pis.)	90.817	64.167	94.530	101.266	90.789	101.298
Uk.naanera II (nutaaq)	7.893	41.995	3.896	3.291	4.192	-10.631
Uk.naanera III (nutaaq)	7.397	4.268	560	1.155	11.334	1.040
Katillugit	106.107	110.430	98.986	105.712	106.265	91.707

Ukiup naanera I ukiumut naatsorsuusiorfiusumut pineqartumut/eqqortumut ilanngunneqartarpoq kiisalu ukiup naanera II aamma III ukiumut nutaamut ilanngunneqartarlutik.

Takussutissiamili takuneqarsinnaasutut 2015-imiit 2016-imut 25 mio. kr.-t missingi nuunneqarsimapput, 2014-imiit 2015-imut nuussanit ikinnerullutik. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik malillugu tamatumunnga pissutaasinnaavoq suliffeqarfiit nassuiaataasa pissarsiarineqarsimasut iluarsisassat amerlanererusimani. 2014-imisut piffissalersuisoqarsimasuuppat 2015-imi isertitat 25 mio. kr.-nik ikinnerusimassagaluarpud.

Pissuserissaarnissaq eqqarsaatigalugu oqaatigineqassaaq kukkuneruinermit akileraarusiineq immi ilanngunneqarsimannngimmat.

Akitsuutitut tunngatillugu misissorparput akitsuutinit akiligassiissutigineqarsimasut aalajangersimasumik akuttussusilersugaallutik ukiumut naatsorsuusiorfiusumut isertitatut eqqortumik inissitsiterneqarsimanersut.

5.5.2 Danmarkimiit EU-miillu nuussat, EU, 4.029 mio.kr.

Danmarkimiit EU-miillu isertitat nuussat uppernarsaatitaalu isumaqatigiissutit attaveqatigiinnerillu allat nikinganersiorlugit misissuiffigaagut.

5.5.3 Isertitat allat, 741 mio.kr.

Immikkoortut qorsummik qalipaattillit tassaapput kukkunersuinerimi immikkut sammineqartut.

Isertitat allat tassaapput isertitat assigiinngitsorpasuit – tassunga ilanngullugit Tips- aamma Lottomit isertitat, attartortitsinerimi isertitat, aningaasaliissutinit iluanaarutit inissianit attartortittakkaneersut, paaqqinnittarfinni inissanit isertitat, akikilliissutinit iluanaarutigeqqitat assigisaalu.

Qitiusumi suliffeqarfiit pulaarlugit misissuiffigaagut isertitanik pineqartunik aqutsinerimi sulinerimi periutsinik pilersitsisimanersut. Qaqutigoorput sulinerimi periutsinut najoqqutassanik allassimasunik peqartarnera taakkunungalugu tunngatillugu nammineq nakkutilliissutitik pilersitsisimanerit.

Akiligassamik nassitsisarnermi ASA isumaginnittuuvoq (Naatsorsuutit) suliffeqarfiit IRIS-imik atuisut atugaannik. Suliffeqarfiit akiligassamut tunngavissamik ASA-mit akiligassiissutaasussamik suliaqartarput (Naatsorsuutit). Taamatut aaqqissuussineq arlalitsigut unamminartortaqarpoq maannakkut sulisutigineqartunik. Ukioq manna suliaaseq allangortinneqarpoq suliffeqarfiit namminneq akiligassamik suliaqartinneqartarlutik ASA-li (Naatsorsuutit) tassaavoq taassuma naatsorsuuserinermut ilanngunnisaanik suliaqartussa.

Ukiup naanerani sulinermit atatillugu naatsorsuutitik misissueqqissaarnitsinnut atatillugu paasivarput isertitat pineqartut pingaarnerusutigut Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermut tunngavissai malillugit suliarineqarsimasut.

5.5.4 Akissarsiat pensionisiallu, 1.685 mio.kr.

Akissarsialerinerup annertunersaa ASA-mit (Akissarsiat) suliarineqartarpoq.

Immikkoortut qorsummik qalipaattillit tassaapput kukkunersuinermit immikkut sammineqartut.

Kukkunersuinitisinni akissarsialerinerup iluani nakkutilliisutit aaqquissuusaaneri naliliiffigalugillu atorsinnaassusaannik misilittaaffigaagut.

Akissarsialeriffimmi akissarsiat qaammammusiata nalunaaquttallu akunnermisiata aalajangersimasunik amerlassusillit toqqakkat Namminersorlutik Oqartussat aqutsisoqarfiini assigiinningsuneersut misisorpagut.

Inuit toqqakkat akissarsiaat, tapisiaat, ullormusiata iluarsuissutisiaat assigisaalu misissoqqissaarpagut naleqqersuullugillu akissarsialeriffiup suliaanut kiisalu akissarsiatigut isumaqatigiissutitut pissarsiatinnut, akissarsiat takussutissartaannut kiisalu aalajangersaanerit pineqartut pillugit kaajallaasitatut allakkianut il.il. sanilliullugit.

2013-imi naatsorsuutini kukkunersuinitisinni sulianik misissuinitisinni paasineqarpoq suliat anertoorujussuit kukkuneqartut amigaaqarlutillu sulisup qanoq inissisimaneranut tapiissutinillu tunineqartarneranut tunngasuni, taamalu aamma paasivarput piffissamik nalunaarsuinermit immersugassat atorneqarneranni kukkuneqartoq. Aamma paasineqarpoq suliat ilaat tassaasut sulisunut soraarsimasunut akissarsianik tunniussisoqartarsimannit.

Misiligutininik tiguisarluta ukioq manna kukkunerisuinitsinni toqqakkagut pingaarutilitsigut kukkuneqanngillat.

Suliffeqarfinni qitiusuni pulaarluta suliffeqarfiit akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiannik nakkutillinerat misissuiffigaarput.

Tamanna tassaavoq akissarsianik kukkusumik tunniussisarnernut nakkutilliineq pingaarnerusoq. Akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffii misissorneqartarnerini peqqissaarussisarneq assigiinngisitaartuuvoq inassutigissavarpullu nakkutilliinerup pingaaruteqassusia eqqarsaatigalugu suliffeqarfinni ataasiakkani sukaterisoqarnissaa.

Suliffeqarfiit qaammatikkuutaartumik akissarsiat tamakkiisut allattorsimaffiinnik akuersissutitik ASA-mut nassiuttartussaavaat.

Ataavartumik kukkunerisuinitsinni paasivarput tamanna ilaatigut pisarsimanngitsoq aammalu suliffeqarfiit akissutaannik tigusaqarsimaneq qulakkeerniarlugu eqqaasitsisarneq atuuttussanngortinneqarsimanngitsoq. Inassutigissavarput sulinermi najoqqutassanik pilersitsisoqassasoq tamatuma isumannaatsumik ingerlanissaa qulakkeerniarlugu.

Ukiup naanerani suliamut atatillugu aningaasanut systemip, akissarsialerineranut systemip Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfimmut nalunaarusiortarnerup akornanni nikinganersuiisoqarsimanersoq misissorparput.

2015-imi ukiumut naatsorsuutit suliarinerannut atatillugu akissarsiat tamakkiisut akissarsialeriffik aqqutigalugu tunniunneqarsimasut kiisalu akissarsiat Sulinal aqqutigalugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarutigineqarsimasut akornanni nikinganersuiisoqarsimavoq aamma akissarsiat aningaasanut systemimut naatsorsuuserinermi ilanngunneqarsimasut ukiumut naatsorsuutininut ilaasut ilanngullugit.

5.5.5 Nioqutissnik pisineq kiffartuussinerillu, 1.638 mio.kr.

Immikkoortut qorsummik qalipaattillit tassaapput kukkunersuinerimi immikkut sammineqartut.

Kukkunersuinerimi naliliiffigineqarput nakkutilliissutitut aqqissuussat aningaasartuutinik inissitsiterisarnermut tunngasut akiliisitsisarnermullu systemimik atuinermut tunngasut aqqissuussisimaneq.

Sulinerimi periutsit atorineqartut namminerlu nakkutilliinerimi suliffeqarfiit ataasiakkaat akiligassanut systemimik IRIS-imik atuneq atuinnginnerluunniit pisariaqartippaat.

Namminersorlutik Oqartussat atsiortarnermik innersuussisarnermillu nammineq nakkutilliinerat misissuiffigaagut taakkulu saniatigut nalunaarsuivimmiit misiligitunik tigusilluta pisinnaatitaaffinnut tunngasutillugu sulisunut ataasiakkaanut tunniussat misissoqqissaarlutigit. Tamatuma saniatigut suliffeqarfinnut pulaarluta misissorpagut aningaasaliissutinik atuneq ataavortoq qanoq ingerlanneqarsimamnersoq.

Immikkoortumi ingerlatsinerit marluk suli atorineqarput; suliffeqarfiit IRIS-mik atuisut kiisalu suliffeqarfiit IRIS-mik atuisuunngitsut.

Suliffeqarfik IRIS-mik atuisuuppat akiligassaq ASA-mit (Naatsorsuutit) tiguneqartarpoq IRIS-imullu scannerneqartarluni. Tamatuma kingorna akiligassaq pisortamut akuersisussamat akuerisassanngorlugu nassiunneqartarpoq. Ukiuni siuliinisulli ajornartorsiutaavoq pilersuisumit akiligassanik piffissagallartillugu suliaqartarpoq.

Assersuutissaqarpoq akiligassanik scannerneqarsimallutillu akiliiffissap iluani akuerineqarsimasunik. Pilersuisut ilaasa akiliinissamik ulluliisarput piumasaqarlutik ”akiligassat peereerlugit aningaasanngorlugit” imaluunniit ”akiligassat peereerlugit ullut arfineq-pingasut”. Taakkunani ajornakusoorutaapput akiliinissamut killigititaasut nalinginnaasumik akuersissutigineqartarnerisa malinniartarnerat.

Namminersorlutik Oqartussat tungaanniit eqqarsaatigineqarsinnaavoq akiliinissamut piumasaqaatinik minnerpaaffiliilluni aalajangersaanissaq, akiligassanik akuersisarnermut nalinginnaasumut qulakkeerrinnittussamik – ilutigitillugulu akiliinissamik piumasaqaatinik aalajangersarsimasunik malinnissinnaasumik.

Kukkunersiunermit atatillugu pulaarnermi paasineqarpoq ukiup ingerlanerani piffissap ilaani akiligassat akuerisassat amerlasuut uninngatiinnarneqarsimasut, taamatullu pisoqartillugu akiligassanik akilersuineq kinguaattoorsinnaasarpoq – aammalu akiligassat piffissamut kukkusumut naatsorsuusernermi ilanngunneqartarput taamalu missingersuutini nakkutilliineq ataavortoq innarlerneqartarluni.

Suliffeqarfiit ilaat suli IRIS-mik atuisunnorsimangillat siunissamili qaninnerusumi tamatuma pinissaa naatsorsuutigineqarpoq taamaattumillu pingaartuuvoq piffissamik eqquiniartarnerup sammineqarnerunissaa.

Ukiup naaneranut atatillugu misissorparput akiligassat ukiumut naatsorsuuseriffiusumut tunngatinneqarsimanersut.

Paasineqarpoq akiligassat akornani assersuutissaqartoq piffissalersuineramik eqquingitsunik. Taakkuli annertussutsimikkut naatsorsuutit tamakkiisut eqqortumik takutitsinerannut sunniuteqartussaangillat.

5.5.6 Ukiut akornanni nuussinerit, - 9 mio.kr.

Aningaasanut inatsisip kontiini arlaqartuni suliffeqarfiit ukiuni kingullerni aningaasaliissutini atunnigitsuukkanik nuussinnaalersimapput taakkuninnga aningaasartuutit nalunaarsuinerimikkut. Aningaasaliissutit atunnigitsuukkat ukiunit siuliineersut naatsorsuutini ukiut tullianut isertitatut inissinneqartussaapput. Ukiuni pineqartumi angusanut sunniuttaasoq tassaasarpoq aningaasaliissutit atunnigitsuukkat nuunneranni ilanngaait peereerlugit allannguutaasoq.

Taanna Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuusiordermut tunngavissaani nalinginnaasuni immikkut ittuuvoq, aningaasartuutit naatsorsuutini ilanngunneqartarmata tunniussineq pereeraangat.

Allannguut aningaasaliissutinit sipaakkanit pisoq ukiumut angusanut sunniuteqarpoq 48 mio.kr.-nik akiligassaqarfiulerluni – taakkunani peqqinnissaqarfimmeersut affangajaanniillutik.

5.5.7 Kommunenuk, suliffeqarfinnuk, paaqqinittarfinnuk peqatigiiffinnullu tapiissutit ass., 1.732 mio.kr.

Misiligutinik tiguisarluta selskabit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut suliffeqarfiillu namminersortitaasut akornanni akiliutit suliffeqarfiit pineqartut naatsorsuutaannut nikinganersiorpagut.

Kommunet isumaginninnermi neqeroorutaasartunut aningaasartuutaannik utertitsisarnermut tunngatilugu tapiissutini misissorpagut kommuneni sisamaasuni taakkua tamarmik kukkunersuiusumit uppernarsarneqarsimasunik ukiumoortumik naatsorsukkanik peqarnerisut. (Namminersorlutik Oqartussanut oqimaaqatigiissitat).

Maluginiarneqarpoq kattuffiit arlaqartut (imminut pigisut, namminersortut peqatigiiffiillu) tapiissutini pisartut piumaffigineqaratik tapiissutini qanoq atuinerit pillugu nalunaarusiornissamik. Eqqarsaatigisariaqarpoq piumasaqaateqartoqartalernissaa taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussanit uppernarsaatissaqalissammat tapiissutit siunertamut taaneqartumut atorneqarsimanersut.

5.5.8 Komunenuk tapiissutit, 1.359 mio.kr.

Tapiissutit naatsorsuutitut ilanngunneqarsimasunut uppernarsaatinullu nikinganersiuqaanersut misissorpagut.

5.5.9 Pisassarititaasunit nalikilliliinerit, 59 mio.kr.

Pisassarititaasunit atorsinnaajunnaartunik nalikilliliinerit Namminersorlutik Oqartussat taakkununga tunngavissai malillugit suliaqarnermi sulineri periutsinik atorneqartussanik pilersitsisoqarsimanersok misissorpaput.

5.5.10 Sanaartornermut aningaasartuutit, 375 mio.kr.

Ukiumi sanaartornermut aningaasaliissutitut aningaasartuutitut ilanngunneqarsimapput katillugit 375 mio.kr.-t missingi, Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnermullu Aningaasaateqarfimmuk nuunneqarsimasunik.

Kukkunersuiunitsinnut atatillugu paasivarput suliat arlaqartut ukiumi ingerlanerani naammassineqarsimasut ingerlatsineri atuinerssutitut atuinikinnerussutinullu nuussinermik malitseqartitsinani. Inassutigissavarput tamanna malinnaatitsilluni suliarineqassasoq, suliaat ataavartumik suliarineqarriassammata.

Immikkoortumi akiligassani kukkunersiorneqarput nioqutissanik pisinerit kiffartuussinernillu atuinertit.

5.5.11 Ernianit isertitat iluanaarutillu, 288 mio.kr. – ernianut aningaasartuutit, 19 mio.kr.

Selskabini Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni ernianit isertitat iluanaarutillu taakkua ukiumut naatsorsuutaannut nikinganersuiisoqarsimanersok misissuiffigaarput.

Aningaaserivinni ernialiisarnermut tunngatillugu misissuiffigaarput taakkua Namminersorlutik Oqartussat aningaaseriviini paasissutissiissutigineqartunut nikinganersiuisoqarsimanersoq.

5.5.12 Piginneqatigiissutit taarsigassarsiallu allannguutaat, ilanngaatit peereerlugit 47 mio.kr.

IST-mi angusat tassaapput Namminersorlutik Oqartussat isertitaasa, ingerlatsinermi aningaasartuutaasa, sanaartornermi aningaasartuutaasa taarsigassarsisitsisarnermilu illuartitat akornanni assigiinnngissutit. Imaappoq ukiumi piginneqatigiissutinit taarsigassarsianillu nikittut IST-mi angusanut ilaasussaapput taamalu aamma Namminersorlutik Oqartussat immikkoortuinut aningaasaliissutinit aqunneqartunut.

Inissitsiterinerit taakkununga tunngasut oqimaaqatigiissitsinermit atuumassutaat misissorlugit kukkunerisiorneqarput.

5.6 Ukiumut naatsorsuutit - oqimaaqatigiissitsinermiittut

5.6.1 Aningaaserivimmiittut aningaasallu tigorianaanaat, 1.293 mio.kr.

Aningaaserivinni uninngasuutit qitiusut ataavartumik nikinganersiorneqartarput (kontit nuussinernik amerlasuunik peqarfiusut uninngasuutillu annertuut).

Ukiuni siuliinisuulli paasineqarpoq aningaaserivinni kontit minnerusut arlaqartut, suliffeqarfinit nammineq akisussaaffigineqartut ukiup ingerlanerani nikinganersiorneqarsimanngitsut.

Kukkunersiunermit atatillugu paasineqarpoq ataasiakkaani aningaasanik tigorianaannarnik amigartunik aamma/imaluunniit annertuunik peqartoq tamatumalu ilimanarsisippaa aningaasat tigorianaanaat ataavartumik nikinganersiorneqartarsimanngitsut kiisalu Nammineq Kukkunersiuisut nakkutilliisussatut nikinganersiukkanit pissarsiaminnik misissueqqissaartarsimanngitsut.

Aningaasanik tigorianaannarnik ataavartumik nikinganersiuisarneq nammineq nakkutilliinermit pingaaruteqartuummat inassutigissavarput siunissami aningaaserivinni uninngasuutit karsimiittunillu naatsorsuinerit ataavarmik misissorluarneqartarnissaat anguniarlugu suliniutinik aallartitsisoqassasoq.

5.6.2 Obligationit, 509 mio.kr.

Namminersorlutik Oqartussat toqqarsimavaat sinneqartoorutit tigorianaanaat obligationitut inissikkalarneqarnissaat. Tamanna pivoq Sparinvestimik aqutsinissaq pillugu obligationinit pigisanit aqutsinissamik isumaqatigiissuteqarnikkut.

Misissorparput Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuusiornermut tunngavissai malillugit obligationinit pigisat nalingi aalajangersarneqarsimanersut.

Sparinvestip naatsorsuutai malillugit 2014-ip naanerani obligationinit pigisat 464 mio.-nut naliligaapput, erniat taakkununga tunngasut ilanngullugit.

5.6.3 Suliffeqarfinnut akilerallakkat, 106 mio.kr.

Suliffeqarfiit ataasiakkaat naatsorsuisimani nikinganersiorpagut.

5.6.4 Suliffeqarfiit taarsigassarsiaat, 2.270 mio.kr.

Taakkua immikkoortitsigaaneri suliffeqarfiillu ataasiakkaat naatsorsuutaannut taarsigassarsiat ataasiakkaat nikinganersiorneqarsimanersut misissorpagut.

5.6.5 Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsiat, 717 mio.kr.

Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsianik aqutsineq aningaasanut systemip taarsigassarsisitsinermut modulia aqutugalugu ingerlavoq.

Taarsigassarsiat Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermut tunngavissai malillugit naatsorsorneqarsimallutillu nalimikkut aalajangersaaffiqeqarsimanersut misissorpagut. Tamatuma saniatigut misiligutinik tiguisarluta taarsigassarsisitsinermut uppersaatit pigineqartut pissarsiaralugillu misissuiffigaagut.

Aningaasanut inatsimmi konto 89.72.12.-p oqaaseqaatitai malillugit Namminersorlutik Oqartussat taarsigassarsisitsisinnapput erniaqanngitsunik naafferartumillu taarsersugassaannngitsunik - pingaarnerusumik – Illuut A/S-imut. Aatsaalli akiitsoqarnermut allakkiap naammassillugu suliarineqarnerani aalajangersarneqartarpoq taarsigassarsiat erniaqanngitsunik naaffeqartumillu taarsersugassaannngitsunik taarsigassarsinermi piumasaqaatinik naammassinninersoq.

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermut tunngavissai malillugit taarsigassarsiat taamaattut nalingi taggineqartussaapput 0 kr.-nut. Taarsigassarsianik ukiup ingerlanerani nikinganersuisarneq naammattumik suliarineqarneq ajorpoq. Taarsigassarsisitsisarnermi ataavartumik nikinganersuinissamik suliaqartannginneq nammineq nakkutilliinermi amigaatitut pingaarutilittut isigaarput.

Taarsigassarsiat erniaqanngitsunik naafferartumillu taarsersugassaannngitsunik taarsersugassaanersut taarsersugassaannnginnersuulluunniit malinnaatitsilluni suliarineqarneq ajorput taamaattumillu kingunerisaanik nalinginik aalajangersaanermi iluarsisutinik annertooujussuarnik taarsigassarsianik misissuinerneq ukiumut naatsorsuutinik sulinerneq atillugit suliaqartoqartarpoq.

Ukiuop naanerani taarsigassarsiat erniaqanngitsut naafferartumillu akilersugassaannngitsut nalinginik iluarsaaqqinnerit katillugit 95 mio. kr.-nik annertussuseqarput.

Nalinginik iluarsaaqqinnerit naatsorsuutininik suliaqarnermi 95 mio.kr.-nik annaasaqaateqarnermik kinguneqarput taakkulu oqimaaqatigiissitsinermut kontomi toqqaannartumik naatsorsuuserinermi ilanngunneqarlutik. Taarsigassarsianik akiliutit IST-mi angusat sunniuteqarfigai kingornatigulli nalinginik iluarsaaqqinnerup ukiumi Namminersorlutik Oqartussat IST-mi angusai sunniuteqarfigisussaanngilai.

Namminersorlutik Oqartussat BSU-mi taarsigassarsianut aningaasaliissutigisimavaat katillugit 2,2 mia.kr.-t missingi, taakkunanga 1,5 mia.kr.-t missingi nalikilliaartuaartitsinerullutik nalimikkullu 0 kr.-mut aalajangersagaallutik. Taakkunanga Illuummit taarsigassarsiat 788 mio.kr.-upput.

Aningaasarpasuit pineqarput naatsorsuutininik suliaqarnerup naammassineranut atatillugu iluarsartuunneqartartut tamatumalu kinguneranik naatsorsuutininik oqimaaqatigiissitsineq eqqarsaatigalugu malunniuttunik kukkuluttorfiusinnaasut.

Inassutigissavarput ukiup ingerlanerani tamanna qanimut malinnaaffigineqartassasoq, taamaaliornikkut naatsorsuutininik suliaqarnermut atatillugu iluarsartuussisarnerit siunissami pingitsoortinneqarsinnaaniassammata.

5.6.6 Taarsigassarsiat allat, 216 mio.kr.

Inuussutissarsiornermut tapiissutininut taarsigassarsiat aningaasanut systemip taarsigassarsisitsisarfia aqqutigalugu ingerlanneqartarput, ilinniagaqarneriutinilli taarsigassarsiat Grønlandsbanken A/S-imik isumaqatigiissuteqarluni aqunneqarlutik.

Misissorpagut taarsigassarsiat naatsorsorneqarsimaneri nalimikkullu aalajangersaaffigineqarsimaneri Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuusiomerimut tunngavissai malillugit pisimanersut. Taakkua saniatigut misiligutinik tigusisarluta taarsigassarsinerimut uppersaatatinik pigineqartunik pisarsivugut misissuillutalu. Misissuinita takutippaa taarsigassarsiat ilaanni pigisat pigineqarnerininut tunngasut uppersaatitaqanngitsut kiisalu taarsigassarsiat qularnaveeqqusigaanngitsut. Inassutigissavarput taakkuninnga iluarsaassisoqarnissaa.

Paasivarput inuussutissarsiornerimut tapiissutininut taarsigassarsiat ataavartumik nikinganersiorneqarneq ajortut tamannalu nammineq nakkutilliinerim amigaatitut pingaartutut isigalutigu.

Kommunep taarsigassarsiai Kommune Kujalliup taarsigassarsiaara, katillutik 41 mio.kr.-usut. Taarsigassarsiat allat tassaapput erniallit kisianni naafferartumik akilersugassaannngitsut atorunnaarsinneqarsinnaanngitsullu højskolenut tunngasut, tassunga tunnganerulluni Knud Rasmussenip Højskolia.

Misissorparput taarsigassarsisup naatsorsuutai ukiup naanerani nikinganersiorneqarsimanersut.

5.6.7 Pissarsiassat allat, 1.374 mio.kr.

Pissarsiassat allat imatut isikkoqarput:

	<u>mio.kr.</u>
Akiligassallit – akileraarutit pissarsiassallu allat	1.915
Taakkunannga suliffeqarfinit allanit akiliisitsiniarnerit	<u>(774)</u>
Akileraarutinit kiffartuussinerniillu tunisanit pissarsiassat	1.141
Akileraarutit	171
Aningaasanik pilersuineq	45
Namminermi akilerallakkat	1
Suliffeqarfinit atavaaneersunut akissarsianit akilerallakkat	15
Qularnaveeqqusiinerit	2
Angalanermi akilerallakkanit pissarsiassat	(1)
Allat	<u>0</u>
Katillugit	<u>1.374</u>

Namminersorlutik Oqartussat nammineq maleruaqqusai sulinermilu periutsit atorpeqartitai malillugit pissarsiassat qaammatinik arfinilinnit pisoqaanersut nalikillinerneqartartussaapput Akileraartarnermulu Aqutsisoqarfiup akiliisitsiniartarfianut tunniunneqartartussaallutik, taamalu naatsorsuuserinermut ilitersuummi malittarisassat malillugit akiliutit akiliisitsiniartarfimmut tuttartussaallutik.

Akileraarutini akileraarusiinernit kiisalu nioqqutissanik kiffartuussinernillu tunisinermit pissarsiassat

Akiligassalinnit ataasiakkaanit pissarsiassat ukiuinut agguaallugit annertussusilersukkat misissorpagut – misissorlutigillu pissarsiassat Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermut tunngavissaat malillugit suliarineqarsimanersut.

Akiligassat akilinngitsuukat ineriartorsimanagerat imatut takussutissiorneqarsinnaavoq:

2011-2015-imut akiitsut ineriartorsimanagerat										
Akigassat suunerit	jan. 2012		jan. 2013		jan. 2014		Jan. 2015		Jan. 2016	
	Suliat Stk.	Autkiit mio.kr.	Suliat Stk.	Akiitsut mio.kr.	Suliat Stk.	Akiitsut mio.kr.	Suliat Stk.	Akiitsut mio.kr.	Suliat Stk.	Akiitsut Kr.
Akilersuutit	63.108	273	64.531	289	67.162	310	69.939	329	72.800	344
Akileraarutit akiligassat	5.092	43	4.457	45	4.545	44	3.615	37	1.573	28
ESU	109	67	103	65	100	70	96	67	92	66
Akileraarutit A-t	433	202	2.296	173	2.457	176	2.597	183	2.462	136
Selskabit akileraarutaat	86	3	73	3	77	3	73	2	65	2
Ineqarmermut akiliutit	7.336	60	7.349	65	7.652	70	11.658	81	6.358	69
Akileraarutit emiaat	5	0	1.635	3	1.442	3	1.280	2	1.525	2
Kommunenut akiitsut ass.	16.781	37	17.697	40	20.180	44	13.706	33	18.311	38
Ikorsissutit	5.758	25	5.562	25	5.513	25	5.470	25	5.581	26
Ilinniamermi taarsigassarsiat	671	11	648	10	809	14	1.001	14	956	13
Ulluenerani paaqqinnittarfiit	18.443	15	18.139	14	19.299	15	20.636	15	22.774	16
Eqqaaveqarneq	61.316	17	68.378	18	77.451	21	89.080	25	100.273	30
Kom.inuussutissarsiorneq	391	4	360	4	314	4	210	3	129	1
Nam.Oqart. Akiitsut ass.	1.520	14	2.218	12	3.903	18	5.060	22	5.606	26
BSU	458	25	358	18	311	17	298	29	242	14
Nam.Illulianut taarsigassat	591	8	509	7	501	7	458	6	390	6
Innaallagiaq/Imeqarneq	8.106	5	6.614	4	8.185	4	10.226	4	8.972	4
Angajoqqaat iniss.akiliutaat	14.245	21	16.663	25	19.133	27	21.605	30	23.472	33
Nun.avan.piumasaqaatit.	1.562	26	1.576	24	1.580	24	1.295	21	1.225	18
Akiitsut allat	6.728	3	6.751	5	7.435	4	8.089	4	8.058	3
Katillutik	212.739	859	225.917	849	248.049	900	266.392	932	280.864	875
Akileraarutini A-ni annaasaqaatit		-160		-130		-130		-140		-105
Naatsorsuuserinermi nalingi		699		719		770		792		770

Ukiup ingerlanerani sulinermit periutsinik atorneqartunik misissuivugut kiisalu misiligutunik tiguisarluta pissarsiassanik akiliisitsiniartarneq misissuiffigalutigu. Aammattaaq innersuussutigisinnaavarput immikkoortoq Akiliisitsiniartarfimmum tunngasoq.

Akileraarutit

Aningaasat annertussusaasa ersersippaat piffissamik illuartitsineq pisimasoq akileraarutinit nassuiaatit tiguneqarsimasut akileraarutillu agguataanerisa akornanni. Naatsorsuuserinermi akileraarutinit nalunaarusiat decembarimi nalunaarsorneqartarput kiisalu iluarsiissutinit nassuiaatit siulliit aatsaat 2016-ip aallartinnerani, naatsorsuutinullu eqqortumik ilanngunnearsinnaallutik 2015-imut akileraarutinit isertitanut.

Aningaasanik pilersuineq

Pilersuisumut aningaasanik pilersuinermit pissarsiassat. Ukiumut naatsorsuutini immikkoortumi Pissusaaffinngorsinnaasuni takuneqarsinnaavoq pissarsiassat Taarsigassarsiani Allani ilanngunneqarsimasut. Tamanna eqqunngilaq pissarsiassat – siuliani allassimasutut – allaaserineqarsimmamata Pissarsiassani allani..

Suliffeqarfiup iluani akilerallakkat

Tassaapput suliffeqarfiup iluani inissitsiterinermi nalunaarutit taamaattumillu 0-miittariaqarlutik. Naatsorsuutit killiffiat tassaasinnaavoq aningaasartuutinit matussutissanik ingerlatsinermi tunnius-sinngitsoorsimaneq. Naatsorsuutini killiffik ukiup naanerani sanaartornermut aningaasartuutinit

tunngasuuneruvoq – akiligassarlu Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnermullu Aningaasaateqarfimmit atuinertut ilanngaatigineqartussaasimagaluarluni.

Tassunga tunngasoq ingerlatsineranut pingaarutilitsigut sunniuteqartussaannilaq.

5.6.8 Aktiat, 2.842 mio.kr.

Aktiat tassaapput Namminersorlutik Oqartussat selskabiutaanni tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit piginneqatigiissutaasut. Namminersorlutik Oqartussat piginneqatigiissutaannik aqutsineranut akisusaasuupput Naalackersuisunut siulittaasup Naalackersuisoqarfiani Siulersuisoqarnermut Allattoqarfik.

Aktiat Namminersorlutik Oqartussatt naatsorsuusiortnermut tunngavissai malillugit ilanngunneqartarput ullumikkut akii malillugit misissorparpullu piginneqataassutsit tamanna malillugu nalimikkut aalajangersaaffigineqarsimanersut.

Kukkunersuiunitsinni paasivarput ullumikkut aki arlalitsigut nalivimmiusumit qaffasinnerusoq tamatumalu ersersippaa aningaasaliissutitigut annaasaqarneq. Inassutigissavarput naatsorsuutitut tunngavissat naliliiffigineqatigiissasut ullumikkut aki akiligassat peereerlugit piviusorsiorluni tunngavissamit appasinnerugaangat naleqqussarneqartarniassammat.

Siulersuisoqarnermut Allattoqarfiup Aktiaatileqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut pillugit ukiumoortumik nassuiaasiornissaq suliarisarpaa.

5.6.9 Akiligassat sivikitsumik akilersugassat, 1.340 mio.kr.

Akiligassat sivikitsumik akilersugassat imatut katitigaapput:

	<u>mio.kr.</u>
Akiligassaqaarfiit – Nioqqutissanik kiffartuussinernillu tunisinermi akiitsunut tunngasut	275
Akileraarutinit isertitanit piffissalersuineq	96
Aningaasartuutit isertitanillu piffissalersuineq	651
Aningaasanut inatsimmi aalajangersakkat immikkoortut tunngavigalugit nuussat (atuinikinnerussutit tassaallutik isertitat)	154
Aningaasat nuussat, Aaatsitassarsiornermut tunngasunit	39
Aningaasat nuussat, Aalisarnermik aningaasalersuineranut immikkortitanit	25
Aningaasat nuussat sulianut avataaneersunut akiliutit	27
Akiligassat akissarsiasanut tunngasut	31
Sanaartornermi qularnaveeqquersuineranut unitsitat	4
Tamalaat	<u>36</u>
Katillugit	<u>1.338</u>

Siuliani takuneqarsinnaasutut naatsorsuutini inissitsitikkat tassunga tunngasut tassaapput akiitsunit pissarsiassat siusinnerusukkullu pissarsiat. Tamanna aammattaaq atuuppoq pissarsiassat akiitsullu kattunneqarsimaneranni.

Eqqortumik takutitsinerusoqarsinnaagaluarpoq Namminersorlutik Oqartussat pissarsiassavii, pi-sussaaffii pissarsiareersimasaaalu naatsorsorneqarsimasut tamakkiisut tunngavissaat atorlugit taakkua takutinneqarsimasuuppata – pissarsiassat akiitsullu immikkoortillugit.

Akiligassaqarfiit

Akiligassaqarfinnut modulip 2012-mi allanngortiterneqarneqareerneratigut – annertunerusumik - akiligassaqarfinnik kukkunersiuneq pisarpoq akiligassaqarfinnut kontop takussutissartaa najoqqutaralugu.

Ukiup ingerlanerani kukkunersiunitsinni paasivarput akiligassaqarfiit nikinganersiorneranni assigi-inngissutit malinnaatitsilluni suliarineqartarsimanngitsut kiisalu akiligassaqarfiit pingaarutillit ilaannaat nikinganersiorneqartartut.

Ukiumut naatsorsuutini saqqummiussassanik sualiaqarnitsinnut atatillugu aammattaaq paasivarput ammaannartunik ataasiakkaanik peqartoq, pilersuisup kontoanit takussussutissiami akiligassaq 31. decembarimeersoq Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuseriviannut sulii ilanngunneqarsimanani.

Tamatuma pasinarsisippaa aningaasartuutit eqqortumik piffissalersugaasimannginneri – ukiumullu naatsorsuutini suliarineqartuni aningaasartuutit amigaaqartut. Naliliinerpulli naapertorlugu tamamma ukiumut naatsorsuutit tamakkiisut eqqortumik takutitsinissaannut sunniuneqartussaangilaq.

Inassutigissavarput akiligassaqarfinnik nikinganersiulluni suliaqartoqassasoq – paasiniarneqassasorlu akilerallakkanik ammaannartunik peqarsinnaanera – tamannalu siunissami sukannernerusumik ili-useqarfingineqassasoq qulakkeerniarlugu akiligassaqarfiit pingaarutillit tamarmik ataavartumik nikinganersiorneqartarnissaat.

Akileraarutinit isertitanik piffissalersuisarneq

Akileraarutit E-t aamma aningaasaqarnermut systemip akornanni akilerallagaqarnerup takutippaa akileraarutit Sulinal aqqutigalugu aningaasaqarnermut systemimut ukiup naanerani aatsaat nalunaarutigineqarsimasut, akileraarutilli kommunenut agguanneqarsimasut Namminersorlutillu Oqartussat nammeneq naatsorsuutaani isertitatut nalunaarsorneqarsimallutik, taakkununga ilanngullugit decembarip qaammataani akileraarutinit nalunaarutigineqarsimasut (iluarsisutillu siulliit takuuk immikkoortoq akileraarutinit isertitanut tunngasoq).

Massakkuugallartoq pinngissalersuinermi ataqatigiinngitsoqarpoq akileraarutit agguassat kiisalu akileraarutit nalunaarutigineqarsimasut akornanni nalunaarsuisimanermi, naatsorsuusiordermi

ileqquusut malillugit taakku piffissalersuinermi killilersuinermiimmata. Paasisutissiissutigineqartut naapertorlugit tamanna allangortinniarlugu sulisulisoqarpoq, anguniarneqarluni systemit marluusut akornanni nalunaarsuinerit piffissalersuinermit naleqqussarneqarnissaat.

Isertitanik aningaasartuutinillu piffissalersuineq

Siusinnerusukkut oqaatigineqareersutut Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutitut tunngavissaat malillugu isertitat aningaasartuutinillu ukiumut pineqartumut tunngatinneqartussaapput, taamaliornisamat piginnaatitaaffeqassagaanni - ukiumut akiliiffiusumut inissinnagit.

Isertitanik aningaasartuutinillu piffissalersuinerup ersersittussaavaa isertitat aningaasartuutinillu katersorneqartartut ukiumi naatsorsuusiorfiusumi isertitaagunik aningaasartuutaagunilluunniit, akiliuteqarnerli pisarluni ukiumi naatsorsuusiorfiusumi allami.

Piffissalersuineq toqqaannartumik sunniuttarpoq naatsorsuutini aningaasaliissutinut eqqunngitsumik piffissalersuineq kukkusumik takutitsisinnaammat, aningaasaliissutit malinneqarsimanersut malinneqarsimanginersulluunniit.

Misiligutinik tiguisarluta taakkuninnga nalunaarsuinerit pissarsiaaagut misissorlutigulu isertitat aningaasartuutinillu ukiumut naatsorsuusiorfiusumut eqqortumik inissitsiterneqarsimanersut.

Naatsorsuutit killiffianni pingaarutilli ilagaat Danmarkimiit tapiissutit 2016-imi januarimeersut. Taakku tiguneqarput 2015-imi aatsaalli Namminersorlutik Oqartussat ukiumut naatsorsuutaanni 2016-imeersuni ilanngunneqartussaallutik.

Aningaasat nuussat Aningaasanut Inatsimmi aalajangersakkani immikkut ittuusunut (atuinikinnerussutita assigaat isertitat)

Aningaasanut Inatsimmi kontini arlaqartuni takuneqarsinnaavoq kontomu oqaaseqaatini ukiuni akornanni aningaasaliissutinik nuussisoqarsinnaasoq – atuinerussutinut atuinikinnerussutinullu tunngasuni – sinaakkutissanik aalajangersaasoqareernerisigut).

2015-ip naanerani aningaasat nuussut 153,6 mio.kr.-it missaanniipput taakkunanga 59 mio.kr.-ngajaat kontomut 64.10.25-mut tunngasuullutik tassalu Alumiliuleriorfissamat.

Aningaasat nuussat – Aatsitassarsiornermut tunngasut

Aningaasanut Inatsimmi konto 66.01-imi Aatsitassarsiornerup iluani suliat isertitaqaataasut arlaqartut piupput kontillu oqaaseqaataanni takuneqarsinnaallutik taakku tassaasut ukiuni kingullerni aningaasaliissutinit atunngitsuukkanit nuussinerusut.

Aningaasat atunngitsuukkat pineqartut 2015-ip naanerani 39 mio.kr.-t missaanniipput.

Akissarsianut tunngasuni akiligassat

Tassaapput Akileraarutit A-ni akiligassaanerusut sulinngiffeqarnermilu aningaasarsiassat akiligassat. Misissorpagut taakkua nikinganersiorneqarsimanersut nalunaarsorneqarsimanersullu. Tassani paasivarput uninngasuutit pisoqalisut arlaqartut ikileriarsimasut suuneri paasinigassaallutik.

Inuup normua malillugu sulinngiffeqarnermi aningaasarsiassanit akiligassat pissarsiarisimanngilagut paasitinneqarpugulli inuit ataasiakkaat nalunaarsorlugit massakkorpiaq sulisoqartoq.

5.6.10 Akiitsut sivisuumik akilersugassat, 574 mio.kr.

Pineqarput taarsigassarsiat marluusut 31,9 mio. Euronik kiisalu 337 mio.kr.-nik annertussusillit. Taarsigassarsiat tamarmik 2015-imi julip qaammataa tikillugu naafferartumik akilersugassaasimanngillat tamatumali kingorna ukiuni qulini arfineq-marlunnilu akilersugassaallutik. Taarsigassarsiaq Euronik nalilik nikerartumik ernialersugaavoq taarsigassarsiarlu dkk.-nik nalilik aalajangersimasumik ernialigaalluni.

Misissorpagut taakkua avataanit nalunaarsukkanut ukiup naanerani nikinganersiorneqarsimanersut.

5.6.11 Sanaartornermut Iluarsaaqqinnissamullu Aningaasaateqarfik, 1.010 mio.kr.

Manna tikillugu Ineqarnermut Naalackersuisoqarfiup iluani Sanaartornermut Immikkoortortaqarfiup suliani ataasiakkaani aningaasaliissutit atuinerillu kisitsisinut najoqqutassat atorlugit nakkutigisarisisimavai, Namminersorlutik Oqartussanut aningaasaqarnermut systemianni time-saginit nalunaarsuisarfik atornagu.

Taamatut aaqqiissuteqarnissaq toqqarneqarsimavoq pissutigalugu time-saginit nalunaarsuiffimmit nalunaarusianik atorsinnaasunik aallersinnaaneq ajornakusooramat. 2015-ip naanerani 2016-illu aallartinnerani Sanaartornermut Immikkoortortaqarfik ikiorserparput nalunaarusiornissamut sakkussamik suliaqarluta, suliani ataasiakkaani aningaasaliissutinik atuinerillu nalunaarsuinerit aningaasaqarnermut systemimit atuarneqarsinnaalerniassammata.

Suliap taassuma takutippaa aningaasaqarnermut systemimi inissitanik arlalinnik peqartoq (2010 tikillugu suliaanerusunik) suliassatut ilisarnaasorsorneqarsimanngitsunik taamaammallu systemip iluani sulianut aalajangersimasunut attavilerneqarsinnaanngitsunik. 2015-ip naanerani assigiinngissut 18,7 mio. kr.-t missaanniippoq.

Aammattaaq suliap takutippaa aningaasaqarnermut systemip iluani inissitsiterinerni ataasiakkaani arlaqartuni atuinermut aningaasaliissutinillu iluarsiiisutinut tunngasuni qularnartoqartoq tamannalu pissutigalugu Sanaartornermut Immikkoortortap kisitsisinut najoqqutassani nalunaarsuisimanerup aningaasaliissutit atuinerillu ataavartumik nakkutigineqarnerannut tunngasup sanaartukkanillu nasuiaatit ukiumoortut akornanni ataqatigiinngittoqarluni.

Taamaattumik Sanaartornermut Immikkoortortaarfik ASA-naatsorsuutit suleqatigalugu – suliamik aallartitsivoq siunissami aningaasaliissutinik atuinerillu time-saginuq eqqortumik nalunaarsuiveqaler-nissaq qulakkeerqarniassamat.

Ilutigitillugu suliamik aallartitsisoqarpoq aningaasaliissutit atuinerillu pillugit paasissutissanik time-saginuq systemiittut pitsaassutsimikkut isumannaallisarneqarsinnaaqqullugit, taamaaliornikkut siunis-sami timesaginuq systemimi aningaasaliissutit atuinerillu sulianut ataasiakkaanut tunngasut eqqortumik nalunaarsorneqarsinnaalerniassammata.

Suliaq suli naammassinngilaq – aamma sanaartornermut nassuiaatit 2014-imut 2015-imullu tunngasut suli suliarineqanngillat.

Kukkunersiuinitsinnut atatillugu misiligutinik tiguisarluta sanaartornermi suliani misissuivugut. Tas-sunga tunngatillugu paasivarput suliani ataasiakkaani missingersuutinuq aningaasaqarnermullu tunnga-sut tamatiguunngitsaq ataavartumik malinnaatitsilluni suliaqarfiusarsimanngitsut. Taakku assersuutaap-puq suliak akornanni aningaasaliissutitigut inissitsiterinikkullu kukkusumik pisarsimasunut siusinne-rusukkulli paasineqaratillu iluarsineqarsimanngitsunut.

Taamaattumik 2016-imi ukiumut naatsorsuutinik kukkunersiuinissatsinni immikkoortut pineqartut malinnaatitsilluta suliaqarfigissavagut.

Ineqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaa-teqarfimmi suliak ukiumoortumik nalunaarusiorneqartarput, suliani ataasiakkaani killiffiit ilan-ngullugit. 2014-imut 2015-imullu nalunaarusiorneq suli naammassisimanngilaq.

5.6.12 Oqimaaqatigiissitsinermit konto, 5.894 mio.kr.

Oqimaaqatigiissitsinermit konto aningaasartuutinuq tunngaveqartuni naatsorsuutiniittoq ersersitsivoq ukiuni siuliini aningaasanik nuussanik katersisimanerit Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutinuq tunngavissaat malillugit naatsorsorneqarsimasut.

Oqimaaqatigiissitsinermit kontomut paarlaanneqartussaannngillat pisuussutinik naatsorsuinerit – ilaatigut pissutigalugu nalillit pisussaaffiillu arlaqartut naatsorsuutini ersinngimmata. Assersuutigalugu illut nalingini, biilit pigisallu allat, ukiuni arlalinni kiffartuussinermit ilaasimasut. Aamma assersuuti-galugu tassaappuq atorfilli pensionisiassaannut pisussaaffiit nalingi, sulisut allat pensionisiassaat pisus-saaffiillu allat, kiffartuussinerup manna tikillugu pilersissimasai, aatsaalli siunissami ukiut arlaqartut qaangiuppata atuutilersussat.

Siuliani oqaatigineqartutut Oqimaaqatigiissitsinermit kontop ukiumi angusat sunnertarpei taamalu aamma taarsigassarsiat nalingisa iluarsissutaat atsiorneqarsimasut imaluunniit taarsigassarsianut erni-alersugaanngitsunut naafferartumillu akilersugassaannngitsunut nuussat assigisaalu.

5.7 Ukiumi naatsorsuutit – pisussaaffinngorsinnaasut pisussaaffillu

Naatsorsuutini qupperneq 58-imi Namminersorlutik Oqartussanut pisussaaffinngorsinnasut allattorneqarsimapput. Paasissutissat pissarsiaqut malillugit pisussaaffinnut pineqartunut qitiusumik nalunaarsuiffeqanngilaq, paasissutissallu pitsassutsimikkut qulakkeerneqarneq ajorlutik.

Isumaqarpugut attuumassuteqarsinnaasoq pisussaaffinngorsinnaasunik allattuinnissaq. Tamakku as-sersuutigalugu tassaasinnaapput taarsigassarsiat ernialersugaanngitsut naafferartumillu akilersugas-sanngitsut pillugit paasissutissat, naatsorsuutini 0 kr.-mik naleqartutut tagginneqarsimasut, pisuni aalajangersimasut sulii Namminersorlutik Oqartussanit isertitaqartitsissutaasinnaasut.

6. Inatsisinik misissueqqissaarluni kukkunersiuineq

Namminersorlutik Oqartussat kukkunersiuuisuisut manna tikillugu misissortarpagut naatsorsuusiormik aaqqissuussinerit aningaasaliissutitut nalunaarutigineqarsimasut, inatsisinik aalajangersakkanillu allanik kiisalu isumaqatigiissutinik ileqqunillu nalinginnaasunik ilaqartut – pingaarnersutigit aqutsinermut tunngasutigit naatsorsuutillu eqqortumik takutitsinerannik uppernarsaanerit.

Pisortat suliffeqarfiutaannik kukkunersiuinermit pitsaasumik ileqqoqarnissamut nuunnermi kukkunersiuinerup inatsisilernermit tunngasortai annertunerulersussaapput, kukkunersiuinermit immikkut anguniagaassalluni aqutsineq inatsisit malittarisassallu atuuttut malillugit ingerlanneqarsimanersut, politikikkut aalajangersakkat attuumassuteqarnersut, aningaasaliissutit nalunaarutigineqarsimanersut, isumaqatigiissuteqartoqarsimanersaq ileqqussallu nalinginnaasut malinneqarsimanersut.

Inatsisinik misissueqqissaarluni kukkunersiuineqaa pingaarnersutigit imatut avinneqartussaavoq:

Immikkoortut qorsummik qalipaattillit tassaapput kukkunersiuinermit immikkut sammeneqartut.

Kukkunersiuineq ingerlanneqartarpoq misiligutinik tiguisarluni nalornissutaasinnaasut pingaarutilittullu nalilikkanik misissuilluni. Ukiut tamaasa kukkunersiuinermit ilaaneq ajorput inatsisit tamarniusut taamaattumillu inatsisinik malittarisassanillu malinninnissamut tunngatillugu qularnanngitsumik kukkunerit amigaatillu maluginngitsoorneqarsinnaapput.

Inatsisinik tamanik kukkunersiuinermit misissortarpagut aqutsinermi suliat inatsisinik malittarisassanillu tunngaveqarnerinut suleriaatsinik pilersitsisoqarsimanersaq.

Inatsisit ingerlatsinermut tunngasut pineqartillugit taamaallaat pissutsini immikkut ittuusuni misileraaffigisassavagut malittarisassanik malinnittoqarsimanersoq. Taamatut misissuinermit assersuutitut taasinnaavarput 2015-imi avaleraasaqqortuunik pisassiisimaneq inatsisit malittarisassallu atuuttut mallillugit pisimanersoq.

Suliat imarisaannut inatsisit kukkunersiuinermit ilanngunekaraluttuinnarput immikkoortuni ataasiakkaani aningaasaliissutinik malinninnissamut aqutsinermillu kukkunersiuinermit tunngatillugu.

Aqutsinermut inatsisit pineqartillugit manna tikillugu ukiumut naatsorsuutinik kukkunersiuinermit taakku tunngaviliisuusarput tassungalu atatillugu misileraaffigineqartassallutik.

6.1 Sulianik ingerlatsinermut inatsisit, sullissineq suliassanillu naammassinittarneq

Sullissineq pisartussaavoq suliamik ingerlatsinermut inatsisit nalinginnaasut qimerloorlugit taamalu aalajangersaanerit pisartussaallutik erseqqissumik tunngavissaqarluni.

Tamatuma saniatigut aqutsisoqarfimmit suliassat naammassillugit suliarineqarnissaat isumagineqarsinnaavoq aatsaat aningaasaliissuteqartoqarsimappat siunertarlu allassimasumik tunngavissaqartinneqarpat – taamatullu suliassap ingerlannissaanut piumasaqaataasut allassimappata.

Suliamik ingerlatsinermut inatsisit nalinginnaasut assersuutissartaraat:

- Pisortat suliffeqarfiutaanni sullissinissamut Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq
- Pisortat suliffeqarfiutaanni ingerlatsinerup tamanut ammasuunissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersoq
- Ingerlatsinermi ileqqorissaarnissamut kiisalu allagaatinik takunnissinnaatitaanermut ilitsersuut
- Toqqorsiveqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 3. juni 2015-imeersoq
- Pisortat nalunaarsuiffii pillugit inatsit nr. 294, 8. juni 1978-imeersoq

Ingerlatsinermi inatsisit immikkoortunut aalajangersimasunut tunngasut assersuutigalugit makkuupput:

- Inissianut inatsisiliorneq
- Ilinniartitaanermut inatsisiliorneq
- Isumaginninnermut inatsisiliorneq
- Peqqissutsimut inatsisiliorneq
- Inuussutissarsionermut inatsisiliorneq
- Avatangiisinut inatsisiliorneq

6.1.1 Inatsisinut atuuttunut, malittarisassanut kiisalu qanoq paasinninnissamik nassuiaatissanut aqutissat

Inatsisinik malittarisassanillu paasinninnissamut tunngaviulluinnarpoq aqutsisoqarfiup inatsisinut malittarisassanullu atuuttut naammattumik ilisimasaqarnissaa kiisalu taakkua qanoq nassuiartariaqarnerannut, tamakkulu piumasqaatigaat inatsisit pigineqartut nutarterneqarsimanissaat assigisaanillu.

Namminersorlutik Oqartussat nittartagaat aqutigalugu sulisut kikkulluunniit inatsisit atuuttut iserfigisinnaavaat (innuttaasunut tamanut ammasuusut) kiisalu Namminersorlutik Oqartussat nammineq nittartagaanni Nanuaqqami ingerlatsinermi malittarisassat atuuttut.

Aqutsisoqarfimmi pisortanik ataatsimeeqateqarnitsinnut atatillugu pissarsiaaraagut immikkoortut aalajangersimasut pillugit inatsisinut, nalunaarutinut, kaajallaasitanut assigisaanullu takussutissiat, suliasaqarfinni ataasiakkaanut tunngasut. Takussutissiat taakku pissarsiaaraagut paasisagullu malillugit takussutissiat taamaattut aqutsisoqarfimmi sulianik naammassinninniarnermi ataavartumi aamma ilanngunneqartarput.

6.1.2 Piginnaanngorsarsimanerit, ilinniartitaaneq

Naalackersuisoqarfinneersunik ataatsimeeqateqartarnitsinni maluginiarparput naalackersuisoqarfiit inatsisilerituunik arlaqartunik atorfilittaqartut aqutsisoqarfiup inatsisit malittarisassallu atuuttut malilugit ingerlanissaannik qulakkeerinnissinnaasunik.

Naalackersuisoqarfiit pisortaasa naliliinerat naapertorlugu inatsisilerituut suliassaqarfimmi inatsisilerinermik paasisimasaqarluartuupput – pissutigerpjarlugu inatsisilerituut inatsisiliorluni sulinerup piareersarneqarneranut akuusarmata taamalu immikkoortup inatsisiliuunneqarnerani anguniakkat pillugit sukumiisumik ilisimasaqartarlutik.

Namminersorlutik Oqartussat sulisui sullissineq pillugu pikkorissarnerit makkua peqataaffigisinnaavaat:

- Suliamik ingerlatsinermi tunngaviusut (Nam. Oqart. Sullissisunut nutaanut, ulluni sisamani)
- Sullissisup suliassai (Sullissisunut nutaanut misilittagalinnullu, ulluni pingasuni)

Pikkorissarnerit ullumikkut pinngitsoorani ingerlatassaangillat.

Isumaqarpugut suliassamut tulluartaussasoq pikkorissarnerit sullissinermut nalinginnaasumut tunngasut pinngitsoorani ingerlatassatut atorfininnermi ukiuni siullerni sullissisunut atuuttariaqartut.

Aammattaaq naliliivugut pikkorissarnerit taamaattut iluaqutaasumik nittartagaq aqutigalugu inngerlanneqarsinnaanerit ineriartortinneqarsinnaasooq. Sulisut nikerarnerujussuat eqqarsaatigalugu tamatum piffissartornikkut oqaatsitigullu eqaaannerusumik ingerlatsinermik piumasqaataasumik pilersitsisinnaanera pilersittussaavaat, immikkoortunut attuumassuteqartunut iluaqutaasusaaq.

6.1.3 Systemimik ikorfartuineq

Sullissineq systemitigut ikorfartorneqarpoq sullissinermut systemimit F2-mit, Captiamut Namminersorlutik Oqartussat sulianut uppernarsaatinullu elektroniskiusunut atuinissamut systemiat (ESDH).

Systemip pineqartup uppernarsaatit attuumassuteqartut inatsisinut atuuttunut tunngasut journalimut allattuinermi ikorfartortigaat systemimullu ilitsersuuteqarpoq suliat attuumassuteqartut suliamik oqilisaasinnaasut naninissaannut ikiorsiissutaasumik.

F2-p attuutilersinneqarnera ajornartorsiutinik arlalinnik pilersitsivoq journalinullu allattuinermut ilitsersuut tunuliaqutaasussaq sivisuumik utaqqineqarsimavoq.

Systemit taamaattut amerlasuut periarfissiippup uppernarsaatinut nalinginnaasunut, misissugassat allat-torsimaffiinut, ilitsersuutinut kiisalu digitaliusumik nakkutilliissutinut, sullissinerup ingerlanerani ili-uutsinik uppernarsaatissanik pilersuisuusinnaagamik ikiuutaallutillu.

Apersuinerit ingerlanneqarsimasut tunuliaqutaralugit naliliivugut periarfissat taamaattut ESDH sys-temip nutaap pilersinneqarnerani atorineqarsimanngitsut.

6.1.4 Pitsaassutsimik qulakkeerinnineq, pisortat nakkutilliinerat

Naalackersuisoqarfinni pisortanik ataatsimeeqateqarnerit takutippaat eqqortumik sullissinissaq pi-sortanit eqeersimaarfigneqarluni sammineqartoq.

Taamaattumik sullissineq aaqquissuunneqartarpoq suliani arlaqartuni sullissisut arlaqartut peqataatillu-git – sullissisup misilittagaqarnerusup sullissisup misilittagakinnerusup suliai misissortarlugit.

Naalackersuisoqarfinni pisortap aamma oqaatigaa naalackersuisoqarfimmi pisortap suliat pingaar-tililit tamaasa misissortarai.

Piomasagaataannigilaq pisortat nakkutilliinerini suliat naammassineqartut tamarmik misiligutinik tigu-sisarluni misissorneqartarnissaat. Taamatut pisortat sulianik nakkutilliisinnaanerat isumarput malillugu sakkussaavoq pitsaasoq, sullissisut piginnaanngorsarnerminni ataavartumik ineriartornissaat eqqarsatigiinnarnagu aammali sullissinerup pitsaassusaanik ataavartumik pitsanngorsaaniarnermi sak-kutut. Misissuineq sulisumit misilittagalimmit ingerlanneqartariaqarpoq – sullissisullu suliami aku-usimasut utertitsiffigneqartarnissaat atuuttariaqarpoq.

6.1.5 Inatsisartut Ombudsmandiat

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisat nr. 8, 3. december 2009-meersoq tunngaviga-lugu Ombudsmandeqarfeqalerneq pilersinneqarpoq. Ombudsmandeqarfiup suliassarai pisortat sul-lissineranni immikkoortut sulluunniit, Namminersorlutik Oqartussanut kommunenullu tunngasut.

Ombudsmandip piginnaasaqarfiisa iluanni pisortat sullissinerannik naammagittaalliutit suugaluartulluunniit suliarineqarsinnaapput. Ombudsmandip aamma namminersuutigalugu pisortat piginnaasaqarfiisa iluanni misissuisitsineq aallartissinnaavaa.

Ombudsmandi uparuaasinnaavoq, innersuussuteqarsinnaavoq kiisalu suliaq pillugu isummaminik saqqummiisinnaalluni. Namminersorlutik Oqartussat aqutsisoqarfianni kukkunertut annertuutut ilimatsaassat sumiginnaanerilluunniit Inatsiseqarnermut Ataatsimiititaliamut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqartussaapput.

Ombudsmandi Namminersorlutik (kommunellu) suliamik ingerlatsinerannik pingaarnerusutigut nakkutilliisuvoq – ukiumoortumillu suliani pillugit nalunaarusiortarluni. Nalunaarusiamut ilanngunneqartarput maalaarutininik nalunaarsuinerit allaasallu arlaqarsinnaasut taakkulu Ombudsmandip suliani ataasiakkaani inatsisiliornermu attuumassuteqartut qanoq nassuiarneqarsinnaaneritut oqaaseqaateqarfigisarpai.

6.1.6 Oqaatiginnissinnaatitaaneq

Namminersorlutik Oqartussat pilersippaat oqaatiginnissinnaatitaaneq, Namminersorlutik Oqartussani pisortat sulisullu kinaassutsiminnik nalunaaruteqanngikkaluarlutik nalunaaruteqarsinnaatitaalermeta, assersuutigalugu imatut pisoqarsimappat:

- Eleqqorluttúliortoqarpat
- Qanigisanik salliutitsisoqarpat
- Peqquserlutsitsisoqarpat
- Uppernarsaatinik eqqunngitsunik atuisoqarpat
- Peqquserluttoqarpat
- Atornerluisoqarpat
- Kukkunersiuinermi naatsorsuutinillu suliaqarnermi innarluttoqarpat
- Avatangiisit pillugit malittarisasst pingaarutilitsigut unioqqutinneqarpata
- Piaaraluni kukkusumik sullissisoqarpat
- Il.il.

Aaqqissuussineq 2015-imi atuutilermalli tallimanit ikinnerusut saaffiginnissimapput.

6.1.7 Sulianik kukkunersiuineq

Siusinnerusukkut oqaatigineqareersutut kukkunersiuineq ajorpugut Namminersorlutik Oqartussat sullissinerat misissuiffiginarlugu – immikkut ittumik pisoqarnera pissutigalugu tamanna kissaatigineanngippat.

2015-imi suliamik ingerlatsinermik misissuilluta kukkunersiuivugut, 2015-imi avaleraasaqqortuunik tunumi aalisarnermi pisassiissutinik agguaasisimanerup qanoq ingerlanneqarsimanera Misissuffigigatsigu, suliami pineqartumik malittarisassat inatsisillu atuuttut malillugit ingerlatsisoqarsimansoq paasinialugu misissuigatta.

2015-imi tamanna pillugu immikkut nalunaarussiaq innersuussutigineqassaaq.

6.2 Aqutsinermi inatsisit malittarisassallu

Suliamik ingerlatsinermut inatsisit malittarisassallu pisortat aqutsisoqarfiini tamani aqutsinermut tunngaviupput – tassunga ilanngullugit ungasinnerusoq isigalugu pilersaarusiorneq, aningaasaliissutinut malittarisassiorneq, aalajangiiffigisassanik malittarisassiorneq, naatsorsuutitut malittarisassiorneq kiisalu nalunaarsuinerneq aningaasaanngitsunik aqutsineq.

Suliamik ingerlatsinermi inatsisit malittarisassallu assersuutigalugu makkuupput:

- Namminersorlutik Oqartussat missingersuusiortarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 29. oktober 1999-imeersoq
- Missingersuutitut malittarisassiaq
- Aningaasaqarnermut politikki
- Akiitsunut aningaasaliissutinullu iliuusissatut aalajangersagaq
- Inuiaqatigiinni aningaasarsiornerup kingunissai pillugit sanaartukkat angisuut kingunissai pillugit naliliinissamut malittarisassat
- Aningaasanut inatsit
- Naatsorsuutitut ilitsersuut
- Atorfinitsinermut isumaqatigiissutinullu tunngasut
- Pisiniarnermut malittarisassat

Kukkunersiuinerneq iliuutsit arlaqartut ukiumut naatsorsuutit kukkunersiuinerneq atasuupput, takukkit siuliini allassimasut. Tassunga tunngasuunerupput inatsisit malittarisassallu aqutsinerup iluaniittut, tassunga ilanngullugit assersuutigalugu aningaasaliissutinik malinninnissamut malittarisassat, isumaqatigiissutit sulisullu akileraarusersorneqarneri (tassunga ilanngullugit ajunngitsorsiassat) angalanerit, ilassinninnermut malittarisassat assigisaalu.

6.2.1 Aningaasaliissutinik nakkutilliineq – atuneq aningaasaliissutinut naleqqiullugu, nuussinermut malittarisassat assigisaalu.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat missingersuusiornermut inatsisaanni allassimavoq aningaasartuutit suullunniit aamma isertitat suullunniit aningaasaliiffigineqaaqqartinnatik atuuttusannorsinnaangitsut. Aningaasaliissutit iluanni immikkoortinneqartarput ingerlatsinermut aningaasaliissutit, aningaasaliissutit inatsisinit aalajangersarneqarsimasut, tapiissutitut aningaasaliissutit, sanaartornermut aningaasaliissutit isertitanullu aningaasaliissutit. Allatut allassimasoqanngippat aningaasa-

liissutit tunniunneqartarput ilanngaait peereerlugit – imaappoq isertitaqarnerussutit aningaasartuuteqarfiunerusunut nuunneqaannarneqarsinnaangillat atorneqarlutillu.

Naatsorsuutitut ilitsersuutit immikkoortuani 7.3-mi allassimavoq naatsorsuutitut nassuiaatinik tunniussisoqassasoq, atuneq tamakkiisoq 2 pct. sinnerlugu imaluunniit 200.000 kr.-t sinnerlugit aningaasaliissutaasuninngaaniit annertuneruppat.

Naalackersuisoqarfiup ilisimatitsissutigissussaavaa suliani ingerlatani nikingassutaasumut suut pisutaanersut – sunalu pissutigalugu nikingassutaasumut matussutissanik aningaasaliissutinik pissarsinartoqarsimannginnersoq.

Aningaasaliissutinik malinnittusaanq imatut nassuiarneqarsinnaavoq:

Aningaasaliissutit suunera	Aningaasaliissutitut kontit amerlassusaat	Konti aningaasaliissutinik sippuisut amerlassusaat
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit *1	125	34
Aningaasaliissutit inatsimmik tunngavillit	16	2
Tapiissutitut aningaasaliissutit	68	6
Sanaartornermut aningaasaliissutit *2	25	2
Isertitanut aningaasaliissutit *3	39	20

*1 Aningaasanut inatsimmi kontini ataasiakkaani atuinerrussutit atuinikinnerussutillu ingerlatsinermut nuunneqarsinnaapput ukiunullu tullitunut nuunneqarlutik. Tamanna suliamik ilinniartuani, peqqinnissaqarfiup iluani kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni atuinerrussarpoq

*2 Aningaasaliissutit ukiumi aningaasaliiffiusumi ingerlatsinermut nuunneqarsinnaapput, tamannalu pissutigalugu aallaaviatigut sanaartornermut aningaasaliissutini nikinganerit takuneqarsinnaaneq ajorput. Aningaasaliissutinik nakkutillineq pisarpoq Sanaartornermut Iluarsartuussuqqinnissamullu Aningaasaateqarfiup iluani sinaakkutaasunut. Sulianut ukiup ingerlanerani naammassineqartunut atatillugu paasineqarpoq suliani allani atuinikinnerussuteqartoq 18 mio.kr.-t missinginik.

*3 Isertitanut aningaasaliissutini aningaasaliissutinik sippuilluni atuneq isertitaqarnerussutitut naatsorsorneqartarpoq.

6.2.2 Aningaasaliissutinik malinninnissaq – imarisai, nikingassutinut nassuiaatit

Aningaasaliissutit imarisaat – aningaasqarnermut aningaasaliissutit iluanni piviusunnigortitat/tunniunneqartussat – suliassaqarfiup inatsisiliornerani tunuliaqutaasuniittarpoq, allassimasuni (inatsisitigut tunngavissaq), allassimasunut oqaaseqaatini aamma Aningaasanut Inatsimmut oqaaseqaatini.

Nikingassutinut nassuiaatit misissorpagut, Nunatta Karsiata ukiumut naatsorsuutaani ilanngussatut saqqummiunneqartut.

Naliliivugut nikingassutinut nassuiaatit nakussassarsiniarlugit sulisoqartoq, tamannalu isigisariaqarunarpog ukiup ingerlanerani missingersuutit malinnaatitsilluni ataavartumik sulinerup nukinnik atufigineqarneruneratigut.

Naatsorsuutinulli nassuiaatit peqqissaarunneqaneri pissutaasunillu allaaserisaqartarnermi qanoq issut-simikkut nikerarput – tassunga ilanngullugit erseqqinnerusariaqarlutik nikingassutit suliassanik al-lanngortitsisimanernik pissuteqarnersut.

Nikingassutitut pissutaappata atorfiit inuttaleruminaatsinneqarsimaneri isumarput malillugu tamanna suliassaqrarfiup iluani qanoq naammassinninniarnermut kinguneqarsimanersoq allaaserineqartariaqar-poq.

Nikingassutitut nassuiaatit arlaannaataluunniit pissutitut taanngilaa suna pissutigalugu nikingassutit matussuserniarlugit aningaasaliissutinik pissarsiniarnerup pisinnaasimannginera.

Inassutigissavarput siunissami nikingassutitut nassuiaatinik suliaqartarnermut malittarisassanik suli-aqartoqarnissaa.

6.2.3 Namminersorlutik Oqartuussat naalakkersuisunullu ilaasortat akornanni akilerallakkat

Ukiup naanerani sulianik ingerlatsinitsinnut atatillugu akilerallakkanut tunngasut misissuiffigaagut tassungalu atatillugu paasivarput 31/12-2015-imi akilerallakkaanik peqanngitsoq.

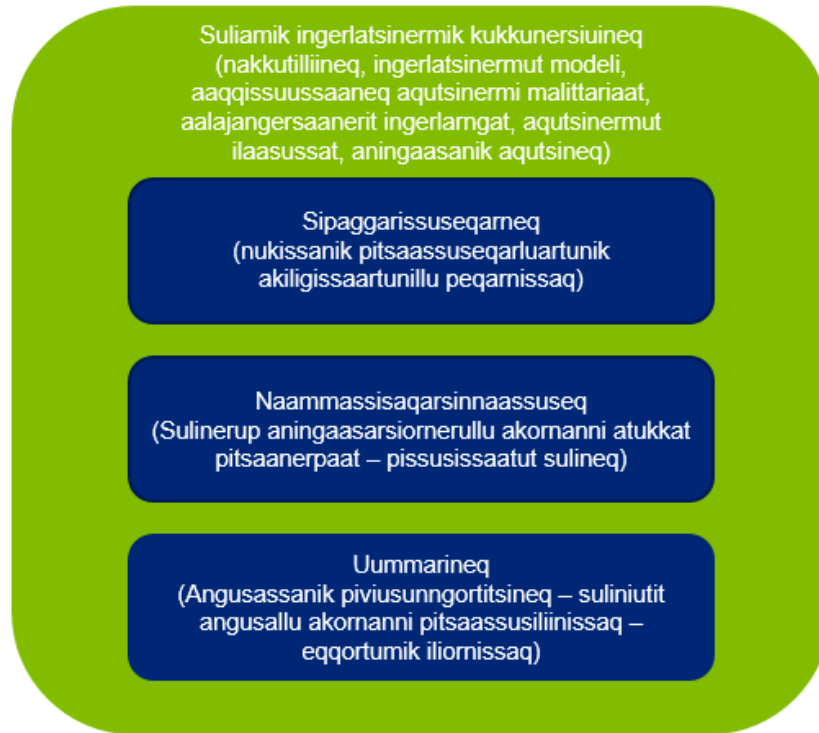
6.2.4 Inatsisunik malittarisassanillu allanik misileraaneq

Ukiuumut naatsorsuutinik eqqortumik takutitsisussanik kukkunerisuiunitsinnut atatillugu aqutsinermi malittarisassat arlaqartut malinneqarnersut misisortarpagut – taakkunungalu immikkut oqaaseqaa-teqaasinnaasut immikkoortumi tassunga sammisumi atuarneqarsinnaapput. Malittarisassat pineqartut assersuutigalugu makkuusinnaapput:

- Isumaqatigiissutitut malittarisassat, akissarsianut malittarisassat kiisalu ajunngitsorsiassanut nammineq atukkanut akileraarusersuineranut malittarisassat il.il.(sulisinut aningaasartuutit kukku-nersiorneranni misilerarneqartarput).
- Angalanermut malittarisassat, ilassinninnermut malittarisassat aalajangikkanullu malittarisassat allat (nioqutissanik kiffartuussutinillu pisiniartarnermut malittarisassat kukkunerisiorneqarneranni misilerarneqartarput).

7. Suliamik ingerlatsinermik kukkunersiuneq

Suliamik ingerlatsinermik kukkunersiunermit misissuinerit tassaasarpuk politikkikkut aalajangersakkat sipaarluni, naammassisaqarluarni piviusunngortitsilluni suliaanersut.

7.1 Suliamik ingerlatsinermik kukkunersiunermit misissuineq ataavartoq

Siusinnerusukkut oqaatigineqareersutut Kukkunersiunermit Ataatsimiitaliamik isumaqatigiissuteqar-pugut 2015 aallarnerfigalugu sapinngisamik Namminersorlutik Oqartussat kukkunersiuisarnerat Pisor-tat suliaannik kukkunersiuisarnermi ileqqussat pitsaasut malillugit suliaanersut misissorneqartassat – tassunga ilanngullugit suliamik ingerlatsinermik kukkunersiuneq.

2015-imi Namminersorlutik Oqartussat aningaasanik suliassanillu aqutsineranni pingaarnersut sam-miniarlugit toqqarpagut.

Suliamik ingerlatsinermik kukkunersiunerit ingerlanneqarput pingaartumik naalackersuisoqarfinni aqutsisunik ataatsimeeqateqartarluni.

Taakkua saniatigut pissarsiarineqarlutillu misissuiffigineqarput makkua:

- PEFA-based Assessment of Greenland, Final report, 2014
- Pilotprojekt – KL-mit nalunaarusiaq 2015-imeersaq piginnaanngorsarsimanermik pisariaqartitsi-neq allanngortitsinissamullu piareersimassuseq.
- Aningaasaqarnermut politikimi anguniakkat tunngavissallu

- Akiitsunik aningaasaliissutinillu ingerlatsinissamik pilersaarusionerit
- Aningaasanik inatsimmik suliaqarnermut atatillugu atortussat (ukiumi pilersaarusionerit, missingersuutitut ilanngussassanik piumasaqaatit, siumut ullulersuisarnermi tunngavissat il.il.)
- 2015-imi Aningaasanut Inatsit
- 2015-imi missingersuutitut malinnaatitsilluni suliaqarnerit
- Naatsorsuutitut nassuiaatit
- Ukiumut naatsorsuutit, tassunga ilanngullugit naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat nalunaarusiaat

7.1.1 Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut inissisimanerat

7.1.1.1. Angusat

2015-imi ukiumut naatsorsuutit angusat takutippaat selskabinut aningaasaliissutit tapiissutigineqartut suliffeqarfiillu taarsigassarsiat ilanngaatigineqannginneranni sinneqartoorutit 250 mio.kr.-usut (2014-imi 144 mio.kr.-ullutik).

Ukiumi selskabinut aningaasaliissutigineqartut katillutik 15 mio.kr.-upput (Great Greenland A/S-imit aningaasaliissutinik qaffaanerit) aamma taarsigassarsisinerit ilanngaatit peereerlugit 47 mio.kr.-nik qaffariarsimapput tamatumalu kinguneranik IST-mi angusani sinneqartoorutit 188 mio.kr.-upput.

Taarsigassarsianit aningaasarsionermut tunngasunik utertitat aningaasartuutit naatsorsorneqarsimapput (Akilersukkanit utertitsinerit) 51 mio.kr.-ullutik, IS-mi angusat tamatuma kingorna takutitsillutik sinneqartoorutit 137 mio.kr.-usut.

Namminersorlutik Oqartussat isertitaat 6.823 mio.kr.-usimapput taakkunanngalu 2.053 mio.kr.-t (30 pct. missingi) tassaapput akileraarutit akitsuutinillu isertitat, 4.029 mio. kr.-t (59 pct. missingi) tassaallutik Danmarkimiit EU-millu nuussat.

Akileraarutitut akitsuutinillu aalajangiisuusarput aningaasat nalingisa allanngorarnertat kiisalu raajat aalisakkallu akiisa ineriartornerat nuussalli tamakkuninnga sunnerneqartarnerat annikitsuinnaasarluni. Taamaattumik Namminersorlutik Oqartussat isertitaqarnissamut tunngaviat aningaasat nalingisa allanngorarnertanni qaffasissutsimik appasitsutsimillu sunnersimaarneqarpallaarneq ajorpoq.

Namminersorlutik Oqartussat 2015-imi ingerlatsinermut aningaasartuutaat 6.466 mio.kr.-upput.

Akissarsiat 1.685 mio.kr.-upput (26 pct. miss.), nioqutissianik kiffartuussinernillu pisiat 1.372 mio.kr.-upput (21 pct. miss), suliffeqarfinnut tapiissutit (kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit assigisaalu), peqatigiiffit assigisaalu kiisalu siusinaartumik pensionisianut, utoqqalineri pensionisianut assigisaannullu kommunit aningaasartuutaannut utertitassat assigisaalu 1.732 mio.kr.-ullutik (27 pct. miss.) kommunellu tapiissutit 1.359 mio.kr.-ullutik (21 pct.).

Sulisut amerlasusaanni pingaarutilitsigut allannguuteqartoqanngippat akissarsiat ukiumoortumik qaffariartarnerat akissarsiat qaffakkiartortarnerisa agguaqatigiissillugu qaffasissusaat malippaa, nioqqutisanilli kiffartuussinernillu pisiniartarnerit ineriartorput akit qaffakkiartortarnerisa agguaqatigiissillugu qaffasissusaat malillugu.

Suliffeqarfinnut tapiissutit kommunenut utertitat kiisalu kommunenut tapiissutit pingaarnerusutigit isumaqatiginniutaasarput aamma/imaluunniit inatsisinit aalajangersagaallutik.

Aningaasartuutitut tunngasut iluarsartuusseqinninnernit sunnerneqaannaratik aamma inatsinik aalangersaanernit isumaqatiginninniutaasunit sunnerneqarsinnaapput kiisalu suliamik naammassinnittarnermik pitsaangorsaanerit (piniarnermi sipaartuunissaq kiisalu pisortat sulisullu sulisinnaassusaanik atorluanerunissaq).

Sanaartornermut aningaasartuutit ingerlatsinermi atorneqarsimasut 375 mio.kr.-usimapput, Namminersorlutillu Oqartussat ernianit iluanaarutinillu isertitaat ilanngaait peereerlugit 288 mio.kr.-ullutik.

2015-imi taarsigassarsianut aningaasaliissutinullu tapiissutit 62 mio.kr.-upput.

7.1.1.2. Aningaasaliissutit malinneqarnerat aqutsinermilu aalajangersimanagerunissaq

Aningaasanik inatsimmut ilassutitut inatsit malillugu IST-mi angusat 22 mio.kr.-nik amigartoorfiunissaat naatsorsuutigineqarput/aningaasaliiffigineqassapput. IST-mi angusat piviusunngortinneqartut 210 mio.kr.-nik pitsaanerupput IST-mi angusani naatsorsuutigineqartunut/aningaasaliiffigineqartunut sannilliullugit.

Aningaasanik inatsimmut ilassutitut inatsit malillugu IS-mi angusat 73 mio.kr.-nik amigartoorfiunissaat naatsorsuutigineqarput/aningaasaliiffigineqassapput. IS-mi angusat piviusunngortinneqartut 210 mio.kr.-nik pitsaanerupput IST-mi angusani naatsorsuutigineqartunut/aningaasaliiffigineqartunut sannilliullugit.

7.1.1.3. Akiliisinnaassuseq

Namminersorlutik Oqartussat akiliisinnaasusaat 2015-ip naanerani 1.293 mio.kr.-upput (1.186 mio.kr.-ullutik 2014-ip naanerani), tassunga ilanngullugit obligationinit uninngasuutit Namminersorlutik Oqartussat 2015-imi ingerlatsinermut sanaartornermullu aningaasartuutaasa 19,5 procentiisa naliniittut.

7.1.1.4. Akiitsut

Namminersorlutik Oqartussani akiitsut sivisuumik akilersugassat 2015-ip naanerani 574 mio.kr.-upput (2014-ip naanerani 600 mio.kr.-ullutik)

7.1.2 Aqutsinermut sinaakkutit

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik aqutsineranni tunngavissat pingaarnerusut ”anigaasanut politikimi anguniakkat tunngavissallu” tassani aalajangersakkat malillugit ingerlanneqarput. Tassaniippoq aningaasanik inatsimmik assigisaanillu suliaqarnermi tunngavissat pingaarnerusutigut aalajangersarneqarsimaneri.

Taamatulli suliarineqarsimavoq ”Akiitsunik aningaasaliissutinillu ingerlatsinissamut aalajangersakkat”, tassani aalajangersarneqarsimallutik Namminersorlutik Oqartussat pisortaqaqfinnilu immikkoortortat allat taarsigassarsisinnaatitaaneri.

7.1.2.1. Aaqqissuussaaneq

Naalackersuisoqarfiit ataasiakkaat taakkulu naalackersuisoqarfiisa aaqqissuussaaneq aqutsinermullu tunngasut allat suunissaat aalajangersartarpaat – tamakkuli suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussaniittut tamakkerlugit sinaakkusersiorneqarnermikkut aalajangersaaffigineqartussaapput.

Naalackersuisoqarfiit arlaqartut toqqarsimavaat naalackersuisoqarfiup aqutsisoqarfiillu ataasiakkaat arlallilluunniit akornanni suliat qanoq agguataarsimasuunissaat, naalackersuisoqarfinni pingaarnerusutigut isumagineqartussaallutik politikkerinik kiffartuussinerit, inatsisiliornermut piareersaatit aalajangersagassanillu tunngavissiorluni suliaqartarnerit – aqutsisoqarfiillu suliaassaar pingaarnerit ingerlatsinermi sullissinermut, nakkutilliinermut ingerlatsinerullu aaqqissuussaaneqarnerit tunngasuusinnaasunik aqutsinerit.

Aaqqissuussaaneqarnerup ilusilersugaanera suliaasanut sammisuugajuttarpoq taassualu saniatigut ilaatigut najoqqutassat tassalu suna pissutigalugu aaqqissuussinerup toqqarneqarsimasut suliaq pitsaasumik naammassineqarnissaanut qanoq ikorfartuutaanissaanut tunngasut, suliarilluagaavallaarneq ajorlutik, naak tamanna siunertamut pitsaaneqarsusaagaluartoq.

7.1.2.2. Aqutsinermut tunngavissiornerit

Aqutsinermut tunngavissanik tunngaveqarluni sulineq tassaavoq suliffeqarfiup iluani sulinerup qanoq aaqqissuussaaneq (tassunga ilanngullugit aningaasanik nalornissutaasinnaasunillu aqutsinerit) - tassunga ilanngullugit sakkut aqutsinermut ikorfartuutit atorneqartut uuttuutillu aqutsinermi najoqqutarineqartut annertussusaat – taamalu piumasaqaatit suliniutinik uppenarsaasussat, angusat taakkulu akornanni pitsaasumik ataqaqtiissitsinissaq.

Tunngaviatigut politikkerikkut toqqaaneqarsusaavoq angusanut uppenarsaatinik qanoq ittunik piumasaqarnissaq – ilutigalugulu pingaartuavoq maluginiassallugu piumasaqaatit annertusiartuinnarneri ilutigalugit malitsigisaanik uuttuutitut, nalunaarsuinerit, pitsaassutimik qulakkeerinnissamut, isumasiuinerit nalunaarsuinerillu pisariaqartinneqartut pillugu paasissutissiinnissamut piumasaqaatit assinganik annertusiartortussaapput.

Tamatigorluinnaq oqimaaqatigiissitsineq aalajangiisuusarpoq – illuatungaani – suliamik ingerlatitsine-
rmi suliassat naammassisat sipaartumik, naammassisaqarfiulluartumik uummarisumillu suliassasut
illuatungaani suliffeqarfimmi namminerimi avataaniillu nakkutilliinissaq uppersaanissarluk iluamik
ingerlanneqarnersut nakkutigisassaallutik.

Ullumikkut Namminersorlutik Oqartussat (aningaasaqarnermut) aqutsineranni sammineqarnerpaajup-
put Aningaasanut Inatsimmit aningaasaliissutinik malinninnissamut tunngasut. Taamatut sam-
misaqarnek soorunami pitsaasuvoq, nukissanilli qanoq atuinerup pitsaasuunissaa qulakkeerneqartari-
aqarpoq aamma/imaluunniit suliassanik naammassinnittarneq qanoq uummaritigisumik inger-
lanneqartarnersoq.

Naammassisaqarsinnaassutsimik uummarisumillu suliqaarsinnaaneq ataavartumik, aaqjissuussamik
ilusilersukkamillu ingerlanneqarnersut annikitsuinnarmik misissorneqartarpoq. Immikkoortut ilaanni
Aningaasanik Inatsisimmut sulianik nalunaarsuisimanerit takuneqarsinnaapput, nalunaarsuinerillu
tutsuiginartut killilimmik takuneqarsinnaallutik, suliassat anguniakkanik piviusunngortitsisimaner-
mik uppersaasut taamaattumillu naammassisaqarsinnaassutsimut tunngatillugu ineriartortitsineq
aamma/imaluunniit aningaasaliissutit nikissimanerannut uppersaatit naatsorsuutigineqartut pi-
vusunngortitallu akornanni sorsuaanersut takujuminaattarlutik.

2015-ip aallartinnerani immikkoortuni toqqakkani missingersuutinik misissuinerit aallartin-
neqarsimapput siunertaralugu uummarinerusumik ingerlatsilersinnaanermik naliliinissaq.

7.1.2.3. Aqutsinermut piginnaanngorsarsimaneq

Kommuneqarfiit Kattuffiata Siunnersortaasa (KLK) 2015-imi misiligutaasumik suliniut aallartippaat,
Namminersorlutik Oqartussat (kommunenilu) aningaasaqarnermik aqutsinerup iluani qanoq pigin-
naanngorsarsimatiginermik takussutissiorniartutik.

Namminersorlutik Oqartussanut tunngatillugu eqikkaalluni naliliinermi suliassaqarfiit makkua pulaar-
neqarsimapput:

- Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik
- Peqqinnissamik Pitsaaliuinermillu Aqutsisoqarfik
- Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Ilisimatusarnermillu Naalakkersuisoqar-
fik
- Niuernermit Ilinniarfik (Nuuk)
- Imarsionermik Ilinniarfik (Grønlands Maritime Center)

Eqikkaalluni naliliineq ilaatigut imaappoq:

*”KLK-p pingarnerusutigut naliliinera naapertorlugu aningaasaqarnermik aqutsinermit suliffeqarfim-
ni misissuiffigineqartuni aningaasaqarnermik aqutsineq pivuvoq, missingersuusiortarnermi aningaasa-
nik aqutsinissamut tunngavissat isumannaatsuunissaannik suliqaarneq aallunneqarsinnaalluni, mis-*

singersuusiortarnermik malinnaatitsilluni suliaqartoqarsinnaalluni, nalunaarsuineramik naatsorsuuserinermillu suliaqartoqarsinnaalluni kiisalu naatsorsuuserisoqarsinnaalluni. Tamatumunnga pis-sutaavoq suliffeqarfinni misissuiffigineqartuni qullersatut aqutsisuusut aningaasanik aqutsinissaq sammisarisaasa ilagimmasuk.”

Nangipporlu:

”Aamma KLK-p naliliinera naapertorlugu suliffeqarfiit misissuiffigineqartuni amerlanerni piginaangorsarsimanissamik amigateqarnerup kinguneranik nukissanik atuilluarneq qulakkeerneqart-arpoq”.

Namminersorlutik Oqartussat Deloittemik isumaqatigiissuteqarput Namminersorlutik Oqartussani pisortanik pikkorissartitsinerit ineriartortinneqarlutillu ingerlanneqassasut siunertaralugu aningasanik aqutsinermi tunngaviumik ilisimasassanik kiisalu sulianik naammassilluartarnissamut tunngasut sammineqassallutik.

Pikkorissarnerulli ingerlanneqartussap nalinganut aalajangiisuusussaavoq pikkorissareernerup kinguneranik ulluinnarni aningaasanik aqutsineq ilikkakkat tunngavigalugu suliffeqarfinni ataasiakkaani ingerlanneqarsinnaassanersoq.

7.1.2.4. Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut aqutsinerannik ineriartortitsineq ingerlatsinerlu

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut aqutsinerat pingaarnerusutigut Aningasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmit ingerlanneqarpoq.

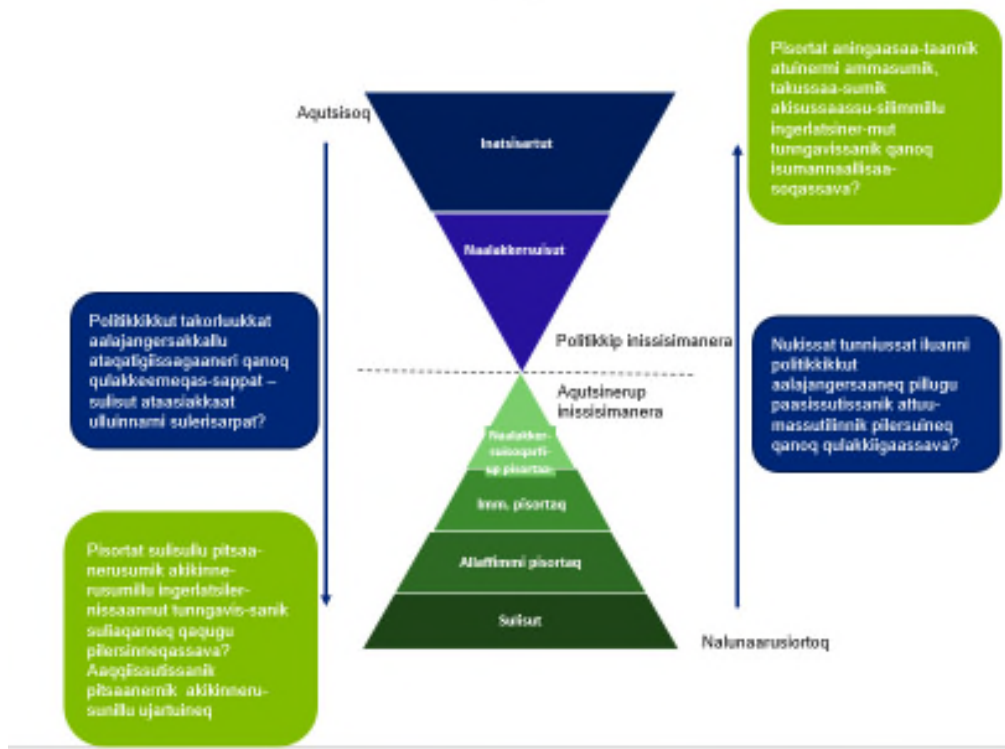
Qitiusumit akiligassanik allattarneq, akiligassanik aqutsineq, akiliisitsinermillu aqutsineq kiisalu akisarsialeriffik Aningaasanut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmit ataatsimut aqunneqarpoq.

Naalackersuisoqarfiit, Aqutsisoqarfiit suliffeqarfiillu ataasiakkaat – pingaarnerusutigut – inuk inuilluunniit arlaqartut aningaasanik aqutsinermi qitiullutik akisussaaffeqartussat toqqartarpaat, tassunga ilaallu missingersuutinik malinnaatitsinermikt akisussaaffeqarneq.

Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit aalajangersarneqartarput suliffeqarfiit qitiusumiittut avataaniit-tullu akornanni.

Taamatut aaqqissuussaasimaneq naliliiffigineqarsimanngilaq ilimagineqarporli taamatut aaqqissu-ussaanerup kinguneranik aningaasanik aqutsineq nukittorsarneqarsimasoq.

7.1.3 Aqutsinermut modeli

Aqutsinermut modelimi qulakkeerniarneqarpoq politikikkut aalangiussat sulisunut ataasiakkaanut annguttarnissaat, taamaalilluni sulisut sunik tunngaveqarlutik ulluinnarni suliatik naammassiniartarni-assammattigit – muminganillu qanoq iliorluni paasisutissat ulluinnarni sulianik naammassinninniar-tarnermi apuunneqartarnissaasa naammattumik qulakkeerniarneqartarnissaat politikikkullu naliliini-artarnissaq ilumut sulisut politikikkut aalajangersarneqarsimasut malillugit suliaminnik naammassin-ninniartarnersut.

Aqutsinermut modelip imaraa qanoq aaqqissuussaanissamik toqqaasimaneq – ingerlatsinerit, periutsit, sakkut iliuussissallu aaqqissuussaaneri aqutsisut ataasiakkaat akornanni oqaloqatigiittarnermut tunng-avissatut atornerqartussat.

Aqutsinermut modeli pingaarnerusutigut ilusilersugaavoq suliamik ingerlatsinermut modeli nalingin-naasoq atornerullugu kommunit sinnerlugit suliasanik siammarssaanissamik peqateqartillugu.

Modelip pineqartup piumasaraa suliat akimorlugit ataqaqigiissarisarnissaq – pingaartumik innuttaasut eqqarsaatigalugit, suliamik ingerlatsisut arlaqartut kiffartuussinerannik pilersorneqartut (immik-koortortallu) – sulisut pinsinnaatitaaffillit aningasartuuteqarnissamik ilisimasaqarnissaat kiisalu pisortat tunngaanniit malinnaatitsilluni qanimut suliaqartarnissaq.

2015-imi kommunit kommuneni sulinissamat tunngavissanik aalajangersarneqarsimasunik pisortanil-lu ineriartortitsinissamat tunngasunik atuutilersitsippat, ilaatigut sammineqarlutik pisortat suliarineru-

lissagaat ”suliffeqarfissuarmi modeli” pisortat kommuneni ataatsimoortumik anguniagassanut tamakkiisumik suliniuteqarnerulissallutik.

7.1.4 Aningaasanik aqutsineq

Aqutsinissamut tunngavissat

Aqutsinermut tunngavissat tassaapput atortussat, ukiup ataatsip iluani suliffeqarfiit ataasiakkaat suliniutissaannut tunngaviusussat – taamalu suliassanik naammassininniarnermut ataavartumik pilersaarusiortarnissaq salliutitsisarnissarluk.

Namminersorlutik Oqartussat (kommunellu) aningaasaqarniarnerisa annersaat aalajangersarneqartarpoq inatsisit tunuliaqutaasut tunngavigalugit, inatsisit malittarisassallu aalajangersarneqarsimasut Namminersorlutik Oqartussat innuttaasut pisortat kiffartuussinerminni tunniussassatut piumasaqaatisanik pisussaaffiliisarmata.

Namminersorlutik Oqartussat isertitaanni aningaasartuuttaannilu allannguutit angisuut nalinginnaasumik piumasarissuusaavaat inatsisiliornermi tunuliaqutaasumi allanngortiterinissat (iluarsartuusseqqinnerit) – sinaakkutissallu iluanni inatsisit atuuttut iluaani suliamik ingerlatsinermi aningaasanik aqutsinerup uummaarissumik iliuusissanik toqqaanissamut ataavartumik inissaqartitsisoqartariaqarpoq.

Ungasinnerusoq isigalugu (ukiut 5-25-t) Namminersorlutik Oqartussat siumut missingersuutaanik suliaqarnermut tapertaasariaqarpoq qajannaallisaarnermut modeli, Namminersorlutik Oqartussat isrittaasa aningaasartuutaasalu akornanni ataqatigiissitamik siumut missingersuusiornissamut (aamma pisortat ingerlatsiviini allani) – iluarsaaqqinnissamik pilersaarutinik peqateqartinneqartumik, ungasinnerusoq isigalugu isertitaqarnerulersitsinermik aningaasartuutinillu killilersimaarinninnermik siunertaqartumik.

Modelip iluani periutsit pingaarnerusut tassaapput innuttaasut qanoq ineriartornissaannik missingersuutit kiisalu isertitat aningaasartuutillu assigiinngitsut siumut missingersorneqarneranni uuttuutit arlaqartut.

Politikkikkut aningaasarsiornikkullu (PAN)nalunaarusiami tamanna ukiumoortumik malitseqartinneqartarpoq.

Piffissami ukiuni 1-5-imoortumi immikkoortuni arlaqartuni politikkip iluani ungasinnerusoq isigalugu siunnerfinnik allassimasoqarpoq. Tamakku assersuutigalugu tassaapput:

- Ilinniartitaanermut politikki
- Peqqinnissamut politikki
- Il.il.

Immikkoortuni taamatut politikkeqarnissamik suliaqarfiusimasuni naliliinerput naapertorlugu – apersuinerit ingerlassimasagut tunuliaqutaralugit – politikkkikkut anguniakkanik piviusunngortitsiniarnermik malinnaatitsilluni suliaqartarneq ilaatigut pisarpoq tamannali sukumiinerusumik aaqqissuussilluni aalajangersaaffigineqassanani.

Aqutsinermut tunngavissat suliffeqarfinni ataasiakkaani atuuttut saniatigut Aningaasanut Inatsit tassungalu atasumik suliassaqarfinnut oqaaseqaatit aningaasanullu inatsisimmi allassimasut atortussanik inatsisiliornermik ilallugit immikkoortunut pineqartunut atuutsinneqartarput.

Naalakkersuisoqarfinni pisortat misigaat sulianik isumaginninnermi ataavartumik aaqqissuussinissami taakku tunngavissallugit naammattut.

Aningaasanut inatsimmi allassimasut atuaraanni tassungalu tunngasumik inatsisiliornermi tunngavissat suliassat ataavartumik isumagineqarnissaannut sinaakkutissat siamasissuupput – imarisaannilu ukiuni aningaasaliiffiusuni ataasiakkaani qanoq angusaqartoqarnissaa pillugu annikitsuinnarmik paasistissinernik ilaqlartutik.

Pingaartumik kingullermut tunngatillugu unamminartunik arlaqartunik peqarpoq, ukiumi angusassat siunertatut pilersaarutaaqqaarsimasumut kissaatigineqartutullu uppersararseqarsimasumut naleqqiukaanni.

Oqaloqatigiinnissamut tunngavissaq

Suliassanik ilinniartinnut tunngatillugu ineriartortitsinissamut isumaqatigiissutinik suliaqartoqarpoq tassani suliniutissat pingaarnertit ukiunilu tulliuttuni angusassat erseqqissarneqarlutik.

Naliliinerput naapertorlugu aqutsinermut tunngavissat nakussassarneqassagaluarput ukiuni tulliuuttuni suut anguneqarnissaat sammeneqarnerulersuuppat, ukua akornanni ineriartortitsinissamut isumaqatigiissutit atorneqarnerulersuuppata:

- Naalackersuisoq aamma naalackersuisoqarfik
- Naalackersuisoqarfik aamma Aqutsisoqarfik
- Naalackersuisoqarfik/Aqutsisoqarfik aamma suliffeqarfiit ingerlatsisut

Aaqqissuussaanermut kajujummiissutit

Deloittemi misilittakkat naapertorlugit pisortat ingerlatsiviini pisortaasut sulisullu illuatungaartigut nalinginnaasumik kissaatigaat suliassanik sapinngisaq naapertorlugu naammassinninniarnissartik – illuatungaartigulli aamma nammineq iluanaaruteqarnissaq samminerorusullugu (aningaasarsiornikkut, ineriartornikkut, atorfimmi qaffakkiartornikkut assigisaasigullu).

Namminersorlutik Oqartussani suliassanik naammassinninniartarnerup pitsaasumik ineriartortinneqarnissaanik uummarinerusumillu sullissilernissamik sammisaqarsinnaaneq killeqarpoq – immikkut angusaqarluarsimaneq tunuliaqutaralugu qaffasinnerusumik inissinnissamik periarfissaasinnaasut avataartigut.

Sammisaq tassaaneruserinarpoq aningaasaliissutinik malinnaatitsinissamut iliuseqarluni kajujummiissuteqartarneq, aningaasaliissutinik arlaleriarluni malinninngitsoornerit aamma/imaluunniit malittarisassanik unioqutitsinerit atorfeqarnermut kingunerlussinnaammata.

Aqutsinermik sulianik ingerlatsisarneq

Aqutsinermi sulianik ingerlatsisarnermut ilaapput suliniutit aqutsinermi tunngavissat piviusunnigortinnissaannut qulakkeerinninnissamut ataavartumut siunnerfillit – tassaasinnaasut pilersaarusiornermut sakkussat ataqatigiissaarilluni ataatsimiinnerit il. II.

Ungasinnerusoq akunnattumillu ungasissusilik isigalugu

Ungasinnerusoq isigalugu tassaavoq qaammatit 6-12-t – sivikinnerusoq isigalugu tassaalluni qaammatit 3-6-it.

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmi ukioq kaajallallugu pilersaarummik ineriartortitsisoqarsimavoq, tassani allaaserineqarlutik ukiup ingerlanerani pilersuinerit pingaarutillit qaqugukkut pilsarnersut. Ukioq kaajallallugu pilersaarut Aningaasanut Inatsisip sulisarneranut, politikikkut aningaasarsiornikkullu nalunaarusiamik suliaqarnermut, missingersuutinik malinnaatitsilluni suliaqarnermut kiisalu ukiumut naatsorsuutinik suliaqarnermut tunngatinneqarnerusumik.

Ukioq kaajallallugu pilersaarut suliffeqarfiit avataanniittut aqunneqarneranni aqutsisuuneruvoq.

Apersuinerit ingerlassimasagut tunngavigalugit isumaqanngilagut sakkut taamaattut naalakkersuisoqarfinni aqutsisoqarfinnilu atorneqartariaqartut.

Taamaalilluni ajornakusoorpoq suliffeqarfinni pineqartuni suliassanik tamakkiisumik malinnaasinnaanissaq – matumalu malitsigisaanik aamma ajornakusoorluni nukissanik pisariaqartitsinerup uppernarsarneqarnissaa (sulisut pisinnaassusiat aamma piginnaanngorsarsimaneri).

Naliliinerput naapertorlugu ukioq kaajallugu pilersaarut, tunisassiornermut pilersaarutit sakkulluunniit ikiorsiissutit allat atorlugit ungasinnerusoq isigalugu aamma akunnattumik ungasissusilik isigalugu naalakkersuisoqarfinni aqutsisoqarfinnilu aqutsinerit nukittorsarneqarsinnaassasut.

Qaninnerusoq isigalugu

Qaninnerusoq isigalugu tassaavoq ullut 1-90-it.

Naalakkersuisoqarfinni pisortat sapaatip akunnikkuutaartumik ataatsimiittarput. Naalakkersuisoqarfinni ataasiakkaani ataqatigiissaariffiusumik ataatsimiittoqartarpoq ataavartumik, naalakkersuisoqarfinni pisortap immikkoortunilu pisortat akornanni, taamalu allaffimmi pisortat sulisullu peqataatinneqartarput paasissutissiissutaasumik ataatsimiinnerni assigisaanilu akuttusuumik pisartuni.

Suliffeqarfinni ingerlatsiffiusuni qaninnerusoq isigalugu pilersaarusiornermut atorneqartarput sakkut assigiinngitsut. (Skemaliorneq aamma ilinniarfinni pikkorissarnernik pilersaarusiorneq, naparsimavinni nakkutilliisuunissamut pilersaarusiornarit aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni.)

Aalajangersaaneq

Aalajangersaaneq (isumaqatigiissuteqarneq) tassaavoq ”ilumoortup saqqummiunnera”.

Tassaavoq Namminersorlutik Oqartussani pisortaasup sulisuusulluunniit – Aningaasanut Inatsimmik, atortussanut inatsiliornermik imaluunniit politikikkut aalajangersakkat allat atorlugit – aalajangiinera tassaasoq assigiinngitsutigut aalangersaalluni Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnerannik aalajangersaasarnermi annertuumik atugaasoq.

Namminersorlutik Oqartussat malittarisassanik aalajangersaasarnerat (isertitanik pissarsiniartarnermi, sulisunik atorfinitsitsisarnermi soraarsitsisarnermilu, nioqutissanik kiffartuussinernillu assigisaanillu pilersuinissamik isumaqatigiissuteqarnermi) Naatsorsuutitut ilitsersuummi kiisalu suliffeqarfiit ataasiakkaat Naatsorsuutitut aalajangersagaanni takuneqarsinnaavoq.

Malittarisassat allassimasut saniatigut Namminersorlutik Oqartussat aalajangersakkamik peqanngilaq aalajangersagassanik aalajangersaasartut sunik tunngavissaqarlutik aalajangersaasarnissaat. Imaassinnaavoq pisariaqartoq pingaarnerusutigut malittarisassaqartariaqarnermut soorlu aalajangersaasarnermi ileqqorissaarnissamut akisussaassuseqarnissamullu tunngasuni assigisaanilu malinneqartussanik.

Nuussisinnaatitaanerit

Immikkoortuni arlaqartuni atuinerussutinik atuinikinnerussutsinillu nuussisoqarsinnaavoq. Aningaasanik inatsit pisinnaatitsivoq taamatut nuussisinnaatitaanissamut.

Nuussisinnaatitaaneq ukiup naanerani siunertamut tulluartaunngitsunik suliaqartoqarsinnaanera eqqarsaatigalugu pitsaasumik sunnuteqarpoq. Taamatulli sunnuteqartarnera ilaatigut killiliivoq mas-sakkorpiaq soorlu ukiut akornanni nuussisarnernut misigineqartarluni.

Naatsorsuusiornermut tunngavissat immikkut ittuuvoq atuinerussutinik atuinikinnerussutinillu naatsorsuuserinermut ilanngussisarneq, taamaalilluni aningaasaliissutinik malinnittussaaneq naatsorsuuserineq malillugu 100 procentimik malinnissimanermik takutitsigajuttarmat.

Aqutsinerup isumannaatsuunissaanik ersernerlutsitsilersinnaavoq taamatut periuseqarneq, taamaatumillu aningaasaliissutinik malinnittussaaneq naliliinerput naapertorlugu naatsorsorneqarlunilu takutinneqartussaasariaqarpoq nuussisinnaatitaaneq atorlugu atornagulu.

Nalunaarsuinerit uuttortaasarneq aqutsinerlu – nalunaarsuinerit aqutsinermut atugassat

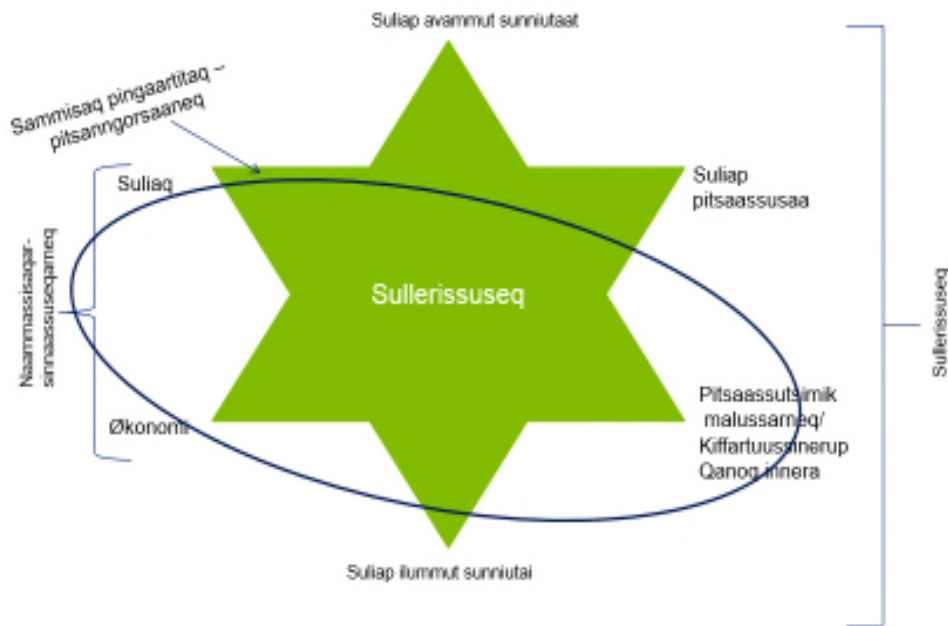
Namminersorlutik Oqartussat nalunaarsuinerit tunngavissaannut aalajangiisuusussaapput makku-ninnga pisinnaasaqarnissat:

- Politikkikkut aqutsinikkullu tatiginassusilimmik paasinartumillu aalajangersaasinnaassuseqarneq
- Atuineq, naammassisaqarsinnaassuseq, sulisinnaassuseqarneq allatigullu ataqatigiissarisinnaanew pillugit apeqqutinik akinnissinnaaneq
- Uppernarsaasinnaaneq nukissat pitsaasumik atorluarneqarnerannik

Nalunaarsukkanik aqutsineq teknikkikkut naalakkisaarnertut nipeqaraluartoq tamanna pingaaruteqartuuvoq suliffeqarfissuarmi pingarutilinnik aalajangersaasinnaanermut.

Aqutsinermut sinaakkutissat nalunaarsuinissamullu piunasaqaatit ataqatigiippat. Uuttuutaasinnaasut amerleriartortinneqartillugit aqutsinermit ataavartumi nalunaarsuinerit immikkuualuttut pissarsisari-neqarsinnaasut amerliartortarput.

Aqutsinermut uuttuutissatut periuseq una malikkusupparput – tassunga atasumik nalunaarsuinissamik piunasaqaat:

Nalunaarsuinerit aqutsinerup piumasaraa erseqqissarluakkanik uuttuutit tunngavissaqarnissaq – tassunga ilanngullugit piffissalersuisarneq – nalunaarsuineq, pitsaassutsimik qulakkeerinnineq, isumasiuineq kiisalu aqutsinerup attuumasumik paasissutissiineq.

Deloitte nalunaarsuinerit makku akornanni atuisuuvog:

- Aningaasaqarnermik nalunaarsukkat
- Sulisinnaassutsimik nalunaarsuinerit (sulisunik nalunaarsuinerit, pilersuisunik avataaneersunik nalunaarsuinerit, digitaliseriinermit nalunaarsuinerit, sanaartukkanit nalunaarsuinerit assigisaalu.)
- Suliassanik ingerlatanik nalunaarsuinerit (suliaterlassusii, suliaterannertussusii assigisaalu.)
- Angusat sunniutillu pillugit nalunaarsuinerit (naliliinermik nalunaarsuinerit, akissuteqarnissamut killiliussat, maalaarutit, naammagisimaarinninnermut uuttuutit il.il.)

Nalunaarsuinerit aalajangiisuusarpoq nalunaarsuinessamut sinaakkutissat assigiaakkamik aqqissuussaani, sulianut naleqquttumik, tamanna naammassinnissinnaassutsimik sulisinnaassutsimillu takutisinerit atorneqassappat – taamalu aningaasaliissutinik atugassiissutaasimasunik atorluanaanerussappat.

Aningaasaqarnermik nalunaarsuinerit

Aningaasaqarnermik nalunaarsuinerit isertitat, aningaasartuuti, uninngasuutit pisussaaffiillu allasimasussaappat.

Aningaasanit nalunaarsukkat aningaasanut systemi XAL ikiortigalugu aqunneqarput kiisalu systemit allat arlaqartut tassunga nalunaarsukkanik pilersuisuupput (akileraarnermut systemit, akissarsialerifik, akiligassanik suliaqarnermut systemi, akiliisitsinissamut systemit assigisaalu.)

Aningaasanik nalunaarsuinermit aqutsineq pingaarnerusutigut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermulu Aqutsisoqarfimmiippoq.

Politikkikkut ataqatigiissarinermit suleqatigiinnit aalajangiunneqarpoq ataatsimoorussamik pisortat aningaasaataannut systemeqalissasoq, ERP-mik, atuutilersinneqartussamillu. (ERP-systemi – tamakkiisumik atorluarneqartussaq – aamma nalunaarsuinermit immikkoortumi taagorneqartunik allanik arlalinnik tunniussisinnaasoq)..

Kotomut pilersaarut massakut atorneqartoq ilusilersugaanngilaq aningaasanik qanoq atorluaatiginermit misissuisinnaasutut.ERP-systemimik nutaamik pilersitsinermit ilutigitillugu ataatsimoorussamik pisortat kotomut pilersaarusiortarfissaannik pilersitsisoqarniarpoq, Namminersorlutik Oqartussani sulianik naammassinnittarnerup qanoq akeqarneranik sammisaqarnerulernissamut ikorfartuutaasinnaasumik.

Tamanna Namminersorlutik Oqartussat Aningaasanut Inatsisilioriaasiannik aaqqissuussisimanermik allangunissanik kinguneqarsinnaavoq, politikikkut tunngasut aningaasartaannik nalunaarsuinermit uuttuutaasunik ikorfartuinerulersussamik, aaqqissuusaanermut tunnganerusuniinngitsoq (naalakkersuisoqarfiit aaqqissuusaanerat).

Sulisinnaassutsimik nalunaarsuineq

Sulisinnaassutsimik nalunaarsuinermit suliamik naammassinninnissamut sulisinnaassutsimik najoqqutassiuineruvoq. Sulisinnaassutsip aningaasartuutit pilersittarpai, taamaattumik tunngaviatigut sulianik naammassinnissinnaaneq sulisinnaassutsimut tunngavoq, sulisinnaassuseqarnerup iluani suliasat sapinngisamik amerlasuut naammassineqarsinnaanerit.

Sulisut sulisinnaassuseqarnerannik nalunaarsuinerit tassaapput qanoq amerlatigisunik sulisoqarnermik nalunaarsukkat, atorfiit ukiumut qanoq amerlatigisut pigineqarnerisut, isumaqatigiissutinik agguataanerisimaneq – akissarsiat qanoq annertutiginerinut sanilliussineq – sulinnigiffeqarluni peqannginnerit, napparsimalluni peqannginnerit peqannginnerillu allat, paasissutissat katersaasariaqartut.

Akissarsialeriffik maanna atorneqartoq teknologi pisoqaasoq atorlugu ingerlavoq – nammineq sakkus-sanik ikiorsiissutissanik pilersugaasoq soorlu Webtasimik (piffissamik nalunaarsuineq – Namminersorlutik Oqartussani sulisut 20-25 procentiinit atorneqartoq) aamma Isikkiviga (nalunaarsuinerit anisussat nakkutillinerlu) taakkua akissarsialeriffimmi sulinermit tunngavissatut atussallugit sulisinnaassutsip siunertamut tulluurtumik aqunneqarnissaanut tunngavigissallugit naammangillat.

Tamanna aamma piviusorsiorturnik isumaqarpoq pingaarnerusutigut napparsimalluni peqannginnernik, sulinnigffeqartunik, ilinniarluni peqannginnernik, suliassanik piffissalersuinernik, ataatsimiinnerit piffissamik atuinerannik il.il. nalunaarsukkanik takussutissaqannginnermut – taamalu aamma suliffeqarfiit ulluinnarni ingerlatsinermi suliassanik naammassinnittarnerat nalunaarsugaanngilaq – aamma Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfittut ataatsimut isigalugu.

Tamanna immikkoortortani pisortat imaluunniit allaffimmi pisortat ataasiakkaat sulisinnaassutsimik aqutsinermi ilisimasaat aallaavigalugit aqutsinermik isumalluuteqarfiuvoq.

Naliliivugilli Webtasimi Isikkivinnilu periarfissat ullumikkut tamakkiisumik atorluarneqanngitsut. Systsemilli periarfissarititaat atorluassagaanni tamanna Webtasimik tamakkiisumik atuinissamik atuijuarnissamillu piumasaqaateqarpoq, soorlu piffissamik nalunaarsuinermut systemimik, Isikkiviga atorlugu paasissutissat attuumassuteqartut nalunaarsuinermi tunngaviussappata.

Avataanit pilersuisut nalunaarsorneqarnerat tassaavoq nioqqutissanik sullissinernillu avataanit pilersuisunit pisiniartarnejq.

Avataanit pilersuisut Namminersorlutik Oqartussanut nioqqutissarpassuarnik kiffartuussinerpassuarnillu pilersuisuupput – pingaartumillu sullissinerit sulisunik taarserneqarsinnaanatik. Taamaattumik attuumassuteqarpoq avataanit pilersuisut qanoq amerlatiginersut ilisimassallugit (Pisisinnaaneq), pilersuisut amerlassusaat (pilersuisut siammarsimassusaat), pisiniariaatsit (pisiassanik aqutsineq) akinik aalajangersaasarnejq (isumaqatigiissutinik tunngavissaqarnejq, unammilleqatigiissitsineq) il.il.

Pilersuisut avataaneersut nalunaarsorneqarnerannik aqutsineq IRIS-imit isumagineqarnerusarpoq, tassanga Namminersorlutik Oqartussat pilersuisunit akiligassiissutit avataaneersut isumagineqartarmata.

Minnerunngitsumik EU-p naliliinermik nalunaarusiaata 2014-imeersup kinguneranik pilersuisoqarnejq pisiniartarnermillu nalunaarsuineq sammineqarnerulersimavoq.

Pisiassanik siumut pilersaarusiornermut immikkoortortaqaarfiup pilersinneqaqqammersup suli suliaraa immikkoortumi nalunaarsuinernek aqutsinerup nukittorsarnissaa, ajornakusoorporli uppernassassallugu suliassanik naammassinninniartarnermi pilersuisunik avataaneersunik atorluaaneq naammaginartumik ingerlanersojq.

Digitaliserinermi sulisinnaassuseqarnejq atorneqaraluttuinnarpoq suliarnit ingerlatanik tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit digitaliserinnermut. IT-mik sulisunut taartaagaluttuinnarpoq – taamalu naammassisaqarsinnaassuseqarluni sulisut sulisinnaassuseqarnerisut naleqarluni.

Suliassat taamatut amerlassuseqartut pitsaassutsimikkut nalingat piginnaarlugu isumagineqarsinnaappata, digitaliseriinerit arlaqarnerusut sulisutigut nukissanik pisariaqartinneqartunik ikilisaasinnaavoq.

Taamaattumik attuumassuteqarpoq IT-mik atuinerup attaveqatigiinnermilu sakkut atorneqartut anertussusilernissaat – softwaretaani (sulianik ”aaqqisartooq”) aamma hardwaretaani (serverit, sulliviit il.il.) kiisalu immiussanik nalunaarsukkanillu tusarnaanneqarsinnaasuni – taamalu ingerlatsinerup aningaasartuutitut atasuni.

Digitaliserinerup Aqutsisoqarfiup nalunaarsuinerit digitaliserikkat pingaarnerusutigut isumagisarai.

Ullumikkut uppersaruminaappoq digitaliseriinerup annertusiartuinnarnera aningaasartuutit ikili-saaffiusoq – imaluunniit pitsaassutsimik kiffartuussinermillu pitsanngorsaanersoq.

Sanaartornermi sulisinnaassuttip takussutissartai Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsinerup aqutsinermullu allaffeqarfiinut tunngasut kiisalu taakkuninnga aserfallatsaaliuinerup tunngasut nalinnasut pigineqarput, kisiannili nalunaarsukkat annertussusii killilimmik pigineqartut kvadratmeterit qanoq angitiginerannik kvadratmeterimullu aningaasartuutit nalunaarsuinerusut (tassunga ilanngullugu nukissamik atuineq) pingaarnerusutigut taakkuinnaapput. Nalunaarsuinerit illuutit qanoq atorluarneqarnerannut tamakkiisumik ingerlatsinerannut tunngasunik naliliinerup atorneqarsinnaasut.

Eqqarsaatigineqarsinnaavoq illuutit nalunaarsukkanik qitiusumit katersuiffimmik pilersitsisoqarnissaa suliaqqarfiit akimorlugit salliutitsiffiusumik kiisalu suliffeqarfiit illuutit qanoq atorluatiginerannik nalunaarsuinerup ikorfartuisussamik.

Sulianik ingerlatanik nalunaarsuineq

Sulianik ingerlatanik nalunaarsuinerup Namminersorlutik Oqartussani suliat oqaluttuarai (amerlansusaat, oqimaassusiat assigisaalu).

Sulianik ingerlatanik nalunaarsuineq suliffeqarfiit ataasiakkaat isumagisaraat – tassunga ilanngullugit tamatumaa aqunneqarnerani systeminik ikorfartuutaasussanik toqqaasarnit.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaanni assigiinngitsuni sulianik ingerlatanik nalunaarsuinerup pitsaassusii annertussusiilu nikerartorujussuupput ataaatsumullu isigalugit ingerlatsinermik suliani angisuuni sulianik ingerlatanik nalunaarsuinerit amerlanerulersimapput (suliamik ilinniarfinni, napparsimavinni kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutini) immikkoortunilu allani.

Nalunaarsuinerup attuumassutilinnik amigaateqarnerup ajornakusoorutunngortippaa Namminersorlutik Oqartussani sulianik naammassinnaassuseqarneq, tassunga ilanngullugit suliat ingerlasut tunngavigalugit missingersuusioreq, missingersuutit misissueqqissaarnermik ingerlatsineq kiisalu sipaarutaasinnasunik nassaarniarneq amma ungasinnerusoq isigalugu innuttaasut pisariaqartitaat tunngavigalugit ineriartornerup qanoq ikkumaarneranik suliaqarnerit tassungalu atasumik aningaasartuutissanik missingiussineq.

Peqqinnissaqarfiup iluani naatsorsuutigineqarpoq EPJ systemimik nutaamik atuutilersitsinissaq, suliat ingerlatat nalunaarsorneqarneranni aqutsinermut pitsanngorsaataasussamik. Taamatullu aamma journalinik allagaateqarnermut systemi nutaaq F2 atuutilersitaq periarfissiipooq kisitsisitigut paasissutissanik sullissinermut tunngasunik suliaqarnissamik assigisaanillu.

Eqqarsaatigisariaqarpoq sulianik ingerlatanik nalunaarsuinerup Namminersorlutik Oqartussat qitiusumi allaffeqarfianni suliffeqarfiit akimorlugit atuutilersinneqarnissaa, sulianik ingerlatanik nalunaarsuinerмик aqutsineq ikorfartuisussamik, tassunga ilanngullugit eqqarsaatigineqassallutik nalunaarsuinermut tunngavssat, Namminersorlutik Oqartussani suliat akimorlugit sulinerup sunniutaa annertunerusumik qulakkeerneqarniassammat.

Angusanik sunniutinillu nalunaarsuineq

Angusanik sunniutinillu nalunaarsuineq tassaavoq suliassaqarfiup ataatsip iluani angusanik nalunaarsuineq. Angusanik sunniutinillu nalunaarsuineq naliliinermut atorneqartarpoq aaqqiissutaasoq toqqarneqarsimasooq eqqortuunersoq – imaluunniit aaqqiissutissanik allanik ineriartortitsisoqarnersoq suliap inuiaqatigiinnut iluaqutissartaa pigiinnarlugu sulinerмик annikillilerineq.

Angusanik taakkulu sunniutaannik uuttortaalluni suliaqarneq nalinginnaasumik nalunaarsuineranut allanut taakkartorneqartunut naleqqiullugu ajornakusoornervoq.

Tamatunnga pissutaavoq suliniutit taakkulu sunniutaasa akunnermini toqqaannartumik ataqatigiinnerannik takutitsiniarnermi tunngavissat unamminartoqarneri.

Angusanik sunniutaanillu uuttuilluni sulinerмик ajornakusoortitseqataasartut ilagaat nassuiaatissanik naammattunik amigaateqarsinnaasarneq, suliامي aalajangersimasumi sunik anguniarnissaq eqqarsaatigalugu taakkulu qanoq uuttortarneqassanersut sumillu aallaaveqarlutik suliaassanersut.

Aaammali nalunaasuinerit ilaqartarput annertuumik sammisaqarfiusunik amerlasuunit soqutigineqartarmat aaqqiissutissanik naleqquttunik toqqaasoqarnissaa, taakku inuiaqatigiinnut unamminartuugaangata.

Misissuinerpassuit ataavartumik ingerlanneqartarput nalunaarusiarpassuillu suliarineqartarlutik, taakkuli qanoq atuutsinneqassanersut amigaataasarluni.

Eqqarsaatigineqarsinnaavoq suliffeqarfimmik isumaginnittussamik pilersitsisoqarnissaa - namminersorluni ingerlasumik, siunertaralugu sulinerup nukittorsarneqarnissaa.

Nalunaarsuinerмик aqutsineq inaarutaasumik

Siuliani taakkartorneqartumut eqikkaalluni naliliissagaanni Namminersorlutik Oqartussat nalunaarsuinermut tunngavissai arlalitsigut amigaateqarput.

Tamatuma kinguneranik tunngaviusumik ajornakusoortuuvoq suliat sipaggarissusermik, naammas-sisaqarsinnaassutsimik pitsaasumillu ingerlanneqarnerisa uppersarnarnissaat, taamalu aamma suliffeqarfinni ataasiakkaani nalunaarsuinissamat tunngavissat akuttunngitsumik killilertarmassuk missingersuutiniq misissueqqissaarluni sulinissaq, suliamik ingerlatsinerup kukkuneruiffigalugu misissoqqissaarneqarnissaa assigisaalu

7.1.5. Aqutsinermi angusat naliliinerlu

Ukiumi naatsorsuutini naalackersuisoqarfinni ataasiakkaani sulianut naammassisanut angusanullu nalunaarusiat naatsut ilanngunneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussani missingersuutiniq malinnaatitsilluni sulinerit marluk ingerlanneqartarput, naalackersuisoqarfinni aningaasaqarnikkut ineriartortitsineq malinnaatitsilluni suliaqarfiusarmat – tassunga ilanngullugit aningaasaliissutiniq sippuilluni atuisinnaaneq oqaaseqarfigineqartarluni.

Naalackersuisoqarfinnik ataatsimeeqateqarnerit takutippaat aallaaviatigut aamma suliarineqartartut aningaasaqarnerup qaammatikkuutaartumik malinnaatitsilluni suliaqarsiusarnera.

Naalackersuisoqarfinnik ataatsimeeqateqarnerup aamma takutippaa nalunaarusiat arlaqartut ataavartumik suliarineqartartut siunertaralugu naliliinissaq pissutsillu assigiinngitsut nukittorsaaffiginiarlugit inassuteqaasiortoqartarluni.

Ukioq manna Namminersorlutik Oqartussani misissuinerit taamattut ataasiakkaat taakkunungalu naliliinerit misissuiffigaagut – sulinerli nalunaarsuinikkut unamminartut arlalitsigut ajornakusoornerulersittarpat, soorlu siuliani immikkoortumi uuttuutitut nalunaarsuinernillu aqutsinermut tunngasumi taakkartorneqarsimasutut.

Pisortat paasissutissiinerat

Pisortat paasissutissinerannik tunngasunik imalinnik systeminik arlalinnik nassaassaqarpoq.

Systemilli akimornerullugit nalunaarusianik nalinginnaasunik suliffeqarfinnut ataasiakkaanut ikiuutaasinnaasunik sanilliussinermilu atorneqarsinnaasunik, aqutsinermut attuumassuteqartunik paasissutissanik peqanngilaq.

Naalackersuisoqarfiit ataasiakkaat – naalackersuisoqarfiillu ataanni immikkoortortani ataasiakkaani – aqutsinermut attuumassuteqartunik nalunaarusianik annertunerusumik nammineq suliaqarnissaq isumalluutaasarpoq – taamalu aamma aningaasanut systemini, akiligassanik aqutsinissamat systemini, akissarsialeriffimmi assigisaanilu nammineq pisariaqartitanik katersisoqartarluni

Naliliinerput naapertorlugu pisortat aqutsinermut attuumassuteqartunik paasissutissanik ineriartortitsillutillu suliaqarnissaat pitsaannerusumik aaqqissuunneqarsinnaavoq.

Naliliinerit uppersaatillu

Naammassisaqarsinnaassusermut tunngatillugu malinnaatitsilluni sulineq kiisalu angusanik aaqqiissutissanillu pitsanngorsaaneq anguniarlugu malinnaatitsilluni suliaqartarneq Namminersorlutik Oqartusani killilerujussuarmik atorveqartarpoq.

Naatsorsuutitut nassuiaatit ukiumullu nalunaarusiat

Immikkoortortani ataasiakkani immikkut nalunaarusiortoqartarpoq ukiup ingerlanga killiffiusorlu pillugit ukiup aningasaliiffiusup naanerani. Tamanna assersuutigalugu pisarpoq Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaateqarfimmi, nassuiaalli ukiup ingerlanerani kingusisserujussuakut aatsaat suliarineqartarluni.

Tamatuma saniatigut ukiumut naatsorsuutini nalunaarusiat immikkoortuini nalunaarusiortoqartarpoq. Arlalitsigulli takuneqarsinnaasarpoq nalunaarusiani siusinnerusukut pilersaarusiorlugit suliniutinik malinnaatitsilluni suliaqarniviit annikitsuinnarmik sammineqartartut taamalu sammineqarnerusarlutik suliniutit soppiaat siunissami sammineqartussaeneri.

Tamanna takussutissartaqarpoq aqutsinermut tunngavissani siamasissumik periuseqarluni allassimasuni, ajornakusoorsinnaasarmammi anguniakkatut tunaartarisat anguneqarsimanerisa uppersarneqarnissaat.

Anguniakkat allassimasussariaqarput qanoq iliorluni anguneqarnissai paasinarsarlugit.

7.1.6 Sulianik aqutsineq***Namminersorlutik Oqartussat sulianik aqutsinermut modeliat***

Namminersorlutik Oqartussat ineriartortillugulu atuutilersippaat sulianik aqutsinermut modeli. Sulianik aqutsinermut modeli sulianik aqutsinermut tunngavissani Prince 2-mik taasaq najoqqutaralugu suliaavoq.

Naliliivugulli modeli killilimmik atorveqarsinnaasoq – taamaallaallu digitaliseriinemik suliani an-gisuuni pilersitsinermi atortussanngortitsinermilu atorveqartarluni.

Suliat sanaartornermut tunngasut

Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaateqarfik 2014-imi annertuumik misissuiffigaarput naliliiffigalugulu. Tassunga atatillugu sulianut aningaasaliissutinullu modeli misissuiffigereer-lugu arlalinnik inassuteqaasiorpugut.

Sanaartuganik sulianut modelimik pilersitsisoqarsimavoq, immikkoortumik soqutigisalinnit ilisima-neqartumik, tassani modelip allannguutaa suliarineqarmat siunissami aningaasaliissutissat ilu-

arsartuullugit suliarineqartalersussaammata aatsaallu tamanna pereeraangat sanaartorneq aallartittalersussaalluni. Modelip taassuma atulerneratigut naatsorsuutigineqarpoq Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaateqarfimmi atugassat amerlisoorsimasut apparsarneqarsinnaanngornissaat.

Nalunaarusiami pineqartumi aamma erseqqissaatigineqarpoq Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaateqarfimmi suliassat assigiinngitsut suunerinik nalunaarsuinermi aqutsinermi peri-aatsit marluusut.

Suliassat akornanni makkua immikkoortinneqarsinnaapput:

- Sanaartortitsisutut akisussaaffik Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaateqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiippoq
- Sanaartortitsisutut akisussaaffik naalakkersuisoqarfimmi allaniippoq
- Sanaartortitsisutut akisussaaffik suliffeqarfimmi nammineertitaasuniippoq – sanaartornermut aningaasaliissutitut, tapiissutitut imaluunniit taarsigassarsiatut
- Sanaartortitsisutut akisussaaffiit kommuneniippoq

Taakkua saniatigut Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaateqarfimmi aningaasanik agguaassassanik peqarpoq taakkuli agguaanneqareeraangata sanaartortitsineq allanik isumagineqalersarluni (iluarsartuusseqqinnissamut aningaasaliissutinit agguaassat, nunaqarfimmi aningaasaliissutinit agguaassat assigisaalu).

Aammattaq Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaateqarfimmi IT-mik suliassanut pilersitsinissamut aningaasanik peqarpoq suliassamik ineriartortitsinissamut akisussaaffik systemimik piginnittumiilluni (assersuutigalugu Digitaliseriinermit Aqutsisoqarfimmi., Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmi imaluunniit Peqqinnissamut Pinaveersaartitsinerimullu Aqutsisoqarfimmi).

Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaateqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup toqqaannartumik sunniteqarfigisaanik Aningaasaateqarfiup aningaasaataasa missingersuusiornertalinnik suliaqartitsisarnera suliameerit suliameerit assigiinngisitaartorujussuovoq – taamatulli aamma Naalakkersuisoqarfimmi suliassani arlaqartuni pinngitsoorneqarsinnaanngilaq suliffeqarfiat allat paasissutissiinissaat, suliassamik isumaginittussatut pingaarnerusutigut aqutsineq naammaginartumik ingerlassappat.

Tamanna eqqaasitsissutigalugu oqaatigineqassaaq pingaartuummat Aningaasaateqarfiup suliat ingerlati suliallu qanoq ingerlaneri kiisalu ukiumoortumik sanaartornermik nalunaarusianik suliaqarnissap ataavartumik ingerlanissaanut nukissanik naammattunik peqarnissaq salliutittariaqarmat, tassani suli-neq naammaginartumik ingerlassappat.

Siusinnerusukkut oqaatigineqareersutut naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiornissamut modelimik ineriartortitsinerani ikiuuppugut, ukiumoortumik nalunaarusiortarnerup ataavartumik pitsaannerusumik suliarineqartalernissaanut tunngaviliisussamik, sulili pisariaqarpoq nalunaarusiat tunngavissaanik nalunaarsuinnermut tunuliaqutaqasut pitsaassutsimikkut qulakkeerneqarnissaat aariaannangortinneqarnissaallu.

Siunissami modeli atorneqassaaq Aningaasaateqarfiup aningaasaqarnikkut ingerlatsinerani malinnaatitsilluni ataavartumik suliaqartarnissamut.

IT-mi suliat (ERP, F2, EPJ)

IT-suliat aallaaviatigut suliarineqartarput pisortani suliassanut modeli tamanut attuuttoq atorlugu.

Suliassat allat naligalugit aningaasartuutit avataaneersut kisimik aningaasaliiffigineqartarput. IT-systeminik nutaanik pilersitsinerne atortussangortitsinerne illup iluani nukisat pioreersut atorneqartarput, ineriartortitsinnermut atortussangortitsinnermullu, tassunga ilanngullugit nukissanik annertungaatsiartunik ilinniartitsinerit.

Illup iluani nukissanik atuinissamut missingersuusiornissamut suliamillu malinnaatitsinissamut periarfissat eqqarsaatigineqartariaqarput, piviusorsioortunngortillugit IT-qarnermilu aaqqiissutissanik nutaanik pilersitsinerne atortussangortitsinerne aningaasartuutaavissut saqquminerulersillugit.

Aaqqissuussaannerup iluani ineriartortitsinerne suliniutit

Suliassat aaqqissuussinerne ineriartortitsinerne nullu tunngasut angisuut kisimik suliassatut immikkoortut kisimik nassuiarneqartarput, tassunga ilanngullugit taakkua missingersuutaannek anguniagaannillu suliaqarnerit.

Suliassat minnerusut suliassatut qaqutigut nassuiarneqartarput (aamma takukkit ungasinnerusooq akunnattumillu ungasissusilimmik pilersaarusiortarneq pillugu immikkoortoq) taamaattumillu ajornakusoorpoq nukisaat qanoq annertutigisunut ingerlatsinerne sulianik sulissartaanillu ingerlatsinerne tiguisarnerne erseqqissumik oqaatigissallugu.

Oqaatigiuminaappoq suliassani pineqartuni angorusutatut siunnerfiit anguneqartarnerne.

Suliat ingerlannissaannut aqutsineq (suliassat ingerlasut takussutissartaat kiisalu taakkua ingerlanneqarnerne aningaasartuutitaalu) Namminersorluni Oqartussani atorneqanngilaq.

Suliassat avataaniit aningaasalersukkat

Suliassat avataaniit aningaasalersukkat tassaapput suliassat tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit avataani peqateqarluni ingerlanneqartut, soorlu aningaasaateqarfiit pisortallu ingerlatsivii allat asser-suutigalugu danskit naalagaaffiat, EU assigisaaluunniit suleqatigalugit ingerlanneqartut.

Tassaasinnaapput sulianik ilisimatusarnernik ineriartortitsinermilu suliaassanik naammassisaqarniarluni pilersitsinernut annertuunut aningaasaliissutit.

Suliaassani taama ittuni malinneqartussaavoq ”suliaassanut annerusunut avataaniillu aningaasaler-sugaasunut maleruaqqusaq” imaluunniit ”aningaasaliissutinut aqutanut maleruaqqusaq”, taakkua tamarmik Naatsorsuutitut ilitsersuutit aalajangersagaammata.

Suleqatit avataaneersut piumasaqaatigigajuppaat suliamik naammassinninniarnermi aningaasartuutiv-iusunut uppernarsaatit sukannernerulersitat kiisalu neriorsuutigineqartut suliap ingerlanneqarneranut uppernarsaatit aamma suliat ilaanni suliaassap naammassinera.

Suliaassanut taakkununga atatillugu nammineq nukissanik atuinnermut (piffissamik atuineq) uuttuutit nalunaarsuinerillu ilanngunneqartarput aamma sulinnermi atortunik atuisimanerit (suliaassanik aqutsi-nermi aningaasartuutitut matussutissat).

7.1.7 Sipaggarissuseqarneq

Pilersaarusiukkamik pisiniartarnerup pilersinneqarnera

Namminersorlutik Oqartussat 2014-imi pilersippaat pilersaarusiukkamik pisiniartarnissamik immik-koortortaq siunertaralugu Namminersorlutik Oqartussani nioqqutissanik kiffartuussinernillu pilersuis-unit avataaneersunit pisisarnermi ikiorsiinissaq ataqatigiissaarinissarlu.

Immikkoortortap pilersinneqarnerata kingorna suliarinnittussarsiuussinerit arlaqartut ingerlan-neqarsimapput avataaniillu pilersuisunik isumaqatigiissuteqarnerit arlaqartut piviusunngortinne-qarsimallutik, paasissutissiinerillu malillugit tamatuma kinguneranik Namminersorlutik Oqartussat sipaaruteqarsimapput.

Paasinninnissamut pingaarutillit soorlu isumaqatigiissutit matussutissaannut procentiilinerit (Nammin-ersorlutik Oqartussat pisiniarnernut attuumassuteqartut atugaat isumaqatigiissutinit matus-suserneqartarnerisut) isumaqatigiissuteqarnermilu tatiginassuseqarneq (suliffeqarfiit qitiusumik inger-latsiffiusut isumaqatigiissutinik pineqartunik qanoq annertutigisumik atuisuuppat) suli sanarfineqarpoq.

7.1.8 Naammassisaqarsinnaassuseqarneq

Naammassisaqarsinnaassuseqarneq suliap ingerlanneqartup (annertussuseq oqimaassuserlu) suliarineqarnerata nukinnillu atuiffiunerata akornanni pissutsinut atuuttunut tunngatinneqartarpoq - ingerlatamik pitsaassusiliineq kiffartuussinerlu allanngortinnagit. Suliat tamakkiisumik naammassi-neqartarneri.

Naammassisaqarsinnaassuseqarneq suliarineqarsinnaavoq ilaatigut aaqqissuussaaneq, ingerlatat sak-kullu annertusaaffiginerisigut.

Apersuinerit misissuinerillu allat takutippaat tamanna pillugu sulineq pingaarnerusutigut suliaassarfiit akimorlugit suliani digitaliseriinerit tunngasut kiisalu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfuitaani avataaniittuni assigiinngisitaartumik ingerlanneqartartoq.

Suliffeqarfinni ataasiakkaani sulineq tamatigut aaqqissuussaasumik siunnerfilimmillu ingerlasanngilaq, suliffeqarfimmi kulturimut ilanngunnissaa arajutsinagu (takukkit siuliani nammineq ineriartortitsinerimik suliat pillugit allaaserisat), amerlasuutigulli sulisut ataasiakkaat suliniuteqarnerannit tunngavilerneqarsimasuusalutik. Taamatut periarfissaqarlernermi piumasamik iliorsinnaalernermik pilersitsineq sipaarnerulernermik kinguneqarneq ajorpoq, kingunerigajulluguli aningaasaliissutitut sinaakkutaasut iluanni pitsaassutsimik kiffartuussinermillu qaffariaateqartitsineq.

Taammaattumik aamma immikkoortut assigiinngitsut missingersuutaannik misissuinitisinni paasivarput, ajornakusoorsinnaasoq Namminersorlutik Oqartussat sulianik naammassinnittarneranni naammassisaqarsinnaassusreqarnerup ineriartornera erseqqissumik uppersakkamillu oqaatigissallugu.

7.1.9 Sullerissuseq

Sullerissuseq nassuiarneqarsinnaavoq suliniutip taassumalu inuiaqatigiinnut qanoq iluaqutaatigineranik naliliinerup akornanni atuuttut. Aaqqiissutissat eqqortut sulianut eqqortunut atornerarlutik.

Tamatuma unamminartortaraa immikkoortuni tamani erseqqissumik oqaatigineqarsinnaaneq ajormat suliaannut aaqqiissutissaq pitsaanerpaq qanoq ittuusariaqarnersoq.

Tassani assigiinngisitaartumik – assigiinngisitaartumillu ilungersuuteqarfiusumik – suliniutit naliliiffigineqartarput. Taakku inernerit politikimik ineriartortitsinerimik atornerarlusarput aamma/imaluunniit immikkoortuni ataasiakkaani suliniutissat nutaat tunngavissiorneqarnerannut.

Aammattaq suliniutit taakkulu sunniutaasa naliliiffigineqarnerinut tunngatillugu suliffeqarfuit ataasiakkaat aaqqissuussamik anguniagaqarfiusumillu suliarfik ingerlanneq ajorpaat suliffeqarfup kulturiani attuuttussatut (takukkit nammineerluni sulianik ineriartortitsineq pillugu siuliini allasimasut).

Eqqarsaatigineqarsinnaavoq qitiusumi naliliisarfirmik qilersorsimasuunngitsumik pilersitsinissaq – Assersuutigalugu Iisimatusarfirmut aamma Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmut atasumik – siunertaralugu Namminersorlutik Oqartussani kommunenilu suliniutaasunik, taakku sunniutaannik nukissallu pigineqartut iluanni inuiaqatigiinnut qanoq iluaqutaatigineranik naliliisartussamik.

7.1.10 Immikkortut allat – pigisanik paarsineq

7.1.10.1. Illuutinik nalunaarsuineq

Namminersorlutik Oqartussat illuutaannik nalunaarsuisimaneq misissuiffigaarput.

7.1.10.2. Pequtinik nalunaarsuisarneq

Namminersorlutik Oqartussat nalitoorujussuarnik pigisaqarput ukiumulli naatsorsuutini takuneqarsinnaanngitsuniki, suliamilli ingerlatsineq eqqarsaatigalugu nalunaarsorneqartartunik.

Naatsorsuutitut ilitsersuut malillugu suliffeqarfiit ataasiakkat pequtinut nalunaarsuutitik peqartussaapput. Ajornanngilaq pequtinut nalunaarsuutit assinggorlugit uppersaasarsorneqarsinnaaneri.

Tamanna nukinnik annertuunik atuiffiuvoq – minnerunngitsumik ingerlatsiffiusuni (atuarfinni, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni napparsimavinnilu). Ilutigalugu ajornakusoorsinnaavoq taakkua piginnarnissaanik nakkutilliiniarneq, pigisat taamaattut init assigiinngitsut akornani nussorneqartarmata.

Isumaqarpugut tamakkuninnga aqutsineq pitsaanerulersinneqarsinnaasoq nalunaarsuisarnerup pigisanut annerusunut sammisinneqalerneratigut (assersuutigalugu pigisat ataasiakkaat pisiarineqarnerminni 50 imaluunniit 100.000 kr.-t sinnerlugit naleqartut nalunaarsorneqartalerpata) – kiisalu pigisat nammineq atorneqarsinnaasut (assersuutigalugu tv, assiliissut it-mullu atortut).

Inassutigissavarput malittarisassat maannakkut atuuttut naliliiffiqineqarlutillu iluarsartuunneqarsinnaanerat.

7.1.10.3. Eqqumiitsulianit pinnersaatit

Namminersorlutik Oqartussat eqqumiitsulianik arlalinnik pigisaqarput Namminersorlutik Oqartussat nammineq pisiarisimasaannik imaluunniit tunissutisarisimasaannik.

Tamakku suliffeqarfiit ataasiakkaat pequtinut allattorsimaffiinut ilanngunneqarsimapput.

Eqqarsaatigineqarsinnaavoq qitiusumik ataatsimut nalunaarsuivimmik pilersitsisoqarnissaa pigisat aalajangersimasumik akitigut aalajangersaaffiqineqarsimasut nalunaarsorneqartarfissaannik. Tamatum kinguneranik suliat sorliit qanorpiaq naleqarnersut pitsaanerusumik takussutissiuunneqassagaluarput.

Ilisimavarput Inatsisartut Allattoqarfianni nalunaarsuiffimmik Inatsisartunut tunngasumik taamaatumik peqartoqartoq.

7.2 Suliamik ingerlatsinermik kukkunersiulluni misissuinerit anginerusut

Ukiumi pineqartumi suliamik ingerlatsinermik kukkunersiulluni misissuineq annertoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmi ingerlanneqarpoq, 2015-imi Tunumi avaleraasaqortuunik aalisarnermi pisassiissutinut tunngasoq. Tamanna pillugu immikkut nalunaarusiaq 2015-imi novembarimeersoq innersuussutigissavarput.

Taassuma saniatigut Namminersorlutik Oqartussani misissuinerit allat ingerlappagut, ilutsimikkut imarisamikkullu suliamik ingerlatsinermik kukkunersiulluni misissuinerit anginerusutut isikkoqartut.

Suliat ilaatigut tassaapput Peqqinnissaqarfiup iluani missingersuutini annertuunik misissuinerit tassanngalu nalunaarusiaq 2015-imi oktobarimeersoq saqqummerpoq. Tassani malinnaatitsilluni suliaqartoqarpoq naatsorsuutigineqarpoq 2016-imi maajip qaammataani nalunaarusiortoqaarnissaa.

Taamatuttaaq meeqqanut inuusuttunullu kiisalu innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffinni missingersuutini misissuisoqarpoq tassanilu nalunaarusiat 2016-imi juunip qaammataani naammassinneqarnissaat naatsorsuutigineqarlutik.

8. Suliffeqarfinnik kukkunersiunerit oqaaseqaatit

Aallaqaasiussami oqaatigineqartut kukkunersiunitsinnut atatillugu suliffeqarfiit ingerlatsinermut atugassanik aningaasaliiffigineqarsimasut pulaarpagut:

- Inatsisartut Siulittaasoqarfiat
- Ombudsmandi
- Naalackersuisoqarfiit
- Qitiusumik ingerlatsiviit suliassat akimorlugit suliffiusut soorlu ASA(naatsorsuutit), ASA (Akisarsariat) aamma Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik
- Pisortat suliffeqarfiutaat namminersortut namminneq siulersuisullit (suliamik ilinniarfiit)
- Peqqinnissamut Pitsaaliunermullu Aqutsisoqarfik
- Suliffeqarfiit allat pulaarneqartarput tulleriaarinissamut pilersaarut malillugu tamannalu pisarpoq Nammeneq Kukkunersiuisut ataqatigiissaariffigalugit.

Pulaareernerit tamaasa kukkunersiunerit nalunaarusiortarpugut.

2015-imi kukkunersiunitsinni pulaarnigut siuliani oqaatigineqartut saniatigut oqaaseqaateqarnissamik tunngavissinngillat.

9. Paasisutissat allat

9.1 Pisortat uppersaanerat ukiumilu naatsorsuutini kukkunerit iluarsineqarsimangitsut

Immikkoortunik kukkunerisioruminaatsunik suliaqarnermi kukkunerisuiunitsinnut atatillugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmi pisortat ukiumi naatsorsuutini uppersaapput.

9.1.1 Ukiumi naatsorsuutini kukkunerit iluarsineqarsimangitsut

Kukkunerisuiinermi malittarisassat nunat tamat akornanni atuuttut malillugit pisussaavugut ukiumut naatsorsuutini kukkunerit iluarsineqarsimangitsut pillugit paasisutissiissalluta.

Taamatut paasisutissiisoqassaaq qulakkeerniarlugu Inatsisartut Kukkunerisuiinermullu Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu ilisimatinneqarnissaat.

Isumaqaarpugut kukkunerit ukiumut nalunaarusiamik suliaqarnitsinnut atatillugu paasineqartut kiisalu tassunga atatillugu kukkunerisuiinerit, iluarsineqarsimasut.

9.2 Suliat allat

2014-imi ukiumut naatsorsuutit pillugit kukkunerisuiunitsinnit nalunaarusioreernitta kingorna Namminersorlutik Oqartussat makkuninnga sullippagut.

9.2.1 Suliat siunnersuinermit ikiorsiinerimullu tunngasut

- Apeqqutit naatsorsuutitut aningaasanillu aqutsinermut tunngasut pillugit siunnersuinerit tamaalat
- Peqqinnissaqarfiup iluani aningaasartuutitut missingersuutiniq misissueqqissaarneq
- Peqqinnissaqarfiup aningaasartuutaasa ineriartortinneqarneranni pisut assigiinngitsut aningaasaqarnikkut kingunissaannik naatsorsuinermi periusissamik suliaqarneq
- Sanaartornermut Iluarsartuusseqqinnissamullu Aningaasaateqarfiup time-sagimi aqutsinermut systemimut nalunaarusiortarneranni nalunaarusianillu aallersinnaanngornissaannut modelimik ineriartortitsineq

Suliat siunnersuinermit ikiorsiinerimullu tunngasut akuerinnginneranni ataasiakkaani tamani qulakkeeqqaarparput suliassat Namminersorlutik Oqartussanut kukkunerisuiisutut uppersaalluta isumagininnitsinnik arlaannaannilluunniit illersuisuusussaanninnitsinnik qulalersitsisinnaanersut.

9.2.2 Suliat allat

- Naatsorsuutitut uppersaanernik atsiornernillu immikkoortunik assigisaanillu suliaqarnerit, takuuk ilanngussaq 1.

10. Kukkuersiunerup siunertaa, ingerlannera, annertussusia akisussaaffinnillu agguataarineq

Kukkuersiunerup Ataatimiitami ilaasortat inuttalorsorneqarnerani nikittoqarnera pissutigalugu kukkuersiunitta siunertaa, ingerlanneqarnera aamma annertussusia taamatullu akisussaaffinnik agguataarineq pillugu nassuiaatit ilanngussaq 2-mi ilanngunneqarnissaat aalajangersimavarput.

11. Uppernarsaaneq

Inatsisit atuuttut naapertorlugit matumuuna uppernarsaatigissavarput inatsisit naapertorlugit kinaassusersioruunnginnissamik piumasaqaatinik naammassinnikkatta aamma kukkuersiunerup ingerlatsinitsinni paasissutissat qinnutigisavut tamaasa pissarsiarisimagatsigik.

Nuuk, ulloq 7. juni 2016

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft
kukkuersiuisartoq
naalagaaffimmit akuerisq

Bo Colbe
kukkuersiuisartoq
naalagaaffimmit akuerisq

Ilanngussaq 1

Ukiup ingerlanerani kukkunersiuisutut uppernarsaatit aamma oqaaseqaatit tunniunneqarsimasut nalunaarsornerat il.il.

Ukiup ingerlanerani ataani taaneqartut uppernarsaatit aamma uppernarsaanerit allallu Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaannut, utertitsinerinut il.il. tunniussimavagut:

Immikkut uppernarsaanerit

Inuussutissarsiormut, Aatsitassanut Suliffissaqartitsinermullu Naalakkersuisoqarfik

- Suliniummut naatsorsuutit – Sanaartornissamut suliniut Nuiki

Pisortat ingerlatsiviutaat immikkut ittut

Pisortat ingerlatsiviutaat immikkut ittut tassaapput:

Ilisimartusarfik (universiteti)

- Niuernermik Ilinniarfik – Qaqortoq (Siornatigut Niuernermik ilinniarfik aamma Ilinniarnertuunngorniarfik, Qaqortoq)
- Niuernermik Ilinniarfik – Nuuk
- Tech College (Siornatigut Sisimiuni Sanaartornermik Ilinniarfik aamma Nuummi Savimminilernermik Ilinniarfik)
- Imarsiormik Ilinniarfik (den maritime skole)
- Peqqissaanermik Ilinniarfik (sundhedsskolen)
- Inuili (levnedsmiddelskolen)

Ingerlatsiviit taakkua tamarmik immikkut ingerlatsinermut siulersuisoqarput aamma namminerisaminik ukiumut naatsorsuutinik saqqummiussisarput uagutsinnit kukkunersiorneqartartunik. Suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni tamakkiisumik ilaatinneqarput.

Ingerlatsiviit namminersortut 2015-imut ukiumut naatsorsuutaat kukkunersiorpavut tamarmik kukkunersiuisunit oqaaseqaatitaqanngitsumik uppernarsarneqarput. Niunernermik Ilinniarfik, Nuuk pillugu naatsorsuutit kukkunersiorunit oqaaseqarfigineqarpoq paasissutissanik tapertaliussanik peqarnera pissutigalugu.

Ingerlatsiviit namminneq immikkut 2015-imut ukiumut naatsorsuutaat innersuussutigissavagut taamatullu kukkunersiuneq aallaavigalugu kukkunersiuisutut oqaaseqaativut taakkununga attuumasuteqartut.

Suliffeqarfiit namminersortitat

Ingerlatsiviit Namminersorlutik Oqartussanit namminersortinneqartut tassaapput:

- Nukissiorfiit
- Mittarfeqarfiit
- Asiaq

Suliffeqarfiit namminersortitat Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni taamaallaat Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiillu akornanni nuussinerit akiligassallu erseqqissarneqartarput, suliffeqarfiit isertitaat, aningaasartuutaat, uninngasuutaat akiitsuilu suliffeqarfiup naatsorsuutaanni taamaallaat nalunaarsorneqartarlutik.

Suliffeqarfiit namminersortitat ukiumut 2015-imut naatsorsuutaat kukkunersiorpavut, tamarmillu uppernarsarlugit nangaassuteqanngitsumik atsiorneqarsimapput.

Mittarfeqarfiit pillugit uppernarsarlugit atsiorneranni, Mittarfeqarfiup sanaartornermik pigisani ernialernissaannik nalikillilernissaannullu periarfissaqartut ilaassutaasumik paasissutissalersimavagut.

Taamatutaaq suliffeqarfiit namminersortitat ukiumut 2015-imut naatsorsuutaat immikkoortut aamma naatsorsuutit kukkunersiorsimasagut innersuussutigaaavut.

Ilanngussaq 2

Kukkunersiuinerup siunertaa, ingerlanneqarnera, annertussusia kiisalu Naalakkersuisut (pisortat) aamma kukkunersuisut akornanni akisussaaffinnik agguataarineq

Kukkunersiuinerup siunertaa annertussusialu

Kukkunersiuinerup siunertaraa ukiumut naatsorsuutit uppernarssusiannik qulakkeerneqarnissaa, aammattaaq akisussaaffigaarput naatsorsuutit malunnaatilimmik kukkuneqannginnissaat amigaa-teqannginnissaalu, naatsorsuutillu tunniunneqarnerannit aningaasat atugassarititaasut aningaasaliis-sutaasimasunut, Inatsisartut aalajangiiffigisimasat allat, inatsisit allallu najoqqutassiat kiisalu isu-maqatigiissutaasimasut suleriaatsillu naliginnaasut, tassunga aamma ilanngullugit Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermi periusaat aamma nakkutilliinermi atuutsinneqartut ilanngullugit naleqquttuunissaat.

Ukiumut naatsorsuutininik kukkunersiuineq nunani tamalaani kukkunersiuinermi malittarisassat nuna-tsinnilu kukkunersiuinermi inatsisit naapertorlugit, Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseri-veqarnerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugit pilersaarusioneqartooq ingerlanneqarlunilu.

Inatsisit maillugit kukkunersiuineq ingerlanneqartussaavoq kukkunersiuinermi pitsaasumik ileqqoqar-nissamik piumasaqaatit malillugit – pisortat suliffiutaannik kukkunersiuinermi pitsaasumik ileqqoqar-nissamik piumasaqaatit nalinnagit.

Kukkunersiuinermilli Ataatsimiititaliaq isumaqatigiissuteqarfigineqarpoq 2015 aallarnerfigalugu ator-neqalissasoq pisortat suliffiutaannik kukkunersiuinermi pitsaasumik ileqqoqarnissamik piumasaqaatit nalillugit kukkunersuisarnissaq.

Inatsisinik misissueqqissaarluni kukkunersiuinertut ingerlanneqartalissaaq (inatsisinik malittarisassanillu malinninnissamik nakkutiginninneq) siuliinut naleqqiullugu annertunerulerluni, siornatigut kukkunersiuinermik ingerlatsineq pisarsimammat kukkunersiuinermi ileqqussarititaasut pitsaasut malillugit.

Kukkunersiuineq kukkunersiuinermi maleruagassat atuuttut malillugit pilersaarusioneqartussaavoq ingerlanneqarlunilu, nalornissutaasinnaasutut naliliinerit ataqatigiissarneqarsimasut tunngavigalugit, pingaarnerutinneqartussaallutik ukiumut naatsorsuutini inissitsiterisimanernut, Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermi nalunaarusionermilu systemiinut kiisalu sulinermi perusiinut allanut kukkuluttorfiusinnaanerpaatut naliliiffigineqarsimasunut naleqqiunneqarsimanersut. Kukkunersiuine-rup siunertarinngilaa kukkunernik soqutaanngitsunik ukiumullu naatsorsuutit ataatsimut naliliiffigi-neqarnerannik allannguisussaannngitsunik nassaarniarnissaq iluarsiinissarlunniit.

Nalornissutaasinnaasunik naliliiniarnitsinni tunngavissaraagut paasissutissat pissarsiariniarsimasagut, ilaatigut pissutsinut atuuttunut makkununga tunngasut:

- Inatsisit attuumassuteqartut pissutsillu allat avataaneersunut tunngasut
- Ingerlatat naatsorsuusiaaaserlu atorneqartoq
- Anguniakkat, periusissatut aalajangiussat niueqatigiinnermullu tunngasuni nalornissutaasinnaasut
- Sulinermi periutsit Namminersorlutillu Oqartussat iluani nakkutilliinermut systemi
- Allaffissornikkut aaqqissuussineq, pilersuisinnaassuseq piginnaasallu.

Kukkunersuinermi pingaarutilitsigut kukkunernik amigaatinillu pilersitsisinnasunik nassaarutta Namminersorlutik Oqartussat nammineq nakkutilliissutai nalinginnaasut naatsorsuutininik saqqummius-sinissami pingaarutillit misissortussaavagut. Nakkutilliissutit misilerarneqartut tassaapput aaqqis-suussinikkut elektroniskit namminerlu nakkutilliissutit. Taamatuttaarlu Namminersorlutik Oqartussat ukiumut naatsorsuutaannut it-mik atuinermi qanoq sunniuteqarnera misissorsimavarput.

Taamatuttaaq kukkunersuineq naatsorsuinermi misissueqqissaarnermik imaqarpoq, kiisalu aningaasaliissutit atuinerillu akornanni nikingassutit pingaarutillit pillugit nassuiaat nalilersorneqarsimallutik.

Kukkunersuineq taamaallaat ilanngussanik nuussinernillu pisariaqartutut nalilersimasatsinnik misissuinermik imaqarpoq - imaluunniit malittarisassat immikkut ittut maleqqunneqarneri naapertorlugit ingerlanneqarluni.

Ukiumut naatsorsuutini kukkunerit pingaarutillit iliuutsini ilaginnaanernilu piaarinani piaaraluniluunniit pisimasuusinnaapput. Pingaarutilitsigut kukkunernik pinngitsoortitsinissamut periarfissat, tassunga ilanngullugit peqquserliornerit innarluutillu, pingaartumik nalunaarsuisarnermut systeminik sulinermilu periutsinik aaqqissuussinerit aqutugalugit suliffeqarfiup iluani nakkutilliinerup tutsuiginartuunissaanik qulakkeerisussaapput.

Kukkunersuinitta ingerlannerani suliassaqarfitta iluanni qularneq pisarialik atorlugu pissutsinik mallussarniartussaavugut taamalu peqquserluttuliornerit innarluutilluunniit allat maluginiartussaallutigit. Kukkunersuinitinni makkua oqallisigisimavagut:

- peqquserluttuliornera pissutigalugu ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinnik kukkuneqarsinnaanerannut pisortat naliliinerat
- aarlerinaataasinnaasut taamaattut pinaveersaartinniarlugit naatsorsuuserinermik nakkutilliinermillu aaqqissuussinerit pisortanit atuutsinneqartut pillugit pisortat naliliinerat
- peqquserluuteqarsimaneq pillugu imaluunniit peqquserluttoqarsimaneramik pasitsaassaqarneq tunngavigalugu pisortat ilisimasaannik nalilillerit

Ukiumut naatsorsuutini kukkunerit peqquserliorsimanermik innarluutinillu pissuteqartut kukkunerisuiinermi maluginngitsoorneqarsinnaapput, kukkunerit taamaattut isertorniarneqartarmata isertuunneqarlutilluunniit. Pissutsinik taamaattoqarneramik ilimatsatsitsisunik naammattuugutta suliffeqarfimmi pisortat qanimut isumaqatigiissuteqarfigalugit ilimatsaassaq eqqortuunersoq tunngavissaqannginnersorluunniit paasinjarlugu sukumiinerusumik misissuinerit ingerlattussaavagut.

Kukkunersuiinerup ingerlanneqarnera

Ukiup ingerlanerani aamma ukiup naanerani kukkunersuiinermik ingerlatsivugut. Kukkunersuiineq aatsaat naammassineqassaaq kukkunersuiinermik atsiorluta uppersaanitsigut.

Ukiumut naatsorsuutini suliaqarnitta annertussusia aalajangerneqartarpoq taakkununga malunnaatilinnik kukkusoqarsinnaaneramik ataatsimut naliliineq aallaavigalugu.

Kukkunersuiineq ingerlanneqarpoq uppersaanitsigut misiliutinik tigusillattaarluni nakkutilliinikkut – imaluunniit allatut uagut uppersaanitsigut naatsorsuutini atortut eqqortuussusaannik, soorlu misiligutinik tigusillattaarnikkut uagut uppersasisinneqartartugut naatsorsuuserinermik maleruaqqusat malinneqarnerannik innersuutit, uppersaanerit akiliinissanullu ileqqoreqqusat malinneqarsimanerat pillugit.

Aningaasaliissutit naatsorsuutaat Inatsisartut aningaasaliissutaannut aamma ilassutitut aningaasaliissutaannut nallersuunneqarnerannik ingerlatsivugut, malunnaatilinnik nikingassuteqartut suliffeqarfinni aqutsiveqarfinnulluunniit attuumassuteqartunut naatsorsuuserinermi uppersaanitsigut misissorlugit nikingassutit tunngavissaqarnerannik nakkutilliilluta.

Ukiumut naatsorsuutini kukkunersuiinitsinni uppersaniartussaavagut pigisat ilumuussusaat Namminersorlutik Oqartussanit pigineqarlutut, ammattooq misissortussaavarput naatsorsuutini inissitsitikat piffissalersugaanersut ukiumullu naatsorsuutini eqqortumik inissitsiterneqarsimanersut.

Aamma uppersaniartussaavarput akiitsutigut pisussaaffiit pisussaaffiillu allat, tassunga ilanngullugit pisussaaffiulersinnaasut assigisaalu Namminersorlutik Oqartussanut tussinnaasut, kiisalu naatsorsuutit inissitsiterneqarsimasut eqqortumillu naatsorsuutini saqqummiunneqarsimanerat.

Misissuivigaarput pisimasut pingaarutillit tamarmik ulloq naatsorsuutininik uppersarsaalluni atsiorfissaq tikillugu ukiumut naatsorsuutininut eqqortumik ilanngunneqarsimanersut.

Ukiumut naatsorsuutininik kukkuneruiniitsinnut atatillugu kukkuneruiniinermi pitsaasumik ileqqussariti-taasut malillugit Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfik pisortanut, pingaartumik immikkoortuni kukkuneruiniinernaatsunut tunngasut pillugit paasissutissat arlaqartut uppersarsartinniartussaavagut. Tamakku tassaasinnaapput paasissutissat pisussaaffiusinnaasut, soorlu taarsigassarsinermit sallunaveeqqusiinerit, qularnaveeqqusiinerit, eqqartuussivikkut suliaassiissutit peqquserluttuliornerillu, avatangiisinut tunngasut pisimasullunniit ullup oqimaaqatigiissitsiffiusup naatsorsuutininillu inissitsiteriffiusup kingorna saqqummersut, immikkut ittumik nalorninartors-iortitsinngikkunik qularnartoqarsinnaasut.

Ukiumut naatsorsuutit ataatsimut isigalugit nalilersimavagut, tassunga aamma ilanngullugu Nammi-nersorlutik Oqartussani kukkuneruiniinermi ileqqoq atuutsinneqartoq naammattumik paasissutissanik tunniussinersoq.

Kukkuneruiniisup nalunaarusiornera

Ukiumut naatsorsuutininik kukkuneruiniinerup naammassinerani suliaq kukkuneruiniisumit upper-narsarneqassaaq. Kukkuneruiniisup uppersarsaana oqaaseqaatitaqanngippat imaluunniit paasissutis-sanik ilanngussartaqanngippat, ima paasineqassaaq:

- Ukiumut naatsorsuutit saqqummiunneqartut kukkuneruiniineqartullu naatsorsuuserinermik ma-leruaqqusat naapertorlugit suliarineqarsimasut
- Ukiumut naatsorsuutit Namminersorlutik Oqartussat pigisaanik akiligassaanik, aningaasanik kaaviaartitsineranik, aningaasaqarnermit inissisimaneranik aamma Namminersorlutik Oqartussat pigisai aallaavigalugit angusat pillugit eqqortumik takutitsinermik tunngaveqartut
- Suleriaatsinik aamma illup iluani nakkutilliinermik pilersitsisoqarsimane ukiumut naatsor-suutininut ilanngunneqarsimasunut tapertaasussatut, taakkua aningaasaliissutigineqartunut naaper-tuunnerat, Inatsisartut aalajangiussaannut allanut, inatsisinut aamma najoqqutassianut allanut ki-isalu isumaqatigiissutaasimasunut taamatullu ingerlatsinermut nalinginnaasumut.

Kukkuneruiniinerup naammassineranut atatillugu kukkuneruiniisut ukiumut naatsorsuutit pillugit nalu-naarutaanni, naatsorsuuserinermi kukkuneruiniinermilu pingaaruteqarnerpaat nassuiaateqarfigissavagut kiisalu kukkuneruiniinermik suliarput tunuliaqutaralugu inerniliissalluta. Ukiumut naatsorsuutininik kuk-kuneruiniinitsinni immikkut erseqqissaatit, nalunaarutit assigisaallunniit uagutsinnut tunniun-neqarsimappata, uagut paasinnittaaserput naapertorlugu ukiumut naatsorsuutininut pingaaruteqarsinnaa-sorisavut pillugit kukkuneruiniisutut oqaaseqaammik tamanna erseqqissaatigissavaput.

Ilanngullugu ukiup ingerlanerani kukkunersiuisut oqaaseqaataannik tunniussissaagut kukkunersiui-
nermik suliamik ingerlatsisimagutta immikkut inerniliinissamik tunngavissaqarsorisatsinnik imaluun-
niit tamanna pisariaqartutut isigigaangatsigu.

Kukkunersiui-nermut atatillugu naatsorsuuserinermik aamma nalunaarsueriaatsini, Namminersorlutik
Oqartussat nammineq nakkutilliissutaanni imaluunniit niuerner-
mik ingerlatseriaatsini assigisaannil-
luunniit sanngueqqutinik imaluunniit amigaatinik naapertuutinn-
gitsunilluunniit paasisaqarutta, taman-
na Namminersorlutik Oqartussanut ilisimatitsissutigineqassaaq
ikiorsiisinnaanitsinnik siunnersuum-
mik ilallugu. Amigaatit malunnaatillit pineqarpata imaluunniit
uagut kissaatiginartikkutsigu pissutsit kukkunersiuisut
nalunaarutaanni ilanngunneqassapput. Erseqqissaatigiumavarput-
taa ukiuumut naatsorsuutinik kukkunersiui-nermi sanngueq-
taasinnaasut, amigaataasinnaasut imaluunniit naapertuutinn-
gitsut Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuueriaasiani
nalunaarsueriaasianiittulluunniit kukkunersi-
uiner-
mik pilersaarusi-
ornermi tamaasa nassaariniarlugit siunertarineqartangimmat.

Kukkunersiui-nerup ingerlanerani pissutsinik ilisimasaqalissagaluarutta tunngavissalimmik pasitsan-
nartoqarneranik, qullersaqarfimmi ilaasortat ilaannik taarsiisussaataitanermik pineqaatissinneqarsin-
naanermilluunniit akisussaataalersinnaasunik, inatsisit naapertorlugit kukkunersiuisut oqaaseqa-
taanni paasissutissanik ilanngussisussaataavugut.

Uagut kukkunersiuisutut nipangersimasussaataavugut tamatumalu nassataanik kukkunersiui-nerup
nalaani paasissutissanik allanut oqaatigeqqusaanngitsunik paasisaqassagaluarutta ingerlatitseqqissin-
naanata. Taamaattoq nipangersimasussaataanerup taassuma iluaniinngillat paasissutissat inatsisit,
eqqartuussiviit, isumaqatigiinniartitsisartulluunniit aalajangiussaat imaluunniit pisortat sinnerlugit
nakkutilliinermik imaluunniit nammineq inatsisaatsuliornissamut illersorniarluni paasissutissat
saqummiunneqarnissaannik pisariaqartutut nalilerneqartut.

Allamik isumaqatigiissuteqartoqarsimangippat Namminersorlutik Oqartussanut attaveqarnerput elek-
troniskimik ingerlavoq, tamanna naapertuuttut isigineqartillugu. Taamaattoq internetti atorlugu atta-
veqatigiinnerup aarlerinaatigaa, paasissutissat isertuunneqartussat paasissutissiivigineqartumullu
naatsorsuussat allanit atuarneqaratarsinnaaner-
at. Taamaattumik attaveqatigiinneq internetti aquti-
galugu ingerlanneqarsimatillugu ajoqqusiisimasinnaanerit akisussaaffigisinnaanngilagut, soorlu paar-
lattuanik Namminersorlutik Oqartussanit assingusumik akisussaatilersinnaanatigu.

Akisussaaffiup avinneqarsimanera

Inatsisit malillugit kukkunersiui-nermi ukiuumut naatsorsuutinut tunngatillugu Namminersorlutik Oqar-
tussat pisortaat kukkunersiuisullu akornanni akisussaaffe-
qarneq imatut agguataarneqarsimavoq:

Pisortat akisussaaffiat

Pisortat akisussaaffigaat Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinissaa inatsisini malittarisassat
taakkununga atuuttut malillugit pigisanillu aqutsinerup tutsuiginartumik nakkutigineqarnissaa,

ilaatigut suliffeqarfiup iluani nakkutilliinermut systeminik tutsuiviginartunik pilersitsinikkut, Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinissaa pigisanillu aqutsinerup naammaginartumik nakkutigineqarnissaa, kiisalu kukknersuinermi tunngavissaq pisariaqartinneqartoq piunissaa.

Pisortat akisussaaffigaat sulinermi periutsit kiisalu nalunaarsuinermi nakkutilliinermilu aqqissuussat siunertamatullu atortugit ingerlatsinerup isumannaatsuunissaanik qulakkeerineq, piaraluni piarinaniluunniit kukknerit pitsaaliorneqarlutillu paasineqarnissaat kiisalu iluarsineqarnissaat siunertaralugu.

Pisortat aamma akisussaaffigaat ukiut tamaasa ukiumut naatsorsuusiortarneq naatsorsuusiortarnermi aalajangersakkani inatsisit naatsorsuusiortanermullu nalunaarummi allassimasut malillugit. Aamma pisortat akisussaaffigaat kukknersuuisup paasissutissanik tamanik kukknersuinermi suliasat aqqinnissaannut pisariaqartinneqartunik pissarsinissaa.

Kukknersuuisup akisussaaffia

Kukknersuuisut akisussaaffigaat nakkulliiffigissallugu, ukiumut naatsorsuutunik naatsorsuuserinermik maleruaqqusat naapertorlugit ingerlatsisoqarnerisq, ilanngullugu naatsorsuuserinermik ingerlatseriaaseq atorneqartoq aamma qullersat paasissutissat tunniussaat aamma naatsorsuuserinermik nalilersuinerannik nakkutilliinissaq. Uagut aamma akisussaaffigaarput nakkutigissallugu, ukiumut naatsorsuutit kukknermik malunnaatilinnik imaqqanginnissaat aamma qullersaqarfiup nalunaarutaanni paasissutissat ukiumut naatsorsuutinut naapertuunnissaat.

Kukknersuinermut inatsit naapertorlugu kukknersuuisoq inuiaqatigiit sinnisaattut inississaaq uppernarsaalluni atsiortnerminut atatillugu, inatsisit naapertorlugit piunarsaqaataasoq aallaavigalugu imaluunniit akisussaaffimmik tunniussisup kisimiilluni atugassaatur naatsorsuunneqarsimanngikkuni. Tamatuma nassataraa uppernarsaanermik tunniussinitsinnut atatillugu naatsorsuutunik atuisut allat eqqarsaatigissagivut ingerlatsiviup soqutigisai kisiisa aallaaviginagit.

Ingerlatsivimmi pisortanik isumaqatigiissuteqarnikkut siunnersuinermik ikiunnermillu suliaqarsimagutta siunnersuisutut tamanna nammineerluta akisussaaffigissavarput.

Kukknersuuisup uppernarsaatit atugai

Sulinermi pappiarasuutit allatulluunniit uppernarsaatit, taakkununga ilanngullugit pappiaqqat elektroniskiusut tigussaasullu kukknersuinerup ingerlanerani pissarsiarineqartut Deloittemit kisimik pigineqarput. Ingerlatsinermi ileqqusut naapertorlugit uppernarsaanerit taamaattut ukiut tallimat qaangiukkaangata aserorterneqarsinnaapput nungusagaallutilluunniit, uppernarsaatiti kukknersuinermi pingaaruteqarsinnaanerit allatut nalilerneqarsimanngipput.

Naapertuuttutut isigineqarpat pappiaqqat fil-illuunniit Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqarsinnaapput, taamannak pisoqassappat piumasaqaatigineqassaaq Namminersorlutik Oqartussanit kisimit atortussat atorineqassasut allanullu ingerlateqqinneqartussaanninnerat pillugit.

Pappiaqqat tunniunneqartut pillugit Namminersorlutik Oqartussanit atorineqassagaluarpata tassunga akisussaatinneqarsinnaanngilagut, pappiaqqat tunniunneqartut pillugit ikiuunnermik aamma tassunga tunngatillugu akisussaanerput pillugu immikkut atsiukkamik isumaqatigiissuteqartoqarsimatinnagu.

Kukkunersiuinerup pitsaassusaanik qulakkeerinnineq

Kukkunersiuinermut inatsit naapertorlugu pitsaassutsimik nakkutilliinissamik pisussaataavugut taanna Revisortilsynemut ingerlanneqartarpoq taakkualu Erhvervsstyrelsimut pilersinneqarsimallutik. Revisortilsynemut pitsaassutsimik nakkutilliisussat toqqarneqartarput.

Tamatuma nassataanik uagut suliatsinnik uppernarsaatinik misilitassanik tigusiiffigalugit pitsaassuseq nakkutilliivigineqarsinnaavoq.

Revisortilsyn-imi ilaasortat aamma inuit pitsaassutsimik nakkutilliisut nipangersimasussaataapput.

Siunnersuinermik, ikiuunnermik allanillu suliat

Immikkut ittunik assigisaannillu uppernarsaanerit pillugit isumaqatigiissuteqartoqarsimatillugu taakua kukkunersuiusut oqaaseqaataanni nalunaarutigineqassapput.

Siunnersuinermik ikiuunnernillu suliassani nalissavarput kukkunersuiusut kinaassusersiortuunnginnissamik inatsisaat naapertorlugu ingerlatsinerput.

Kukkunersuiusut inaatsisaat naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfittut immikkut ittumik tamanit soqutigineqartutut isigineqassaaq. Tamanna tunngavigalugu kukkunersiuinermik inatsisit naapertorlugit kukkunersuiusut aamma kukkunersuiusut suliffeqarfiat kinaassusersiortuunnginnissaq aallaavigalugu uppernarsaammik saqqummiussissaaq. Sulianik siunnersuinermit ikiorsiissuteqarnermullu ingerlatsilersigata naliliiffigisussaavarput taamaaliornerit kukkunersuiusunut inatsimmi arlaannaannilluunniit illersuisuunnginnissamut aalajangersakkanik naammassinninnersoq. Siunnersuinermut ikiorsiissuteqarnermullu suliassat immikkut isumaqatigiissuteqarfigineqartarput.